

**2022KO APIRILAREN 13KO BATZAR NAGUSIAREN
BATZAR-EGUNKARIA (ITZULPENA)**

**DIARIO DE SESIONES DE LA SESIÓN PLENARIA DE
FECHA 13 DE ABRIL DE 2022 (TRADUCCIÓN)**

AURKIBIDEA

Orrialdea

- Batzarra hasi da.....	5
- IDAZKARI jaunak gai-zerrendako lehenengo puntua irakurri dau: “Mendiei eta babespeko naturguneen administrazioari buruzko ekainaren 2ko 3/1994 Foru Araua aldatzeari buruzko Foru Arauaren Proiektua.”	6
- Iraunkortasuna eta Ingurune Naturala Zaintzeko foru diputatu Antxustegi Ziarda andreak hartu dau berbea	6
- Talde Berezia-Partido Popular Bizkaiako Andrade Aurrecoechea batzarkide jaunak hartu dau berbea.....	8
- Elkarrekin Bizkaia taldeko Benito Ziluaga batzarkide jaunak hartu dau berbea	9
- Euskal Sozialistak taldeko Ortiz Zaballa batzarkide jaunak hartu dau berbea	11
- EH Bildu taldeko Arriola Alzola batzarkide andreak hartu dau berbea	13
- Euzko Abertzaleak taldeko Lekerikabeaskoa Arrillaga batzarkide jaunak hartu dau berbea	15
- Talde Berezia-Partido Popular Bizkaiako Andrade Aurrecoechea batzarkide jaunak hartu dau berbea.....	17
- Elkarrekin Bizkaia taldeko Benito Ziluaga batzarkide jaunak hartu dau berbea	18
- Euskal Sozialistak taldeko Ortiz Zaballa batzarkide jaunak hartu dau berbea	19
- EH Bildu taldeko Arriola Alzola batzarkide andreak hartu dau berbea	20
- Euzko Abertzaleak taldeko Lekerikabeaskoa Arrillaga batzarkide jaunak hartu dau berbea	22
- IDAZKARI jaunak gai-zerrendako bigarren puntua irakurri dau: “Hirilurren Balio Gehikuntzaren gaineko Zergari buruzko ekainaren 30eko 8/1989 Foru Araua aldatzeko FORU ARAU PROPOSAMENA.”	24
- EH Bildu taldeko Urkaregi Etxepare batzarkide andreak hartu dau berbea.....	24
- Talde Berezia-Partido Popular Bizkaiako Martínez Fernández batzarkide andreak hartu dau berbea.....	26
- Elkarrekin Bizkaia taldeko Benito Ziluaga batzarkide jaunak hartu dau berbea	26

- Euskal Sozialistak taldeko Álvarez Castrejón batzarkide jaunak hartu dau berbea	28
- Euzko Abertzaleak taldeko Lerma Mentxaka batzarkide jaunak hartu dau berbea	29
- EH Bildu taldeko Urkaregi Etxepare batzarkide andreak hartu dau berbea	30
- Talde Berezia-Partido Popular Bizkaiako Martínez Fernández batzarkide andreak hartu dau berbea.....	31
- Elkarrekin Bizkaia taldeko Benito Ziluaga batzarkide jaunak hartu dau berbea	32
- Euskal Sozialistak taldeko Álvarez Castrejón batzarkide jaunak hartu dau berbea	32
- Euzko Abertzaleak taldeko Lerma Mentxaka batzarkide jaunak hartu dau berbea	33
- IDAZKARI jaunak gai-zerrendako hirugarren puntua irakurri dau: “Europako funtsen gauzatzearen kontrola eta jarraipena.”	34
- Talde Berezia-Partido Popular Bizkaiako Andrade Aurrecoechea batzarkide jaunak hartu dau berbea.....	34
- EH Bildu taldeko López Odriozola batzarkide jaunak hartu dau berbea	36
- Elkarrekin Bizkaia taldeko Escalante Mesón batzarkide jaunak hartu dau berbea	37
- Euskal Sozialistak taldeko Otermin Eraso batzarkide jaunak hartu dau berbea	38
- Euzko Abertzaleak taldeko Bagan Urtiaga batzarkide jaunak hartu dau berbea	40
- Talde Berezia-Partido Popular Bizkaiako Andrade Aurrecoechea batzarkide jaunak hartu dau berbea.....	41
- EH Bildu taldeko López Odriozola batzarkide jaunak hartu dau berbea	42
- Elkarrekin Bizkaia taldeko Escalante Mesón batzarkide jaunak hartu dau berbea	42
- Euskal Sozialistak taldeko Otermin Eraso batzarkide jaunak hartu dau berbea	43
- Euzko Abertzaleak taldeko Bagan Urtiaga batzarkide jaunak hartu dau berbea	44
- IDAZKARI jaunak gai-zerrendako laugarren eta bosgarren puntuak irakurri dauz: “Egoera sozioekonomikoari aurre egiteko hartu beharreko	

neurriak.” eta “Errusiaren eta Ukrainaren arteko gerreak Bizkaian dituan ondorioak arintzeko Foru Aldundiak abian jarri beharreko neurriak.”	44
- EH Bildu taldeko Ilardia Olangua batzarkide andreak hartu dau berbea	45
- Elkarrekin Bizkaia taldeko De Madariaga Martín batzarkide andreak hartu dau berbea	47
- Talde Berezia-Partido Popular Bizkaiako Martínez Fernández batzarkide andreak hartu dau berbea.....	49
- Euskal Sozialistak taldeko Álvarez Castrejón batzarkide jaunak hartu dau berbea	50
- Euzko Abertzaleak taldeko De Luis Zelaia batzarkide jaunak hartu dau berbea	51
- EH Bildu taldeko Ilardia Olangua batzarkide andreak hartu dau berbea	54
- Elkarrekin Bizkaia taldeko De Madariaga Martín batzarkide andreak hartu dau berbea	55
- Talde Berezia-Partido Popular Bizkaiako Martínez Fernández batzarkide andreak hartu dau berbea.....	56
- Euskal Sozialistak taldeko Álvarez Castrejón batzarkide jaunak hartu dau berbea	57
- Euzko Abertzaleak taldeko De Luis Zelaia batzarkide jaunak hartu dau berbea	58
- IDAZKARI jaunak gai-zerrendako seigarren puntua irakurri dau: “Adineko egoitzetako bizikidetza unitateak.”	59
- EH Bildu taldeko Duque Santacoloma batzarkide andreak hartu dau berbea	59
- Euskal Sozialistak taldeko Campo Prieto batzarkide andreak hartu dau berbea	61
- Euzko Abertzaleak taldeko Lamborena Barreras batzarkide jaunak hartu dau berbea	62
- Talde Berezia-Partido Popular Bizkaiako Martínez Fernández batzarkide andreak hartu dau berbea.....	64
- Elkarrekin Bizkaia taldeko De Madariaga Martín batzarkide andreak hartu dau berbea	64
- EH Bildu taldeko Duque Santacoloma batzarkide andreak hartu dau berbea	66
- Euskal Sozialistak taldeko Campo Prieto batzarkide andreak hartu dau berbea	66

- Euzko Abertzaleak taldeko Lamborena Barreras batzarkide jaunak hartu dau berbea	67
- Elkarrekin Bizkaia taldeko De Madariaga Martín batzarkide andreak hartu dau berbea	68
- IDAZKARI jaunak gai-zerrendako zazpigarren puntua irakurri dau: “Osasun Mentalari buruzko Foru Plana.”	69
- Elkarrekin Bizkaia taldeko De Madariaga Martín batzarkide andreak hartu dau berbea	69
- Talde Berezia-Partido Popular Bizkaiako Martínez Fernández batzarkide andreak hartu dau berbea.....	71
- Euskal Sozialistak taldeko Gil Llanos batzarkide andreak hartu dau berbea	72
- EH Bildu taldeko Urkaregi Etxepare batzarkide andreak hartu dau berbea	74
- Euzko Abertzaleak taldeko Inoriza Bustamante batzarkide andreak hartu dau berbea	76
- Elkarrekin Bizkaia taldeko De Madariaga Martín batzarkide andreak hartu dau berbea	77
- Euskal Sozialistak taldeko Gil Llanos batzarkide andreak hartu dau berbea	78
- EH Bildu taldeko Urkaregi Etxepare batzarkide andreak hartu dau berbea	80
- Euzko Abertzaleak taldeko Inoriza Bustamante batzarkide andreak hartu dau berbea	80
- Batzarra amaitu da.....	81

2022ko apirilaren 13ko batzarra
goizeko 09:00etan hasi da.

Se inicia la sesión del 13 de abril
de 2022 a las 09:00 horas.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Buenos días, señoras y señores. Si les parece bien, vamos a dar comienzo a la Sesión Plenaria del día de hoy. Señor Diputado General, diputados/as, junteros/as y a todas las personas que hoy van a seguir esta sesión, esta Sesión Plenaria vía *streaming*, buenos días. De nuevo, muchas gracias por estar aquí con nosotros/as. Antes de tratar el Orden del Día de hoy, los/as portavoces han acordado una declaración institucional, que vamos a leer a continuación:

Declaración Institucional en solidaridad con Guatemala.

La democracia ha retrocedido en Guatemala, y, en ese contexto político, se van debilitando las libertades individuales y los derechos humanos de manera rápida y preocupante. Los medios de comunicación comunitarios y alternativos intentan alejarse de las dinámicas comerciales y asumir la frecuencia con la que son perseguidos y atacados, puesto que por parte de los grupos económicos propietarios de los medios masivos de información esos medios de comunicación son considerados enemigos del desarrollo del país, así como enemigos de la estabilidad política de los estados nacionales.

Las radios comunitarias de los/as indígenas y los/as campesinos/as y otros medios de comunicación alternativos, como su propio nombre indica, ofrecen una alternativa para la difusión de la información necesaria para la emancipación de los pueblos indígenas y sectores de población marginados del país.

Uneotan, Guatemalako Estadia ez da giza eskubideen defendatzaileen babesa eta segurtasuna bermatzeko gai. Arabere gehiago, defentsarako lana geldiarazoteko, giza eskubideen defendatzaileek garatzen dabene ekintzea gelditzeko eta zuzenbide-estadia defendiduten dabene gizarte zibileko erakundeei heriotza politikoa emoteko asmotan Guatemalako Estadiak hartutako neurriek ondorio kaltegarriak euki dabez, defendatzaile batzuei askatasuna kendu deuseelako, beste batzuek lege-prozesu luze baizen astunei aurre egin behar deuseelako eta beste batzuk erbestean dagozalako edo nazinoarteko babesa eskatu dabelako. Horren ondorioz, egiten eben lanaren jarraipenari barik euren babes personalari emon behar izan deuse lehenasuna, euren bizia eta osotasun fisiko, moral zein emozionala babesteko.

En ese contexto que no permite demasiado el ejercicio de los derechos humanos, siendo ese, exactamente, el contexto de Guatemala, la labor de los/as defensores/as de los derechos humanos está en situación de riesgo, más aún si cabe desde la entrada en vigor del Decreto 4/2020 de Reforma de la Ley sobre Organizaciones No Gubernamentales, porque supone la legalización de la criminalización y el cierre de las organizaciones de la sociedad civil. Por todo ello, las Juntas Generales de Bizkaia manifiestan lo siguiente:

Giza eskubideen defentseagaz daukagun konpromisoa berresten dogu, eta geure alkartasuna adierazoten deusegu herriei, defendatzaileei eta, batez be, komunikabide erkide nahiz alternatiboetako komunikatzaileei, adierazpen-askatasunerako eskubidea eta komunikaziorako eskubidea erabilten dagozalako herrien zein justizia sozialaren zerbitzura.

Solicitamos al Gobierno de Guatemala que rechace la criminalización y la estigmatización de los/as defensores/as de los derechos humanos y, especialmente, de su derecho a la comunicación. Asimismo, le requerimos que respete los pactos internacionales relativos a la libertad de expresión.

Guatemalako Gobernuari eskatzen deusagu Justizia Zerbitzuak justizia inparziala emoteko daukan zeregina beteten dauana bermatu daiala eta jarraipena emon deiela kriminalizautako defendatzaileei egegi jakezan ikerketei. Asimismo, pedimos al Estado de Guatemala que respete y garantice la autonomía de los pueblos indígenas. A su vez, que brinde una serie de facilidades con el fin de que los medios de comunicación tengan su criterio y se garantice la comunicación en las lenguas originarias.

Esa es la Declaración Institucional.

Para comenzar con el Orden del Día, punto primero, señor Secretario:

El Sr. **SECRETARIO / IDAZKARI**: Sí, buenos días a todos/as.

1.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Proyecto de Norma Foral ([R.E.11/E/2022/0000199](#))

Autor: Diputación Foral de Bizkaia

Asunto: Proyecto de Norma Foral por la que se modifica la Norma Foral 3/1994, de 2 de junio, de montes y administración de espacios naturales protegidos.

Documento Principal:
([R.E.11/E/2022/0000600](#)),([R.E.11/E/2022/0000601](#)),Ver

Boletines: [Admisión a trámite](#) (11A), [Apertura del plazo para presentación de enmiendas](#) (11B), [Enmiendas: Admisión a trámite](#) (11C), [Dictamen de la Comisión](#) (11D), [Enmiendas: Reservadas para el Pleno](#) (11E)

Expediente: ([11/A/08/0003126](#))

1.- Hurrengo idatziari(ei) buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Foru Arau Proiektua ([11/E/2022/0000199SE](#))

Egilea: Bizkaiko Foru Aldundia

Gaia: Mendiei eta babespeko naturguneen administrazioari buruzko ekainaren 2ko 3/1994 Foru Araua aldatzeari buruzko Foru Arauaren Proiektua

Dokumentu Nagusia:
([11/E/2022/0000600SE](#)),([11/E/2022/0000601SE](#)),Ikusi

Aldizkariak: [Izapidetzeko onartzea](#) (11A), [Zuzenketa-eskeak aurkezteko epea zabaltzea](#) (11B), [Zuzenketa-eskeak: Izapidetzeko onartzea](#) (11C), [Batzordearen Erizpena](#) (11D), [Zuzenketa-eskeak: Osokorako gordetakoak](#) (11E)

Espedientea: ([11/A/08/0003126](#))

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias. Para explicar el proyecto, señora Antxustegi Ziarda, portavoz de la Diputación, tiene la palabra.

La Sra. **ANTXUSTEGI ZIARDA** andreak: Sí, buenos días a todos/as.

El día 29 de septiembre, el Diputado General anunció en esta misma tribuna que en la Norma Foral 3/1994 de 2 de junio de Montes y Administración de Espacios Naturales Protegidos se iba a incluir una disposición adicional, para el establecimiento de una moratoria en las nuevas plantaciones de eucalipto, hasta que se ordenase definitivamente en la

nueva Norma Foral. Dicho y hecho. Hoy, se va a aprobar esa disposición adicional en la Sesión Plenaria, que entrará en vigor dentro de unos días.

Hemos repetido en muchas ocasiones que, en estos últimos años, como consecuencia de la aparición y la expansión de la enfermedad de la banda marrón, la plantación de eucalipto se ha incrementado de manera notoria en nuestro territorio. De hecho, la superficie ocupada por dicha especie se cuantificó en un 15,6% de la superficie forestal de Bizkaia.

Conscientes del debate social relativo a los impactos medioambientales que ha podido provocar la proliferación de esa especie, fijamos el objetivo para esta legislatura: frenar la expansión del eucalipto.

Erlojupean egon gara lan egiten, luzamendu hau ahal danik eta lasterren indarrean sartu daiten. Bertotik, eskerrak emon gura neuskioz Jasangarritasuna eta Ingurune Naturala Zaintzeko Saileko talde guztiari, baita Foru Aldundiko ganerako sailtako taldeari be, gaurtik aurrera luzamendu hau egia izan daiten egin daben lanagaitik eta euren inplikazinoagaitik.

Luzamendu honetan, adostasun zabala lortu gura izan da basoen kudeaketan inplikautako eragileen artean, baita Ganbera honetan ordeztutako alderdi politikoen artean eta herritarren artean be.

Hori dala eta, 2021eko zemendiaren 22tik 2021eko abenduaren 7ra arte, jentaurreko aurretiazko kontsultarako epealdia edegi zan. Bertan, 5 topaketa antolatu ziran ikuspuntu eta interes desbardinak ordezten ebezan eta sektoreka banatuta egozan erakunde batzukaz. Era berean, partikularren ekarpenak jaso ziranez, kontsultautako ekimenari buruzko eretxien eta jarrerren adierazgarri dan lagin zabala lortu da.

Ostean, entzunaldirako izapidea hasi zan, herritarrek eta arauaren helburuak erasandako erakundeek euren ekarpenak egin eiezan. Entzunaldirako eta jentaurreko informazinorako epealdia 2021eko abenduaren 24aren eta 2022ko urtarrilaren 9aren artean garatu zan. Epealdi horretan, partikularrek eta ingurumenzaleen alkarteek alegazinoak aurkeztu ebezan.

El Anteproyecto de Norma Foral por el que se modifica la Norma Foral 3/1994 de 2 de junio de Montes y Administración de Espacios Naturales Protegidos fue aprobada en el Consejo de Gobierno del día 1 de febrero de 2022. Las enmiendas se presentaron y debatieron en la Comisión del día 31 de marzo.

En concreto, la reforma de esta Norma Foral consiste en la inclusión de un solo artículo, donde se añade una nueva Disposición Adicional, la Octava.

De manera transitoria, hasta el día 31 de diciembre de 2025, se permitirán las repoblaciones del género *Eucalyptus*, siempre que hayan sido previstas en los instrumentos de ordenamiento o gestión forestal aprobados por la administración del ámbito forestal antes de la entrada en vigor de esta disposición o que, estando recogidas en dichos instrumentos, se esté tramitando su solicitud de aprobación antes de la entrada en vigor de esta disposición y la administración las apruebe finalmente.

Sin embargo, esto no termina aquí. Podemos decir que acabamos de empezar, puesto que estamos trabajando para comenzar a revisar o actualizar la Norma Foral en su conjunto y para regular y ordenar esta cuestión por medio de los instrumentos previstos en nuestro ordenamiento jurídico. El objetivo debe ser el diseño de una política forestal para Bizkaia, procurando que se adapte a las nuevas situaciones, necesidades y retos de futuro que se presentan para el sector forestal vasco, así como a las demandas y tendencias emergentes.

Se debe diseñar y desarrollar una política forestal que procure una ordenación y gestión sostenible de los espacios y recursos forestales de Bizkaia y que esté alineada con el compromiso adquirido medioambientalmente respecto a la biodiversidad, la desertificación y el cambio climático, entre otros.

Esan dodanez, hau ez da hemen amaitzen. Esan geinke hasi baino ez dala egin, lanean gagozalako Foru Araua oso-osorik berrikusten edo eguneratzen hasteko. Bete-betea gabilz lanean, gai hau gure ordenamentu juridikoan aurreikusitako tresnen bitartez arautzeko eta antolatzeko. Bizkaiarako baso-politikea diseineta izan behar da helburua, eta ahalegina egin beharko dogu, euskal baso-sektorearentzat sortzen diran inguruabar, premia eta etorkizuneko erronka barrietara eta sortzen diran eskaeretara zein joeretara egokitu daiten.

Bizkaiko baso eremuak eta baliabideak jasangarritasunez antolatzen eta kudeatzen ahalegintzen dan baso-politikea diseinaten eta kudeatzen danean, bat egin behar dau ingurumenari begira honako arlo honeetan hartu diran konpromisoakaz, besteak beste: biodibersidadea, desertifikazioa eta klimearen aldaketea.

Halanda ze, Bizkaiko mendiei eta baso-baliabideen plangintzeari jagokenez ingurumenaren, ekonomiaren eta gizartearen arloan bat egiten daberen guztietako helburuak eta interesak bateragarri egiteko asmotan, hurrengo urteetan lurraldean ezarten dan baso-politikea dimentsino ugarikoa izan beharko da, eta honako hauxe hartu beharko dau kontuan: batetik, landa-garapena bultzatzen dauan ikuspegi sozioekonomikoa eukitea eta gure lurraldeko BPGd-n nahiz enpleguaren sorreran ekarpen aktiboa daukan ekoizpen-sektoreari eustea; eta, bestetik, ingurumena basogintzako espezieen nahiz ibilbideen arteko orekearen bidez jagotea, baliabide barriztagarriak zein hurrekoak erabiltea, bioekonomia sustatzea eta, batez be, karbono urriko ekonomiarantz igarotea.

Por tanto, continuamos y vamos a continuar “Construyendo Bizkaia”.
Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Antxustegi Ziarda. Ahora, vamos a comenzar con el turno de los grupos. A continuación, por tanto, organizados de menor a mayor, como saben, señor Andrade Aurrecoechea, portavoz del Grupo Mixto-Partido Popular Bizkaia, tiene la palabra.

El Sr. **ANDRADE AURRECOECHEA** jaunak: Eskerrik asko, mahaiburu andrea.

Erdibideko zuzenketea jaso barri dogu. Ez dakit beste taldeek egindako beste zuzenketa erretirau diran edo...

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Parkatu, bai, Andrade jauna, erdibideko zuzenketa hau aurkeztu barri dabenez, Elkarrekin Bizkaia taldeak aurkeztutako zuzenketea erretirau da.

El Sr. **ANDRADE AURRECOECHEA** jaunak: Ah!, EH Bildurena, ezta? Eskerrik asko, mahaiburu andrea.

Egun on danoi. Eukaliptoaren arazoari buruzko eztabaidearen hasieratik, eukaliptoak kentzeko defentsea ekologisten taldeen eskutik komunikabideetan behin eta berriz, bizitasunez sortzen hasi zala kontuan hartuta, eta, batez be, Ganbera honetara etorri zan, uste dot

EH Bilduk ekarri ebala Ganbera honetara, eukaliptoaren ezarpena geldiarazo beharrari buruzko eztabaida politikoa, esan dodanez, alarma sozial hori komunikabideetan islatzen zan. Ganera, diputaduak esan dauanez eta gaur onartuko dan Foru Arauaren berbaurrean bertan adierazoten zanez, euskal baso-mapan argi eta garbi azaltzen zan 2020an EAEn eukalipto-sailen kopurua %5,9koa zala; eta, Bizkaian, barriz, %15,6koa. Halanda ze, esan barik doa gero eta handiagoa dan joerea dana eta erabagi batzuk hartu beharko litzatekezana, diputaduak esan dauanez, pinuaren banda marroiaren arazoari jagokonez. Sorrera handiagoagaitik, eukalipto azkarrago sortzen, hazten danez, gure egurgintzako enpresek holako landaketarantz bideratu eben sektorea.

Hasieratik, gure taldeak argi euki eban, nik neuk argi-argi euki neban, bertan aretoan, osoko batzarren areto honetan, gai honi buruz hausnartzen hasi zanean, funtsezko erabagi bi hartu behar zirana. Lehenengo eta behin, luzamendua ezarri behar zan, zer jazoten dan eta zer egiten zan berrikusteko, geldialdia egin behar zan, aztertu ahal izateko. Bigarrenez, Euskal Baso Plana berrikusi behar zan. Gaur, diputadu andreak Bizkaiko Baso Planari buruz berba egin dau, aurreratu eta aldatu egin gura dauala, Basogintzeari buruzko Araua egin gura dauala, baina 2030ean amaitzen dan Euskal Plana dago 1994tik. Bere egunean be esan zan berrikusi egin behar zala, baina ez da gure eskumenekoa, Eusko Jaurkitzearen eskumenekoa baino. Dana dala, egin egingo dala entzun dot.

Luzamendua funtsezkoa zan, eta holantxe egin eban Galiziako presidentek, Núñez Feijóo jaunak, gaur egun gure alderdiak Galizian daukan presidentek. Inguruko ingurumen-arloko erakunde guztiek txalotu egin eben erabat, bertako baso-politiken aldaketaren hasieraa zalako. Halanda ze, gaur bertan geuk be emongo deusagu babesa Foru Arau honetan eukaliptoaren landaketarako proponiduten dan luzamendu horri, esan dodanez, Euskal Baso Plan horren oinarri moduan, eraldatu be egin behar dalako eta eraldatzen hasi behar dalako, zaharkituta geratu da-eta.

Ezelako zalantza barik, eraldaketa honek gatazka handiak sorrarazo dauz, sektoreen arteko eztabaida handiak. Diputaduak be aitatu dau. Hainbat eta hainbat ekarpen egon dira sektoreen artean egon diran partaidetza-oinarrietan. Uste dot partaidetza handiena euki dauan Foru Araua dala alde eta kontra basozaleen eta ingurumenzaleen partaidetza handiena euki dabenen artean, legealdi honetan, behintzat, eta zalantza handiak sortu dira. Arrisku handiak dagoz. Mendiak bertan behera ixteko arriskua, esan dogunez, landa-mundua inor barik ixteko arriskua, egurgintzako enpresa asko zarratzeko arriskua, lanpostu asko galtzeko arriskua eta ingurumenaren edo ekologiaren arloko arriskua.

Halanda ze, uste dot zuok arrisku horreek daukazuezala mahai ganean, zer landu ugari. Bien bitartean, erespide guztiak kontuan hartzen badozuez, gure babesa eukiko dozue gaur Foru Arau hau onartzeko. Eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señor Andrade Aurrecoechea. Señor Benito Ziluaga, portavoz del grupo Elkarrekin Bizkaia, tiene la palabra.

El Sr. **BENITO ZILUAGA** jaunak: Egun on danoi. Eskerrik asko, mahaiburua andrea.

Izapide parlamentario honetarako garrantzitsua dana eukiko dogu abiapuntu, eta, gero, apur bat gehiago sakonduko dot gaien. Astelehen goizean, geure bigarren erdibideko zuzenketaren inguruko erdibideko zuzenketarako proposamena jaso genduan, eta, aitatu danez, onartu egingo dogu. Horren ondorioz, Foru Arau hau aldatzeko proiektuari be

emongo deusagu babesa, 2025. urtearen amaierara arte Bizkaian eukaliptoaren luzamenduak aurrera egin daian.

Puntu horri jagokonez, luzamenduaren dateari jagokonez, gure taldean bigarren zuzenketa bat aurkeztu genduan, eta, tira, gure ustetan, asmo handiagokoa zan. Horrezaz ganera, zentzun handiagoa be baeukan, luzamendu hori Euskal Baso Plan barria idatzi arte luzatzea, alegia, seguruenik, gehien jota, 2030ean egingo dalako, beti be, berrikuspen hori aurreratzen ez bada. Edozelan be, beste batzuetan, beste eztabaida batzuetan esan dogunez, gure taldeak ez dauka ezelako arazorik maximoen jarrerak albo batera ixteko eta beste alderdi batzukaz adostasun politikoak bilatzeko, Gobernuagaz be bai, jakina, betibe, adostasun hori gizartearen onurarako dala uste badogu, eta kasu honetan holantxe da, ezelako zalantza barik.

Gure mendietako eukaliptoaren monolaborantzen hedapen ia-ia kontrolbakoak ez dauka parekorik ganerako lurralde historikoetan, eta, hain zuzen be, oraintxe bertan Bizkaian metatzen dira Euskadiko holako monolaborantza gehienak. Erakunde ekologistak ezeze, erkidego zientifikoa bera be orain dala urte bitatik eskatzen dabilzanez, beharrezkoa zan luzamendua onartzea, eukaliptoaren monolaborantzen hedapen hau geldiarazoteko eta hausnarketarako epealdia eukiteko. Horixe bera nabarmendu gura dot neure agerraldian, luzamendu honen arrakastea edo arrakastarik eza ez dalako gaur erabagiko seguruenik onartzen dogunean, lau urte barru amaitzen danean baino, hau da, lau urte horreen ostean zer lan egin dogun edo egin dan ikusten dogunean, zer lan egin dogun hausnartzeko eta gure mendiak zein Bizkaiko basogintzea berrantolatzeke.

Era berean, itaun honi be erantzun gura deusat: jakina, guk geuk 2030a proponidu badogu, zergaitik onartu dogu 2025a azkenean? Tira, ba, proposamen biek bat datozalako puntu batean, aitatu dodan horretan bertan, hau da, luzamenduak eskaintzen deuskun epealdi hau eternaldia baino ez da, zeozelan esatearren, eta, epealdi horretan, hain zuzen be, esan dodana egin beharko dogu, hau da, basogintzearen ereduari buruz hausnartu beharko dogu, kudeaketa-eredu barri jasangarrienak arakatu beharko doguz eta foru-arautegia eguneratu beharko dogu, mendiei buruzko arautegi hau, hain zuzen be, gizartearen, ekonomiaren eta, era berean, ingurumenaren arloko preminei erantzun ahal izateko.

Gure eretxiz, esan dodanez, zentzunezkoagoa izango litzateke luzamenduak Euskal Baso Plan barria idatzi arte irautea. Lehenengo eta behin, epealdi luzeagoa eskaintzen deuskulako, seguruenik, esan dodanez, 2030era arte, gehien jota. Horrezaz ganera, Bizkaiko Foru Aldundiak orain arautegi hau berrikusteko egin behar dauan lana lotzen dau, autonomia-mailan plan barria idazteko egin behar dan lanagaz lotzen dau. Hain zuzen be, batzordean esan genduan, foru-arautegiaren aldaketa honen berbaurrean bertan adierazoten da Euskal Baso Plan hau eguneratuta ez egotea dala arazoaren zati bat. Hori dala eta, Foru Arauaren aldaketa hau onartu edo babestu egingo dogula adierazo dodan arren, lehenengo zuzenketa honi eutsiko deusagu.

Azken urteotan, argi dago eta agirikoa da gure ekosistemen eta gure lurraldeko lurzoruen inguruko kezka soziala areagotu egin dana erabat. Ganera, ez da gai txikia, baina, batez be, honako honeetxek Bizkaiko ekosistemetan daukiezan ondorioak kontuan hartuta: monolaborantzak, matarrasak, gure mendietan erabilitako makina astunak, sorrarazoten dan higadura eta, batez be, gaur bertan eztabaidagai daukagun gaia, hau da, eukaliptoaren monolaborantzen ugalketea.

Foru Arauaren aldaketa honen berbaurrean gogoratzen danez, eukalipto ez da espezie exotiko inbaditzaileen katalogoan sartu, eta hori egia da, baina ez nabaritasun zientifikorik ez egoteagaitik. Arabere gehiago, 2012an, Lantalde Zientifikoak, ministerioaren eta autonomia-erkidegoen organu aholku-emoilea danak, sartzea gomendatu eban bere egunean, eukaliptoaren espezieak espezie inbaditzaileen zerrenda honetan sartzea. Zergaitik? Ingurunearen aldatzailatzat jotzen dauzalako, hau da, ekosistemen jardunbidea aldatzen dabe,

lurzoruaren ezaugarriak aldatzen dabez, tokian tokiko florea zein fauna lekualdatzen dabez eta, tira, azkenean, eremu natural edegiak nahiz antropikoak izan diranak kolonizetan dabez.

Arabere oraintsuago, 2020an, Aranzadik txostena emon eban argitara, eta, ondorio kaltegarri horreek baieztu ezeze, guretzat garrantzitsua dan zeozer be nabarmentzen eban. Txostenaren laburpenetik bertatik irakurriko dot berbaz berba:

“Afektazino batzuk landaketa honeek ustiatzeko erabilten dan bizitasunaren ondorioa dirala emoten dauan arren eta neurri zuzentzaileen bidez murriztu leitekezan arren, emoten dau beste ondorio batzuek lotunea daukiela eukaliptoaren berezko ezaugarriakaz eta, horregaitik, ezin dirala aldatu”. Hau da, gure mendietako eukaliptoaren arazoa antolamendu-arazoa ezeze, espezie honen monolaborantzaren beraren arazoa be bada, eta nik uste dot foru-arautegiaren berrikuspenean kontuan hartu beharreko gaia dala hori.

Honek guztiak badauka alde onik, hau da, alternatibak lantzeko, ez da ezer asmau behar, alternatibak egon badagozalako. Ezagutu, autortu eta administrazino publikoek bultzatu besterik ez daukie. Alde horretatik, baso-politikei buruz proponidu genduan eta batzordean onartu zan topaketea honako honexetarako be erabili ahal izango dalakoan gagoz: gure taldean naturatik hur dagoan basogintzarako defendidu doguzan beste eredu horreei balioa emoteko eta ezagutzeko.

Amaitzeko, hasierako idea berbera aitatuko dot, hau da, beharrezkoa da luzamendua, baina 2026ko urtarrilaren 1ean egoera berean bagagoz, hau da, eukaliptoak eta beste espezie aloktono batzuk ereiteko eskaeren moltso barria badaukagu, zoritxarrez, epealdi horrek ez dau ezetarako balio izango. Halanda ze, esan daigun, ez da atsedena hartzeko sasoia, arautegiaren berrikuspenerako lan serio hori hasteko eta Bizkaiarentzat oso-oso garrantzitsua dan sektorea berrantolatzeke baino. Eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Benito Ziluaga. Señor Ortiz Zaballa, portavoz del grupo Socialistas Vascos, tiene la palabra.

El Sr. **ORTIZ ZABALLA** jaunak: Muchas gracias, señora Presidenta. Buenos días a todos/as.

Mendiei eta Naturagune Babestuen Administrazinoari buruzko bagilaren 2ko 3/1994 Foru Araua aldatzeko Foru Arauaren Proiektu hau daukagu. Proiektu honen bidez, eukalipto landatzeko luzamendua ezarten da.

Lehenengo eta behin, Foru Arauaren Proiektu honi buruz berba egin baino lehen, komenigarria da Bizkaiko basoen azalereari eta tipologiari buruzko zertzelada batzuk emotea. 2020. urtean, Bizkaiko basoen azalerea 131.676 hektareakoa zan, eta, eurretatik, 58.257 ostrotsuak dira; eta ganerako 73.000ak, era bateko eta besteko koniferoak. Eukaliptoek 20.506 hektarea okupetan dabez, hau da, azalerearen %15,6. Bigarrenez, jaubetzearen banaketea euki behar dogu kontuan. %76 pribadua eta %14 publikoa danez, uste dogu gatxa dala arautzea. Hirugarrenez, kontuan be euki behar dogu 2030era arte luzatzen dan Euskal Baso Plana 1994an onartu zala. Plan horretan, ez da ezer adierazoten eukaliptoaren eta antzeko espezieen ugalketeari aurre egiteko moduari buruz.

1994tik gaur arte, gauzak erabat aldatu dira, eta erantzuna emon behar deutsegu sortzen jakuzan erronka barriei. Zelan egingo dogu, ostera? Mendiei eta Naturagune Babestuen Administrazinoari buruzko Foru Arauaren bitartez, aldaketaren bidez. Euskal Sozialistok baieztuko botoa emongo deusagu aldaketarako Foru Arauaren Proiektu honi, bertan

eukaliptoak landatzeko luzamendua ezarriko dalako eta 2025eko abenduaren 31ra arte izango daualako balioa. Euskal Sozialistok baiezko botoa emongo dogu errazoi batzukaitik. Lehenengo eta behin, baiezko botoa emongo dogu, ados gagozalako Foru Arau hau hasieratik arautzen daben oinarriko printzipioakaz. Hona hemen horren laburpena. Arau honek baso-guneen kontserbazinoa, babesa zein berreskurapena eta basogintzako ekoizpena nahiz horregaz lotutako sektoreak bateragarri egitea dauka helburu. Euskal Sozialistontzat funtsezkoa da jasangarritasunaren eta ekonomiaren arteko oreka hori lortzea.

Bigarrenez, baiezko botoa emongo dogu, eukaliptoak eztabaida sozialaren erdigunean dagozalako. Batzuk eukaliptoen debekuaren alde dagoz ingurumenaren daukien ustezko ondorioakaitik, eta beste batzuk aurka dagoz, basogintzako sektorea, barbarako, basogintzako jardueraren eta ekonomiaren sortzaile moduan daukazan balioak defendiduten dauz-eta, ingurumenaren arloko jasangarritasuna be nabarmenduta. Tira, ba, testuinguru horretan bertan, Aldundiak, azken urteotan eukaliptoak euki dauan hedapen handia geldiarazoteko eta Bizkaiko mendietan euki daikezan ondorio kaltegarriari aurre egiteko asmotan, lehendik egoan Foru Araua aldatzea eta eukaliptoen landaketarako luzamendua ezartea erabagi dau, eta, hasiera batean, lehen esan dodanez, 2025eko abenduaren 31ra iraungo dau. Dana dala, luzamendu hori ez da Aldundiaren burutazinoa izan, aldeztatik jentaurerako kontsultarako prozesua egin dalako, diputadu andreak lehen esan dauanez, Bizkaiko eukaliptoen landaketa barrietarako luzamenduaren ezarpenaren egokitasunari buruz.

Kontsulta horretan, honako honeetxek parte hartu dabe: era bateko eta besteko erakunde sektorialak, ekoizleak, giza talde ingurumenzaleak, erkidego zientifiko zein teknikoak eta partikularrak. Ganera, alderdi guztiei entzun ostean erabagi da luzamendua ezartea, eta, horretarako, lehendik egoan Foru Araua aldatu da. Diputadu andreak esan dauana barriro ez azaltzeko, luzamendu horren alde nabariak jorratuko doguz.

Igarokortasunez, 2025eko abenduaren 31ra arte, izapidetzapean dagozan eukalipto-landaketak baino ez dira baimenduko edo administratzaileek xedapen hau indarrean sartu baino lehen onartu dabezanak. Bigarrenez, lehendik eukaliptoak eukiezan lursailetan baino ez dira baimenduko, eta ezin izango da espezie horrek lehenago okupautako azalera gainditu.

Amaitzeko, Euskal Sozialistok geure baiezko botoa berresten dogu. Uste dogu Foru Arauaren Proiektu ona dala, gaur eguneko errealidadera egokitzen dala eta forukudeaketa jasangarria egiteko aukerea emoten dauala. Foru Arauaren Proiektu honi esker, hobeto jagon eta babestuko dira mendiak, beti-beti helburua espezie desbardinaren arteko oreka lortzea dala eta, aldi berean, egurgintzako ekoizpen-xedeakaz bateragarria izan behar dala kontuan hartuta. Argi euki behar dogu gure mendien kontserbazinoaren eraginpean egon dirana etorkizunean arlo sozioekonomikoan eta ingurumenaren arloan lortzen doguzan era bateko eta besteko onurak.

Orain, Elkarrekin Bizkaiak eta Euskal Herria Bildu taldeak aurkeztutako zuzenketak eukiko dodaz berbabide. Elkarrekin Bizkaiari jagokonez, eskerrik asko bigarren zuzenketan eukitako prestasunagaitik, Euskal Sozialistak taldeagaz eta Nacionalistas Vascoz ere erdibideratu dalako. Izan be, uste dogu azkenean araua hobetzen dauala, eta horixe bera da helburua. Lehenengoari jagokonez, ezezko botoa emongo dogu, uste dogulako 2025eko abenduaren 31ra arteko epea nahikoa dala egoerea zelatan bilakatzen dan ikusteko. Lau urte dirala dinogu, eta, gero, bigarrenez, ganera, Aldundia ez da eskuduna Euskal Baso Planean, Gobernu bano.

Gero, Euskal Herria Bildu taldeak aurkeztutako 5 zuzenketa daukaguz, eta aurkako botoa emongo deutsegu azalduko deusuedazan era bateko eta besteko errazoiakaitik.

Lehenengoari jagokonez, uste dogu epeak egokiak dirala, eta, horrezaz ganera, segurtasun juridikoa emotea be bada garrantzitsua. Egia esan, uneotan izapidetzapean dagozan espedienteak askoz gitxiago dira.

Bigarrenari jagokonez, ez gagoz ados B eta C idatz-zatiak kentzeko erabagiagaz. Arauan azaltzen diran moduan, eukaliptoaren landaketea mugatzen dabe daborduko.

Hirugarrenari jagokonez, zehapenak daukaz berbabide, eta ez dogu uste sartu behar danik, legez kanpoko landaketetarako indarrean dagoan legea ezarri behar dalako. Horregaitik, ezetz dinotsagu zuzenketeari.

Laugarrenari jagokonez, Elkarrekin Bizkaia taldearen bigarrena lakoa zan gitxi gorabehera. Tira, erdibidekoagaz bat egitea proponidu deutsegu, baina ezetz erabagi dabe. Tira, ba, errespetau egiten dogu, baina ez gagoz ados, eta, horregaitik, ezezko botoa emongo dogu.

Bosgarrenari jagokonez, proponiduten dabena zerga-araua da, zerga-araua, eta zerga-arautegian sartu beharko litzateke, ez mendiei buruzko foru-arautegian.

Halanda ze, amaitzeko, talde guztien lana eta aurkeztutako zuzenketak eskertu gura neukez. Azken batean, uste dogu probako proiektua proiektu ona dala eta eukaliptoaren hedapena geldiarazoko dauala, eta horixe bera da garrantzitsuena. Esan dabenez, Talde Berezia-Partido Popularrak eta Elkarrekin Bizkaia taldeak baiezko botoa emongo dabe, eta Euskal Herria Bildu taldeak hausnartzea eta Bizkaiarentzat, bizkaitarrentzat hain garrantzitsua dan akordu honegaz bat egitea gura geunke. Nada más. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Ortiz Zaballa. Señora Arriola Alzola, portavoz del grupo Euskal Herria Bildu, tiene la palabra.

La Sra. **ARRIOLA ALZOLA** andreak: Muchas gracias, señora Presidenta. Buenos días a todos/as.

En septiembre de 2021, durante el Pleno Político de las Juntas Generales, el señor Rementería anunció que se establecería una moratoria para el eucalipto. Es cierto que el anuncio de la medida nos pilló por sorpresa. En estas Juntas Generales, así como en las comisiones, hemos debatido largo y tendido sobre la necesidad de que la Diputación ciabogase hacía la silvicultura sostenible y sobre la necesidad de dirigir las políticas públicas a un territorio y a un sector vivo vinculado al ámbito forestal. Para ello, tal y como ha señalado el señor Andrade, EH Bildu también en el debate sobre interpelaciones, mociones y presupuestos ha tenido presente este tema. Hemos solicitado que se trate de una silvicultura a largo plazo y no a corto plazo, que cuidará el territorio, que ofrecerá a los/as baserritarras y a los/as propietarios de tierras una alternativa viable a medio plazo y que comercializará una madera de calidad. No solo nosotros/as, a pesar de decirlo, siempre hemos recibido un no por respuesta.

Sin embargo, desde siempre existen evidencias al respecto. El modelo de gestión. En una investigación realizada en el 96, Jose Miguel Edesa puso sobre la mesa que los efectos del modelo forestal intensivo de Bizkaia eran unas considerables pérdidas de terreno de 70 toneladas por hectárea y año, así como su impacto sobre el capital natural. No se le prestó atención, desde 1996 ha transcurrido un poco de tiempo. Sin embargo, Arturo Elosegui presentó en el Parlamento un informe sobre los impactos de los eucaliptos. En Bizkaia, hoy en día contamos con 30.000 hectáreas plantadas con eucalipto, con el impacto que conlleva en el

suministro de agua, en la pérdida de biodiversidad, en la erosión y en el riesgo de incendio. Aquí, también hemos debatido sobre eso, y siempre se ha dicho que no era así, que no había por qué preocuparse. El Eurodiputado Thomas Waitz, Eurodiputado por los Verdes, en la visita que ha realizado este fin de semana también ha mencionado que lo visto en Euskadi no lo ha visto en ningún lugar de Europa en lo que concierne a la gestión forestal, que parece que no amamos nuestra naturaleza. Ha hablado sobre delitos ambientales. En El Correo y en El Diario, se han publicado entrevistas en profundidad sobre el tema. Miren por dónde, de la noche a la mañana nos encontramos con una moratoria.

Lo que nos pilló por sorpresa, como hemos dicho. La propia moratoria podría ser un instrumento adecuado, pero si su objetivo es la reflexión, para revisar la Norma Foral en su conjunto, y, en caso de que sirva, no sabemos si será suficiente para esos tres años. Ustedes proponen tres años. Nuestra propuesta, desde la anterior legislatura disponen de nuestro borrador para la revisión de la Norma Foral en su conjunto, desde el Preámbulo hasta todas las disposiciones pertinentes. Además, si la moratoria trae consigo otras medidas complementarias, para lo que hemos presentado 5 enmiendas en este caso, respecto a esas medidas complementarias..., porque creemos que la moratoria en sí no va a solucionar todo el problema del sector forestal. ¿O ustedes creen sinceramente que esta moratoria va a solucionar, terminar con la inercia de una política forestal planteada de manera equivocada durante años? ¿Eso es serio? ¿Quieren continuar con el maquillaje? ¿Aparentar que se hace algo para no hacer nada?

También lo ha comentado el señor Benito. No solo es una cuestión de especie, que también lo es, sino que luego también está el modelo de gestión. Se deben abordar ambas. Aquí, queda mucho trabajo por hacer, y voy a explicar nuestras enmiendas. Veamos, la moratoria, sí, pero teniendo en cuenta con qué pedíamos la moratoria, se trata de enmiendas lógicas. También en las alegaciones, los bosques vivos, que también se recogían en las alegaciones de Ecologistas en Acción. ¿Qué dice la primera? Desde que se anunció la moratoria hasta febrero de 2022, se han repoblado 555 hectáreas con eucalipto, lo que supone una gran cantidad. En Gipuzkoa, supone un tercio de la superficie de eucaliptos existentes. Por ello, solicitábamos de manera coherente no dar curso a los expedientes en tramitación. En la segunda enmienda, proponíamos contemplar también los eucaliptos que se encuentran en los claros de los pinares que ustedes señalan. Nosotros/as pedíamos frenar esa expansión. En la tercera, no permitir la explotación de plantaciones no permitidas e ilegales e iniciar los expedientes de extracción. Eso lo deberían hacer por ley, pero no lo hacen. Por eso solicitamos que se contemplara.

En la enmienda 5, sobre fiscalidad, la reducción en el Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas de la deducción por gastos, en el caso de los eucaliptos, puesto que rinden rápidamente, y la internalización de las externalidades que provocan.

En la cuarta, que es la más importante para nosotros/as, la adopción de medidas complementarias para el impulso de la otra alternativa. Donde solicitábamos ampliar la línea de subvenciones para la diversificación mediante especies autóctonas de los bosques productivos próximos a la naturaleza para quienes desean eliminar el eucalipto de sus parcelas y para el apoyo de esa reivindicación.

El PNV y el PSOE han presentado una transaccional, y no la hemos aceptado. ¿Por qué no la hemos aceptado? Porque lo que han presentado es un texto vacío. Carente de nuevo contenido. Ya existe la línea de subvenciones, se conceden anualmente, la publican mediante decreto, pero si, a su vez, no se establecen nuevas políticas, es inútil incluir ese texto genérico. Esto es lo que dicen en el texto genérico: “espezie desbardinaren bitartez, baso-kudeaketa jasangarriaren arabera”. Por lo que decíamos, “oigan, al menos incluyan en la misma que se alinean con la nueva estrategia forestal de Europa y mencionen dos especies autóctonas”. Hau da, pongan “tokiko espezieen bidez”. Solamente eso, porque, si no, también

sirve para subvencionar el productivismo alóctono, y eso es lo que hacen hoy en día. Su respuesta ha sido un no.

Por tanto, ¿qué les podemos decir? Tienen la mayoría absoluta, y no tienen voluntad política para fomentar un sector forestal sostenible. Por tanto, no pidan que estemos a su lado. No pidan que estemos a su lado. De hecho, lo que nosotros/as planteamos es una política seria, una política integral, lo que necesita el sector forestal. La situación es realmente preocupante.

Nosotros/as vamos a continuar planteando propuestas. En esta, nos vamos a abstener, pero no por falta de ganas, sino porque nos parece que la moratoria, si no dispone de otros instrumentos complementarios, no va a modificar la política forestal de Bizkaia. Es decir, junto con el establecimiento de la moratoria para no plantar eucaliptos, se va a tener que prestar ayuda. Con ayuda me refiero a apoyar económicamente y mediante políticas públicas otro tipo de silvicultura. Con especies, diversificada, otro modelo de gestión, y ahí sí que nos van a encontrar. Estaremos a su lado. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Arriola Alzola. Por último, señor Lekerikabeaskoa Arrillaga, portavoz del grupo Nacionalistas Vascos, tiene la palabra.

El Sr. **LEKERIKABEASKOA ARRILLAGA** jaunak: Buenos días a todos/as. Muchas gracias, señora Presidenta.

Hoy, para que la moratoria para la plantación de eucaliptos sea posible, se van a aprobar una serie de modificaciones en la Norma Foral, nada más. Cada cual hablará de lo que le apetezca, pero lo que hoy aprobamos aquí es esa moratoria.

Gracias a lo que hoy va a aprobar una amplia mayoría, al menos durante casi 4 años, durante 3 años y 8 meses, más o menos, no vamos a incrementar la superficie de eucaliptos en Bizkaia.

Como ha dicho la señora Diputada, en el mes de septiembre, el Diputado General, el señor Rementeria Maiz, anunció esta medida desde este atril, y, como ocurre en tantas ocasiones, supuso una sorpresa positiva para la mayor parte de la oposición, tal y como lo han comentado hoy aquí en este debate.

Creo que aquella propuesta pilló descolocado/a a más de uno/a, y algunos/as van a tener que reconocer esa deuda con la verdad, así como lo han reconocido algunos/as de los/as que han pasado por aquí.

Desde entonces, como siempre, con un poco de tiempo, algunos partidos han revisado sus posiciones, y, en lugar de lo que nos une, esta vez también se han afanado en encontrar lo que nos divide y varias excusas, tal y como se ve hoy aquí.

En sí, la moratoria no supone una solución, y no se debe plantear para un plazo indefinido o indeterminado. Todos/as lo sabemos, y todos/as lo tenemos claro. La moratoria constituye una medida más para que la situación no empeore. No es la única.

La Diputación Foral de Bizkaia ha marcado el camino de cara al futuro, clarísimamente. Ha marcado el camino, y ha continuado dando pasos, mediante medidas y compromisos concretos. No hay ninguna ciaboga, señora Arriola, hay un cambio en la remada.

En el remo, se debe adaptar la remada a la situación, y eso es lo que se plantea. En cada momento, ir adaptándose a ese momento.

La Diputación ha incrementado la superficie de bosques públicos, lo que también supone otra medida. Ha adquirido bosques privados, y, en dichos bosques públicos, ha plantado especies autóctonas. Eso no solo constituye una propuesta, puesto que se trata de una realidad hoy en día. Mientras nosotros/as estamos hablando aquí, van a ir plantando especies autóctonas en los bosques públicos de Bizkaia.

Además de eso, continuar concediendo ayudas económicas también a los bosques productivos. Establecer y conceder ayudas a quienes trabajan a favor de las gestiones forestales. Algunas especies con una ayuda económica de 0 € porque no queremos subvencionarlas, impulsarlas con dinero público en este momento, y, a partir de ahí, hasta unas subvenciones de 3.100 €/H dependiendo de la especie, en el caso de las especies autóctonas.

Eso no es productivismo alóctono. Eso no es una declaración de intenciones, no es una imposición de modelo, eso es una realidad y un compromiso que se va consolidando y adaptando anualmente.

El tercer objetivo: la ordenación de las zonas de plantación de distintas especies y el impulso de una gestión forestal sostenible, exigiendo y apoyando, teniendo en cuenta la realidad puntual, escuchando las aportaciones técnicas, sí, pero también a los/as propietarios/as, pequeños/as y medianos/as, a la industria, al sector. Escuchar y analizar las aportaciones, no imponer el discurso de uno/a mismo/a. Escuchar con la voluntad de comprender.

Para ello, entre otras cosas, habrá que revisar y adaptar la Norma Foral actual. Eso es, como lo ha adelantado la señora Diputada, nadie está inactivo, y enmarcamos en esa dirección la moratoria que planteamos hoy.

Hasta determinar qué se va a plantar, cuánto, dónde y cómo, de momento limitar la superficie del eucalipto. Ese es el único objetivo de esta moratoria.

En mi opinión, es una propuesta que, tal cual está, puede ser aprobada por todos/as, pero, lamentablemente, creo que esta vez tampoco logre la aprobación de todos/as, como han adelantado.

Tenemos 7 enmiendas sobre la mesa. Elkarrekin Podemos ha presentado dos; y EH Bildu, cinco. Las debatimos en las comisiones, y, en el caso de Elkarrekin Bizkaia, como se ha señalado hoy, la primera enmienda no aceptaba ese plazo que proponía la Diputación hasta que se modificara el Plan Forestal Vasco. Elkarrekin Bizkaia planteaba las moratorias, y, de momento, lo que se contempla en la propuesta es que la moratoria constituye un instrumento para que avancemos, se trata de un instrumento para poder avanzar, y se fijó el año 2026 como plazo, con el fin de disponer de un tiempo para trabajar la propuesta de ordenación hasta entonces, hasta 2026. En caso de que no lo logremos en ese plazo, si en ese plazo no conseguimos ordenarlo y llevarlo a cabo, cuando corresponda, serán los/as presentes en esta Cámara quienes decidan si se amplía o no dicha moratoria.

Sin embargo, no deseamos una Norma Foral condicionada a un instrumento de otra administración. En este caso también, porque así nos parece, no aceptamos la primera enmienda, esa enmienda pero con ese criterio.

Elkarrekin Bizkaia, respecto a su segunda enmienda, ya dijimos que la estudiaríamos en la comisión, por lo que hemos planteado una propuesta para alcanzar un

acuerdo. Hemos planteado nuestra propuesta, y ustedes la han aceptado como la hemos planteado.

Podemos tener diferencias, señor Benito, muchas, seguramente, pero por mi parte esta vez le debo dar las gracias por su predisposición. No se trata de un sí a nuestra política forestal, sino de un sí a una medida concreta que proponemos, que compartimos en el marco de nuestra política forestal. Ni más ni menos.

En el caso de EH Bildu, señora Arriola, siendo sincero, no le puedo decir lo mismo. Usted o muchos/as de ustedes están de acuerdo con la medida. Yo diría que algunos/as están incluso más satisfechos/as que nosotros/as con esta medida, pero si en este caso mostraran solamente un 1% de esa voluntad que ustedes reclaman a menudo, votarían a favor, pero no existe esa voluntad. Si la propuesta relativa al sector forestal es nuestra, no votan a favor, aunque la compartan. Tranquilos/as, estamos acostumbrados/as. Hablaré sobre la enmienda en el segundo turno, si me da tiempo.

De todas maneras, nosotros/as seguimos adelante, porque creemos en lo que decimos y, con los pies en la tierra, porque planteamos lo que planteamos tras escuchar a una amplia mayoría de la sociedad. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Lekerikabeaskoa Arrillaga. A continuación, el turno de réplica. Para ello, señor Andrade Aurrecochea, portavoz del Grupo Mixto-Partido Popular Bizkaia, tiene la palabra.

El Sr. **ANDRADE AURRECOECHEA** jaunak: Bai, eskerrik asko, mahaiburu andrea.

Lehen esan dodanez eta Euzko Alderdi Jeltzaleko ordezkariak esan dauanez, guretzat, Feijóo presidenteak orain dala nahikoa urte luzamendu hau, luzamendua onartu ebanean Galizian jazo zan lez, luzamendua da bidea. Helburu bateraturako bidea da, hau da, Mendiei buruzko Foru Araua eta Euskal Baso Plana berraztertzea. Ganera, azken hori be hasi beharko litzateke izapidetzen. Bidea da, eta, bide horretan, honako honeetxek hartu behar doguz kontuan, Foru Araua izapidetzeko fase honetan, bertan danok basogintzearen inguruko ekarpenak egin daikeguzala aintzat eukita: familiak, jaubeak, enpresak eta, zelan ez, ingurumenzaleen sektorea eta ingurumenaren babesa.

Uste dot horren bidez mendiak kudeatzeko modu barria lortu behar dogula, mendiak kudeatzeko modu ekologikoagoa. Hori dala eta, uste dot bidea gaur hasi dala luzamenduaren bitartez, eta uste dot egin egin beharra dagoala, geldiarazoteko, bilakatu ahal izateko eta zer jazoten dan eta norantz joan gura dogun benetan berraztertu ahal izateko. Uste dot danok fase horretan parte hartu beharko dogula, eta, horren ondorioz, guk babesa emoten deusagu gaur hona ekarri dan luzamendu horri. Edozelan be, bere unean, Mendiei buruzko Foru Araua ekarten danean, alegazinoak edo zuzenketak egin ahal izango doguz edo geure eretxiak adierazo ahal izango doguz, baleitekealako eretxi horreek entzutea merezidutea.

Aurkeztutako zuzenketei jagokenez, lehen ez neban oso ondo ulertzen zuzenketen helburua. Tira, Elkarrekin Podemosen lehenengoari be ez deusagu babesik emongo. Hemen adierazo egiten da, eta lehen be esan da, esan egiten da Euskal Baso Plana idatzi arte luzatzeko. EAJko ordezkariak aitatu dau. Hurrengo legealdian, amaieran jagokonak, luzamenduak emoitzarik euki ez badau edo gaur hasten dan helburua lortzen ez bada, bere horretan segiduko dauan edo bere horretan segiduko ez dauan erabagi beharko dau.

Bigarrena zuzendu egin da, eta erdibideratu egin da. Aldeko botoa emongo dogu, erdibidekoa, tira, antzekoa dalako. Antzeko gauzak dinoz, baina, tira, hiruron artean adostasuna lortu dozuenez eta egiteko ahalegina egin dozuenez, babesa emongo deutsagu, jakina, eta Elkarrekin Podemosen proposamenaren aurkako botoa emongo dogu, baina, orain, EH Bilduren erdibidekoa bozkatuko dogu batera, errespetu osoz, eurek ekarpenak egin eta luzamendua hobetu gura dabelako, beste bide batzuetaranzko bidea egin. Uste dot ekarpen honeek egiteko unea dala. Ostantzean, osteko uneren batean eukiko dogu, esan dodanez, geure ekarpenak egiteko fasea. Kentzeko zuzenketan, lehenengoan, izapidetzapean dagozan landaketa-espeditenteen izapideak geldiarazoteko eskatzen dabe. Uste dot segurtasun falta juridikoa sortzen dala, ezin gara horregaz bat etorri. Jenteak, euren landaketei jagokenez, gauza bat onartu daigula eta eten daigula eskatu badau, legezkoa dan be ez dakit, baina, tira, errespetu osoz, gure eretxia da.

Bigarreanean, berbera. Landaketea mugatu gura dozuela, landaketen azalerei buruzko idatz-zatia aldatu. Nire ustetan, jaube basozaleek be euki behar dabez euren eskubideak, eta luzamenduak ez deutse kalte larririk sorrarazi behar. Dirulaguntzak, eta, berba be egiten da, eta Elkarrekin Podemosi buruz berba egiten da. Uste dot diputaduak kargua hartu ebanean hartu eban lehenengo erabagia dala. Dirulaguntzei buruzko Baso Plana aldatu zan, eta eukaliptoak landatzeko dirulaguntzak kendu ziran. Uste dot bere lehenengoa izan zala, holan ez bada, diputadu honek sartu zanean egin ebazan lehenengo onarpenetako izan zala. Kargua hartu eta baso-dirulaguntzen atxikipena aldatu eban. Uste dot Aldundiaren ohiko arauketan dagoala sartuta.

Halanda ze, bertora be ez litzateke etorri beharko. Azkena, eukaliptoen landaketetan be hobarien ganeko errenteari buruzko araudia aldatzekoa, kenkaria %65ekoa da, eta eukaliptoak aldatzeagaitiko gastu kengarria %35ekoa da, eukaliptoen landaketak oso epe luzerako landaketak dirala eta, horren ondorioz, negozio-ikuspegi zehatzaz hasi dan jenteari partiduaren erdian errentea aldatu ahal jakela kontuan hartuta. Hori be oso koherentea ez dala uste dogu, baina, tira, errespetu osoz, zuk hobetu egin gura zenduan, gu geu ez gatoz bat. Eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Andrade Aurrecoechea. Señor Benito Ziluaga, portavoz del grupo Elkarrekin Bizkaia, tiene la palabra.

El Sr. **BENITO ZILUAGA** jaunak: Ondo da, eskerrik asko.

Bigarren txanda honetan, sortu diran itaun batzuei erantzungo deutset, eta, era berean, beste batzuk be aitatuko dodaz, lehenengo agerraldian astirik emon ez deustalako.

Lehenengo eta behin, Euskal Herria Bilduren zuzenketak aitatuko dodaz, eta, jakina, batzordean egin genduan lez, aldeko botoa emongo dogu. Uste dogu zuzenketa onak dirala, alderdi politikoari zein teknikoari begira, eta luzamenduaren proposamena hobetzen dabela. Era berean, zuzenketa batzuek arautegiaren eta horren ondorioz sortutako dekretu guztien, laguntza ekonomikoen eta zerga-arinketen eguneraketeagaz lotutako neurri batzuk aurreratzen dabez. Horrezaz ganera, gure taldearen eretxiz be beharrezkoak diran neurri horreek aurreratzen dabez. Hori dala eta, aldeko botoa emongo dogu.

Luzamendu hau Euskal Baso Plana eguneratu arte luzatzeko egin dogun proposamenari jagokonez, tira, ba, lehenago aitatu dodana alde batera itxita, erantsi egin gura neban, gura neuke egia dala, bere egunean esan zeunskuen lez, eskumena foru-aldundiena dana. Orain, gurago da beste administrazio batzuen menpe ez egotea. Horreek baliozko argudioak dira, eta egiazkoak dira, baina kontuan be hartu beharra dago foru-aldundiek, hirurek, Euskal

Baso Plan horren prestaketan parte hartzen dabela. Halanda ze, lan horrek, zeozelan esatearren, 3 lurraldeak koordinetan dauz, eta herrialde-erantzuna emoten deutso gai honi, baina, tira.

Dana dala, agerraldi honetan be, gai honen inguruko eskaera bat edo batzuk egin gura neuskioz Foru Gobernuari, eta, batez be, jarduketetako koherentzia daukat berbabide. Ez dakit hau zibogea dan, arraun-aldaketea dan, baina, tira, ez naz erkaketa arraunlarian sartuko. Dana dala, egia da neurri batzuk barriak dirana orain arte egiten zanaren aldean, baina, batez be, bi: luzamendu hau, eta, gure eretxiz, egiten danaren arabera izango da arrakastatsua, eta, tira, asmoa foru-arautegia eguneratzea dala be adierazo da, eta hori ondo dago. Gero, bigarren neurria dago, lurzatiaren erosteketa, alegia.

Gure taldetik, neurria ondo dagoala adierazo dogu, baina bere neurrian be balorau behar dala. Hau da, lurzatiak, lurralde osoagaz, landatu daitekean mendi-lurzoru guztiagaz alderatuta, proporzino txikia dira. Ganera, sustatzen dabilz, edo lurzati horreek erosten dabilz tokian tokiko espezieak landatzeko. Tira, kontuan be hartu behar da Aldundia bazala lur-hektarea askoren jaubea eta, gaur egun, gehienetan, pinuaren zein eukaliptoaren monolaborantzak dagozala landatuta. Halanda ze, gure eretxiz, koherentzia be izango litzateke baso-politika jasangarri hori edo baso-politikea bultzatzea Bizkaiko Foru Aldundiak jaubetzapean eukazan lurzati horreetan. Bigarrena, hau egiten ez bada, baleitekealako neurri honek be neurri kosmetiko hutsak izatea azkenean eta ez baso-antolamendua hobetzeko benetako borondatea.

Hona hemen bigarren eskaerea: luzamendu hau indarrean sartu baino lehen eskatu diran landaketen azterketa zehatz-zehatza egitea, zuhurtasun-printzipioagaitik eta luzamenduaren eragina ahal danik eta handiena izatea lortzearren. Gure taldetik, behintzat, gai honi buruzko informazioa eskatuko dogu.

Azkenik, erantsi egin gura neban, lehen neure lehenengo agerraldian erratu egin nazalako ia-ia ingurumenaren jasangarritasunari buruz bakarrik berba egitean, zeozelan esatearren, baina denpora falteagaitik, baina, era berean, badago... sektorearen beraren jasangarritasun ekonomikoaren gaia. Hara, gure taldetik, neurri batean ulertzen deutsegu jaubeei, administrazioek lurzatiakaz norantz egin aurrera ez dakienez, eukaliptoaren alternatibea eskaintzen dalako, 20 urte inguruko errentagarritasuna emoten dauala kontuan hartuta. Tira, izan be, aukera hau nekez ezeztu daiteke, baina, batez be, foru-arautegiak eta dekretuek be sistema hori, landaketa horreek edo, gitxienez, monolaborantzarako eta matarrasarako eredu horreek bultzatzen badabez.

Halanda ze, alde horretatik, uste dogu naturatik hur dagoan basogintzearen eredu ingurumenaren jasangarritasunaren kontua ezeze, jasangarritasun ekonomikoaren kontua be badala. Honako hauxe eskaintzen dauan sektorearen aldeko apustua egitea be bada: kalidadeko egurrak, kalidadeko enplegua, baso-kudeaketan, kalidadeko inausketetan... aditua dana... Uste dot horixe dala eredu. Gure taldearen ustetan, behintzat, aurrera egin beharra dago. Besterik ez. Eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Benito Ziluaga. Señor Ortiz Zaballa, portavoz del grupo Socialistas Vascos, tiene la palabra.

El Sr **ORTIZ ZABALLA** jaunak: Muchas gracias. Muchas gracias, de nuevo.

Tira, lehenengo eta behin, eztabaidearen doinua eskertu gura neuke, bai, oso interesgarria dalako. Uste dot nahikoa emonkorra dala eta hori eskertzekoa da uneotan.

Bigarrenez, argi eta garbi itxi gura neuke gaur bertan onartuko doguna. Irailean, ahaldun nagusiak eukaliptoaren luzamendua iragarri eban. Apirilean gagoz, eta hau gauzatu egingo da, eta eukaliptoaren luzamendua egia bihurtuko da. Ganera, ez da lege txiki batean jasoko, lehendik egoan Foru Arauaren aldaketaren bidez egingo dalako, eta uste dot hori oso-oso garrantzitsua dala.

Bigarrenez, tira, horri jagokonez be, Euskal Herria Bildu taldeak hiru biderrez adierazo dau bere harridurea. Tira, ba, ikusten dozuenez, neurri zehatza da, eta Foru Arauan jasoko da, ondo esan deusudanez. Bigarrenez, diputaduak be iragarri dauanez, eta ulergarria da, bere sasoian araua bera be berrikusiko da oro har. Halanda ze, tira, horra be helduko garala ikusiko dogu, arau hori oso-osorik eraldatuko da eta orduan adostasuna lortuko dogulakoan gagoz.

Horrezaz ganera, Euskal Herria Bildu taldeak itandu egin deusku borondate politikorik dagoan. Agirikoa danez, bai, luzamendua onartuko dogulako, zuok abstenidu egingo bazarie be. Halanda be, luzamendu hori ez da eukaliptoaren hedapena geldiarazoteko erabiliko dan tresna bakarra, beste tresna bat da, baina gehiago dagoz, neurri gehiago dagoz eta neurri zehatzak. Berbarako, uste dot egunkari batean, tira, joan dan zapatuko El Correion ikusiko zenduala honako izenburu hau: “Aldundiak mendia erosi dau, eukaliptoaren eta pinuaren ordeztokian tokiko zugatzak landatzeko. Foru Institutuzinoak 1,7 milioi euroko erosketea egin dau, eta 325 hektarea baino gehiago erosi dauz”.

Neurri zehatzak dira, eta, horrezaz ganera, kontuan be hartu behar dogu Espainiako Gobernuaren lan handiaren ondorioz Europatik datozen Next Generation fondoetarako aurkeztu diran euskal proiektuetan haretxa fase bitan berreskuratzeko plana be agertzen dala. Batetik, 600etik gora hektareako lehenengo fasea, basoa haretxen bidez barritzeko; eta, gero beste 400 hektarea. Halanda ze, ikusten dozuenez, ez da luzamendua bakarrik, luzamendua neurria da, eta beste neurri batzukaz dator, baina guzti-guztiek batu egiten dabe, eta guzti-guztiak neurri zehatzak dira. Hori dala eta, ez dogu ulertzen, bertan tribuna honetan esan danez, Euskal Herria Bildu taldeak zergaitik ez dauan luzamendu hau babestuko eta zergaitik geratuko diran eurak bakarrik abstentzinoan.

Amaitzeko, beste barik, esan baino ez neurri zehatzen moltsoa dirala, eukaliptoaren hedapena geldiarazoteko eta bizkaitarrentzat Bizkaia jasangarriagoa lortzeko, nahi-ta Euskal Herria Bildu taldea abstenidu egin dan. Nada más. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Ortiz Zaballa. Señora Arriola Alzola, portavoz del grupo Euskal Herria Bildu, tiene la palabra.

La Sra. **ARRIOLA ALZOLA** andreak: Muchas gracias, señora Presidenta. Buenos días a todos/as, de nuevo.

Bueno, como han señalado, el objetivo de la moratoria es poner límites al eucalipto, y ya hemos dicho que puede ser un instrumento válido, pero con otras medidas complementarias.

De hecho, ¿qué es lo que se va a impulsar? Vamos a establecer la moratoria que se establece para el eucalipto, pero ¿qué otra especie se va a impulsar? ¡Ah!, no lo sabemos. ¿Quieren hablar de cifras? Yo les voy a dar cifras. En Bizkaia, existen 70.000 hectáreas de pino y 20.000 de eucalipto. Hoy en día, 30.000, a decir verdad, según los datos. ¿Saben cuál es la extensión del bosque? 31.000 hectáreas. Muy bien. ¿Alguien piensa que de repente vamos a

pasar de la producción a la conservación en un 100%? No, ¿verdad? Por tanto, se debe subvencionar la producción, ¿no?

Señor Lekerikabeaskoa, ¿quiere cifras? Se las voy a dar. Hoy en día, existen ayudas de entre 1.800 euros y 2.000 euros para los bosques productivos, y ¿saben cuál es el coste de la producción diversificada autóctona próxima a la naturaleza? 5.000 euros por hectárea. Por tanto, como hemos repetido una y otra vez, ¿por qué se debe realizar la transición, la transición forestal a costa de quienes apuestan por ello? ¿Por qué no se impulsa por parte de la Administración? Una y otra vez, que no.

Hoy, ha mencionado que 3.100 euros por hectárea, lo que tampoco es suficiente, porque se necesitan 5.000.

¿Por qué? Porque esta alternativa no constituye una alternativa a corto plazo, sino a largo plazo. Nuestros/as hijos/as no lo van a ver, quizá lo vean nuestros/as nietos/as o descendientes. ¿Por qué es así? Porque se debe realizar de golpe y en otros sitios se lleva a cabo año tras año mediante distintas especies. Algunas se pueden talar a 40 años, otras a 100, otras a 25, pero eso no lo podemos hacer aquí ahora. Por eso es necesario subvencionarlo.

Tampoco subvencionan el bosque que surge de forma natural, su reproducción, 0 euros. Talas selectivas, 0 euros. Incluida la mano de obra. Eso se lo pasé a Lekerikabeaskoa, también hemos debatido anteriormente al respecto, y resultaría lógico que la ayuda fuese de 1.400 euros por hectárea. Porque eso sí que va a ocurrir, porque es algo local. Hablan de las especies autóctonas. Sin embargo, ¿cómo están los viveros? Sin plantas suficientes. ¿De dónde son las especies autóctonas que estamos plantando? Muchas pertenecen a la genética belga. Espero que por alguna epidemia o la adaptación a nuestro clima no se estropeen muchas y muchas especies que se han plantado.

Se debe ayudar a los viveros, lo que requiere una planificación, para que se trate de una planta autóctona, y eso no sucede de la noche a la mañana. Lo dicho, la moratoria del eucalipto, correcta, pero con otras cosas. Además, se deben conceder ayudas tanto en las cuestiones que debe llevar a cabo la Administración como en todas las cuestiones que implican a los/as particulares. La apuesta por las autóctonas requiere toda una estrategia que la sustente, para no fracasar. Si no, dentro de unos años el titular será que la apuesta por las autóctonas ha sido un fracaso. Entonces, preguntaremos por qué ha ocurrido eso. “Ene!, hau ezustekoa!, ¡no lo sabemos!”.

La cuestión es que lo han dicho, y nos alegramos de que el propio señor Rementeria apareciera en un vídeo que vi diciendo que han comprado 325 hectáreas para la plantación de autóctonas y que su objetivo era llegar a las 700 hectáreas. ¿Saben cuántas hectáreas de eucalipto tiene la Diputación? Lo sabrán mejor que yo: 2.700. La diputación, ¿eh? ¿Y la Administración Ppública 21.500 hectáreas en monocultivo? ¿De qué cifras estamos hablando?

Bienvenida sea la adquisición pública, la aplaudimos. ¡Enhorabuena! Sin embargo, no es suficiente. Para la compra de terrenos, también mencionamos que se concediera ayudas a los ayuntamientos. Lo han contemplado en la estrategia “Herriak Egiten”. Nos alegramos, a pesar de que nos han dicho que no mil veces, nos alegramos. Bienvenido sea eso también. ¿La moratoria podría resultar interesante? Sí, podría ser, por el momento. Sin embargo, debe estar sustentada por una estrategia integral, y no vemos cuál es esa estrategia integral. Sobre todo, para no fracasar. Seguimos con nuestra mano tendida.

No nos pidan, no nos pidan que seamos una comparsa en lo que han presentado, puesto que llega mal y tarde. Llevamos a cabo una oposición responsable, puesto que estamos dispuestos/as a gobernar. No nos quedamos en una simple crítica. Proponemos

alternativas, somos propositivos/as, no nos quedamos en la retórica, en esta Cámara y en las comisiones presentamos medidas técnico-políticas a implementar. Sin embargo, ustedes repiten incesantemente: “tenemos mayoría absoluta, no les necesitamos”. Nos da igual. Nosotros/as seguimos planteando propuestas, no nos desanimamos. Vamos a continuar haciéndolo, y a ver si ahora no es responsable por parte de la oposición que EH Bildu les pusiera sobre la mesa una proposición integral para reformar toda la Norma Foral en su conjunto en la anterior legislatura. Ahora dicen que es el momento de revisarlo. Ahí estamos, esperando su llamada, tienen la propuesta sobre la mesa lista para negociar. Si ha de estar terminada dentro de tres años, empezaremos a trabajar en ello a partir de mañana, y hagámoslo con una amplia mesa. No solo entre los partidos políticos, también con los/as agentes, con los sectores, con todos/as, porque eso es lo que será realmente importante para el impulso de un sector forestal sostenible en la Bizkaia del futuro, y nos encontrarán ahí. Les tendemos nuestra mano de manera sincera. Creemos que se trata de un tema complejo, que requiere una respuesta integral, y, bueno, la moratoria puede ser un paso...

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Vaya terminando, por favor.

La Sra. **ARRIOLA ALZOLA** andreak: A partir de hoy, se deben dar respuestas para otro modelo forestal. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Arriola Alzola. Para concluir el debate, señor Lekerikabeaskoa Arrillaga, portavoz del grupo Nacionalistas Vascos, tiene la palabra.

El Sr. **LEKERIKABEASKOA ARRILLAGA** jaunak: Sí, muchas gracias, de nuevo.

Antes he señalado que hablaría sobre la enmienda en el siguiente turno. No voy a profundizar demasiado. Las explicaciones que ofrecimos en la Comisión, el señor Ortiz le ha dado sus explicaciones, señora Arriola. Por tanto, lo que nosotros deseamos es que la moratoria se aplique cuanto antes. Por tanto, si sus enmiendas se refieren a la fiscalidad, que en nuestra opinión no tienen cabida en esta Norma Foral y les restan seguridad jurídica, y si percibimos el riesgo que puede surgir de ciertas alegaciones razonadas, nosotros/as no queremos que esto se demore. Usted también pidió en algún Pleno anterior que se aplicara lo antes posible, lo antes posible, es decir, bien hecho, con todo el respaldo jurídico, y cuanto antes mejor.

Por tanto, no voy a repetir las respuestas que di a la enmienda en la Comisión. Ha aportado datos. No leemos los mismos libros, o no leemos los mismos datos. En Bizkaia no existen 30.000 hectáreas de eucalipto. También han mencionado algo. Cuando hablamos de un dato y de una tendencia, por lo menos necesitamos dos datos para establecer la tendencia. Ha mencionado que existe una demanda de 555 hectáreas y que ahí puede haber un efecto llamada desde septiembre hasta ahora. De 2019 a 2020, hubo una demanda de 572 hectáreas en el mismo periodo. Si de octubre a febrero jugamos con 575-595 tendencias claras, ha sido decreciente. Por tanto, no ha habido efecto llamada.

Luego, he comentado que hoy se trata de aprobar la moratoria. Podríamos hablar de lo que quisiéramos, pero hoy se trata de la aprobación de la moratoria, con una mayoría amplia de esta Cámara, no con la mayoría absoluta. Se va a aprobar esta moratoria con el voto a favor de un 80%. Ustedes sigan, continúen teorizando y realizando planteamientos sin

alcanzar un acuerdo. Sigamos, mientras todos/as ustedes realizan planteamientos en los que no creen, en mi opinión, nosotros/as vamos a seguir dando pasos y trayendo planteamientos aquí con los pies en la tierra y teniendo presente el sector.

Hablan de voluntad y de que tienden su mano, pero en el momento en que acercan su mano, la vuelven a retirar. Sí, en los presupuestos. También en el debate sobre presupuestos pusimos sobre la mesa 4 millones de euros para adquirir más montes públicos y para comprar más autóctonas, pero no lo aprobaron. Pusimos un millón de euros sobre la mesa, para que también se incrementaran sus módulos, los módulos que usted comentaba que sí había o no había que incrementar, y para que se recogieran en los decretos. Tampoco aprobaron eso. Por tanto, es bonito tener voluntad, pero hay que pasar a la acción y, cuando hay planteamientos, aprobarlos, como el de hoy, por ejemplo. Si es bueno, aprobarlo, y no se hace eso. Luego, escuchar, se debe escuchar. No escucharme a mí, pero, para llevar a cabo esta modificación, la señora Diputada ha citado a la UPV, HAZI, NEIKER, los sindicatos, LORRA, Ecologistas en Acción, la Fundación Basoa, los/as forestalistas, Basquegur. Se ha reunido con todos/as, y se ha contemplado lo de todos/as. Esa labor no es solo para esta moratoria. Esa labor va a ser, las aportaciones que se han realizado ahí también se van a utilizar para la modificación de las normas forales, pero se debe escuchar a todos/as, y vamos a continuar en esa dirección.

Para terminar, dar las gracias. Yo creo que veo un punto de acuerdo con lo que hoy han dicho aquí Elkarrekin Bizkaia y el Partido Popular, casi con todo lo que han dicho. Se agradece esa actitud. Aprobar lo que compartimos supone actuar con sinceridad, lo otro no. Asimismo, muchas gracias a la señora Diputada y a todo el Departamento, por sacar esto adelante y por todo el trabajo que se ha realizado para que a partir de hoy sea una realidad. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Lekerikabeaskoa Arrillaga. Una vez concluido el debate, vamos a someter a votación la Norma Foral. Se les entregó el cuadro para eso, y, en primer, primer lugar, vamos a someter a votación las enmiendas reservadas. En un primer turno, vamos a votar estas enmiendas conjuntamente. La primera enmienda del grupo Elkarrekin Bizkaia y las enmiendas 1, 2, 3 y 5 del grupo Euskal Herria Bildu.

Por tanto, ¿votos a favor de estas enmiendas? ¿Votos en contra? No hay abstenciones. Por tanto, se han emitido 48 votos en total. Ha habido 14 votos a favor, 34 votos en contra y ninguna abstención. Por tanto, no se han aprobado esas enmiendas.

A continuación, vamos a someter a votación esa enmienda transaccional que se ha mencionado en el debate, la transaccional. El grupo Elkarrekin Bizkaia ha dejado a un lado, ha retirado su enmienda. Por tanto, ahora, vamos a someter a votación la transaccional.

Por tanto, ¿votos a favor de la transaccional? ¿Votos en contra? No hay abstenciones. Por tanto, ha habido 39 votos a favor de la transaccional, 9 votos en contra y ninguna abstención. Por tanto, se ha aprobado la transaccional.

Ahora, vamos a someter a votación la cuarta enmienda que mantiene el grupo Euskal Herria Bildu. ¿Votos a favor de esa enmienda? ¿Votos en contra? No hay abstenciones. Por tanto, ha habido 14 votos a favor de la enmienda, 34 votos en contra y ninguna abstención. Por tanto, no se ha aprobado esa enmienda.

A continuación, vamos a someter a votación el artículo que ha sido enmendado, es decir, la Octava Disposición Adicional. ¿Votos a favor? ¿Votos en contra? ¿Abstenciones?

Ha habido 39 votos a favor, ningún voto en contra y 9 abstenciones. Por tanto, se ha aprobado la Octava Disposición Adicional.

A continuación, vamos a someter a votación los artículos que no han sido enmendados. Votación que llevaremos a cabo en dos turnos. En primer lugar, vamos a votar el único artículo, la disposición final y el preámbulo. ¿Votos a favor? ¿Votos en contra? ¿Abstenciones?

El resultado es el siguiente:

Ha habido 39 votos a favor, ningún voto en contra y 9 abstenciones. Por tanto, se han aprobado los artículos mencionados.

Para terminar, vamos a someter a votación la Segunda Disposición Final. ¿Votos a favor? ¿Votos en contra? No hay abstenciones.

Ha habido 48 votos a favor. Por tanto, se ha aprobado por unanimidad la Segunda Disposición Final y, por ende, queda aprobada la Norma Foral.

Vamos a avanzar. Punto segundo del Orden del Día.

El Sr. **SECRETARIO / IDAZKARI** jaunak:

2.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Proposición de Norma Foral ([R.E.11/E/2022/0000364](#))

Autor: Urkaregi Etxepare, Arantza (EHB)

Asunto: PROPOSICIÓN DE NORMA FORAL de modificación de la Norma Foral 8/1989, de 30 de junio, del Impuesto sobre el Incremento del Valor de los Terrenos de Naturaleza Urbana.

Documento Principal: ([R.E.11/E/2022/0000364](#))

Boletines: [Admisión a trámite](#) (17A)

Expediente: ([11/A/07/0003203](#))

2.- Hurrengo idatziari(ei) buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Foru Arau Proposamena ([11/E/2022/0000364SE](#))

Egilea: Urkaregi Etxepare, Arantza (EHB)

Gaia: Hirilurren Balio Gehikuntzaren gaineko Zergari buruzko ekainaren 30eko 8/1989 Foru Araua aldatzeko FORU ARAU PROPOSAMENA

Dokumentu Nagusia: ([11/E/2022/0000364SE](#))

Aldizkariak: [Izapidetzeko onartzea](#) (17A)

Espedientea: ([11/A/07/0003203](#))

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Corresponde el turno a la juntera que ha presentado la iniciativa. Por tanto, señora Urkaregi Etxepare, tiene la palabra.

La Sra. **URKAREGI ETXEPARE** andreak: Muchas gracias, señora Presidenta. Buenos días a todos/as.

El día 26 de octubre del año pasado, la sentencia que publicó el Tribunal Constitucional de España anuló el sistema para el cálculo del Impuesto sobre el Incremento del Valor de los Terrenos de Naturaleza Urbana. Por lo que hasta que se modificara la Norma Foral, los ayuntamientos no hubieran podido exigir dicho impuesto.

El día 9 de noviembre, el Gobierno Español publicó el Decreto Real 26/2021, donde fijaba cómo se debía calcular la base imponible. La Diputación Foral de Bizkaia elaboró el Decreto Normativo 7/2021, que fue publicado el día 17 de noviembre.

El día 13 de diciembre, sometimos a debate ese Decreto Foral Normativo en estas Juntas Generales, y, cuando fue debatido, nosotros/as pusimos sobre la mesa que se corría el riesgo de que disminuyeran los ingresos recaudados por los ayuntamientos mediante ese impuesto.

En el estudio realizado en la Memoria Económica, quedaba claro que, conforme a los nuevos coeficientes, los ingresos se reducirían a la mitad. Con el objeto de reducir esa pérdida, el Decreto Foral Normativo modificó el tipo de gravamen del impuesto a fijar por parte de los ayuntamientos y se incrementó de un 10% a un 15%. En el Real Decreto publicado por parte del Estado, se había fijado en un 30%, pero Bizkaia lo fijó en un 15%.

Según la Memoria Económica, se preveía que subiendo el tipo de gravamen al 15% los ayuntamientos se quedarían a la par, pero los ayuntamientos se encuentran en diferentes situaciones, y con esa decisión no se garantizaba de ninguna manera que los ayuntamientos tuvieran los mismos ingresos. En cambio, existía un gran riesgo de perder los ingresos.

Por eso nos abstuvimos en la votación. El Decreto Foral Normativo 7/2021 era necesario, pero no es suficiente, porque se podía establecer un tipo de gravamen máximo de un 30%.

Eso es lo que planteamos en esta Proposición de Norma Foral: la modificación del artículo 5, para incrementar el tipo de gravamen hasta un 30%.

Foru Araurako Proposamen honen bidez, ez doguz udalak behartzen gehieneko tasa hori ezarten, ez. Karga-tasa handitzeko aukerea emoten deusegu, eta udal bakotxa izango da erabagia hartzen dauana. Udal bakotxak bere zenbatespenak egin daikez, modu zehatzagoan zenbatetsi daike zer eragin eukiko daben koefiziente barri horreek bere errealidadean eta bere zerga-ordenantzetan erabagi ahal izango dau zein dan karga-tasa egokiena, zerga honen bidez lortutako diru-sarrerak jatsi ez daitezkan.

Además, si nos fijamos en la armonización fiscal, cuando se aprobó el Decreto Foral Normativo 7/2021, el tipo de gravamen era de un 30% en Araba; de un 15%, en Gipuzkoa; y Bizkaia se equiparaba a Gipuzkoa. Sin embargo, Gipuzkoa ya ha decidido establecer un tipo de gravamen del 30%. Por tanto, la que no está armonizada es Bizkaia. Lo que supone otra razón para sacar adelante esta Proposición de Norma Foral.

Es un tema importante, porque afecta de manera considerable a los ingresos de los ayuntamientos.

Para evitarlo, nosotros/as proponemos establecer un 30%, pero lo que hoy se debate es si se saca adelante esta Proposición de Norma Foral, es decir, llevar a cabo una reflexión sobre el tipo de gravamen. Creemos que esa reflexión permitirá a los ayuntamientos disfrutar de una mayor autonomía política, económica y financiera, para poder adoptar la decisión que consideren necesaria.

Es cierto que se creó un comité para estudiar en profundidad la Norma Foral del Impuesto sobre el Incremento del Valor de los Terrenos de Naturaleza Urbana, pero creemos que es compatible reflexionar sobre la necesidad de incrementar el tipo de gravamen, es decir, sacar adelante esta Proposición de Norma Foral, y reflexionar más profundamente sobre el propio impuesto, algo que ocurrirá más tarde. A nuestro parecer, para la financiación

municipal es urgente incrementar ese tipo de gravamen. Eso es lo que planteamos y pedimos en esta Proposición de Norma Foral: llevar a cabo este debate. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Urkaregi Etxepare. Señora Martínez Fernández, portavoz del Grupo Mixto-Partido Popular Bizkaia, tiene la palabra.

La Sra. **MARTÍNEZ FERNÁNDEZ** andreak: Eskerrik asko, mahaiburu andrea. Egun on.

Amaieratik hasita, esan barik doa Alderdi Popularrean EZEZKO botoa emongo deusaguna aintzat hartzeko ekimen honi. Nondik gatozan azaltzeko historikoa egin jaku. Hona hemen gure abiapuntua: urteak eta urteak daroaguz herritarrei Konstituzinoaren babespean ez egoan, ez dagoan gainbalioa kobretan. Hortikxe gatoz. Korrika eta prisaka gabilz Errege Lege Dekretua egiten, Konstituzionalaren lehenengo joerea 17a izan zanean, baina 21era arte, abiada baten, eta bertora jatorkuz esaten udalakaz zer jazoten dan. Hara, zer jazoten da herritarrakaz, ostera? Zer jazoten da herritarrakaz, zerga hori ordaindu behar dabenak dirala kontuan hartuta? Izan be, ez dakit zuok uste dozuen herritarrek dirua egiteko makinatxua daukiela etxean edo holako zeozer. Hara, zergaitik ez dogu hauxe kontuan hartzen, hau da, udalen diru-sarrerak jatsi badira, agian konpentsazino-fondoa sortu beharra dagoala, berbarako?

Bere sasoian EJZgaz egin zan lez, eta orduan be diru-sarrerak gitxitu ziran udalentsat, baina ez zan ezer jazo, beste era batera konpentsau zalako. Izan be, beste era batera egin behar dira gauzak. Herritarrak euki behar dira kontuan, administrazino publiko askorentzat azkenean sortu ahal jaken edozelako arriskuaren babesleak diralako zergak, azkenean beti dagozalako herritarrak ordaintzeko. Hain zuzen be, bidezkoa dala uste dogu. Herritar asko luzaroan egon dira ordaindu behar ez eben zeozer ordaintzen. Zer esanik ez, hona hemen Alderdi Popularraren proposamena: zerga honen ordainketatik salbuestea persona fisiko guztiak eta enpresa txiki zein ertainak. Horixe bera da Alderdi Popularrean daukagun proposamena. Bere egunean EJZgaz egin zana da hori, eta, agirikoa danez, orduan be gitxitu ziran udalentsako diru-sarrerak, baina ez zan ezer jazo, konpentsazinokoaren bidez sortu daitekezalako udalentsat.

Edozelan be, kontuan hartuta, ganera, hemen gainbalioari buruz berba egiten dalako, eta uste dot hor ezarpen bikotxari buruz berbetan gabilzala neurri handi batean. Izan be, nonoren ondarea handitzen danean, zeozer saldu daualako, PFEZn ordaintzen dauzalako zergak, bere kasuan, persona fisikoa bada. Izan be, gainbalioa dagoanean, PFEZn ezeze, gero udal-zerga horren bidez be ordaintzen dira zergak. Zuok, ganera, 30eraino bitu gura dozue, gehieneko %15eko tasea ezarri danean.

Zer esanik ez, esan deusudanez, zuok egiten dozuen proposamen honen aurkako botoa emongo dogu. Uste dot ezin dala, gaur egun gagozan egoeran, ezta beste batean be, ezin dala herritarren garrikoa egun osoa estutzen segidu, administrazinoek eroso-eroso gastetako aukerea euki daien. Ez dot uste politika onena danik. Hobe da dirua herritarren boltsikora joatea, askoz hobeto administretan dakie-eta. Eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señora Martínez Fernández. Señor Benito Ziluaga, portavoz del grupo Elkarrekin Bizkaia, tiene la palabra.

El Sr. **BENITO ZILUAGA** jaunak: Eskerrik asko, mahaiburu andrea.

Igazko urtearen amaieran, zerga-tresna honi buruz eztabaidatu genduan Auzitegi Konstituzionalaren epaiaren ondorioz, eta Konstituzinoaren aurkakotzat jo ebazan Tokiko Ogasunak arautzen dauzan Legearen idatz-zati batzuk, Uri Lurren Balio Gehikuntzearen ganeko Zerga berbabide daukan 107. artikulua idatz-zatiak, hain zuzen be.

Auzitegiak argudiatutako errazoiaren arabera, zerga honek adierazo egiten eban lurak beti birbaloretan zirala ezarpen-aldian, praktikan birbalorazino hori jazo zan ala ez eta benetako zenbatekoa kontuan hartu barik. Alde horretatik, Martínez andrea, uste dot egokia dala zeure argudioak eguneratzea hurrengo agerraldirako, Konstituzinoaren aurkakotzat jo zana ez zalako izan zerga honen kobrantzea edo zerga bera, kalkuletako modua baino. Halanda ze, berez, erabat konstituzionala da zerga.

Foru Araurako Proposameneko zioen azalpenean ondo aitutzen zanez, epaiak ez eukan eragin zuzenik 8/89 Foru Arauan, baina zeharkakoa bai, ostera, legean Konstituzinoaren aurkakotzat jotako aginduak foru-arauegian errepiketan diralako edo errepiketan ziralako. Hori dala eta, segurtasun juridikoagaitik, Bizkaiko Foru Aldundiak 7/2021 Foru Dekretu Arauemoilea emon eban argitara. Edozelan be, gure taldeak Foru Dekretu Arauemoile honen berrespenaren aurkako botoa emon eban une haretan, eta, izan be, oposizionoko alderdi bakar batek be ez eutsan babesik emon. Dekretuak aurrera egin eban Gobernuari eusten deusien taldeek alde emondako botoen bidez baino ez. Gure kasuan, aurkako botoa emoteko errazoiak gaur barriro be eztabaidagai daukaguna izan zan, eta zentzunez, ganera. Hori dala eta, proposamen hau aintzat hartzeko ekimenaren aldeko botoa emongo dogu.

3 errazoiagaitik egiten dogu. Lehenengo eta behin, zerga honek Bizkaian daukan desarmonizazioa desagerrarazoteko. Izan be, nahi-ta oraintsuko aldaketaren bidez karga-tasearen mugea %10etik %15era igon, Estaduaren generatikoan eta, era berean, Arabako Lurralde Historikoan, %30ekoa dalako, ezarten dan mugearen azpi-azpitik gagoz oraindokarren.

Bigarrenez, uste dogulako zerga honek oso zeresan interesgarria euki daikela higituezinen arloko espekulazinoaren aurkako neurri moduan. Ganera, horretarako be euki behar da marjinea gaur egun daukagun %15 horretatik igoteko gaitasuna. Higituezinen jaubetzearen prezioen inguruko espekulazinoak ez dauka ezelako helburu sozialik, prezioen gehikuntzeak ez daualako islatzen saltzaileak sortutako ezelako balio erantsirik, berez sortu ezin daitekean ondasunaren eskasia erlatiboa baino: lurzorua, barbarako. Horregaitik, gure eretziz, tresna hau lagungarria izan behar da higituezinen arloko espekulazino hori hozteko. Horretarako, honako hauxe helburu daukan zerga izan behar da: batetik, gainbalio horreek murriztea eta, era berean, udalei itzultzea, eurak diralako zergadunen diruaz ordaindu dabezan jarduketa horreek sarritan sustatzen dabezanak, horri esker gora egiten dabela edo, horren ondorioz, gunee, kale edo auzo zehatz batzuek gora egiten dabela kontuan hartuta.

Ganera, errazoi horregaz beragaz lotuta, aldeko botoa emoteko daukagun hirugarren argudioa dago. Izan be, holantxe izan behar da, uriko higituezinen balioaren gehikuntzak neurri handiagoan itzuli daitezkan udalen kutxetara. Izan be, sarritan, esan dodanez, jaubetzearen prezioek edo higituezinen jaubetzearen balioak gora egiten dabenean, administrazino publikoek, udalek barne, egindako jarduketan ondorioz igoten dira; esate baterako, zerbitzuak eta garraioa hobetzea, parkeetan edo lorategietan inbertidutea, dana dalakoa. Halanda ze, balioaren gehikuntza hori itzultzeko modua be bada.

Azalpenean adierazoten danez, gehikuntzea jazo egin behar da, udalek bilketa-mailak berreskuratzeke aukerea euki daien. Egia da epaiaren ondorioz ezarpen-tresna honen bidez batutakoa gitxituko zana edo dana, baina kontuan be hartu beharra dago bilketa-maila horreek Konstituzinoaren aurkakotzat jo dan kalkulu-moduaren bidez emoten zirala, eta, une batzuetan, une batzuetan be, higituezinen arloko espekulazinoaren ondorioz, higituezinen burbuileak balio-gehikuntza handi horreek sortzen ebazanean.

Horregaitik, zentzun horretan, uste dogu udalek finantzaketa-gitxiegitasunaren arloan daukiezan arazoak konpondu behar dirala, zerga-tresnen igoera isolatuaren bidez nahiz udal-finantzaketaren berrikuspen osoaren bidez, gure taldeak beste batzuetan proponidu dauan lez.

Halanda ze, errazoi horreekaitik, Foru Arau hau aintzat hartzeko ekimenaren aldeko botoa emongo dogu.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señor Benito Ziluaga. Señor Álvarez Castrejón, portavoz del grupo Socialistas Vascos, tiene la palabra.

El Sr. **ÁLVAREZ CASTREJÓN** jaunak: Mahaiburu andrea, mahaikideok eta batzarkide jaun-androk, lehenengo eta behin, ixten badeustazue, agur berezia bialdu gura neuskio Enpleguko diputadua dan Teresa Laespada kideari, ahal danik eta lasterren osatu daiten eta aurrerantzean be geugaz egon daiten.

2017. urtetik, zergak ez ziran Gainbalioaren ganeko Zergan ordaintzen, lurren balioaren gehikuntzarik ez egoan egoeretan, labur-labur esanda. Aldi berean, suposizino barria ezarri zan, interesdunek eskatuta balioaren gehikuntza hori jazo ez zana egiaztetan zaneke kasuak zergapean egon ez eitezan.

Berton aitaturako Auzitegi Konstituzionalaren 2021eko urriaren 26ko epaiak Tokiko Ogasunei buruzko Legearen Testu Bateginaren 107. artikulua puntu eta idatz-zati batzuk jo ebazan Konstituzinoaren aurkakotzat eta, horren ondorioz, ezeztu egin ebazan. Egia esan, epai horrek zerga-oinarria zehazteko arau-hutsunea itxi ebanez, ezin zan tokiko zerga hori likidau, egiaztatu, batu eta, era berean, berrikusi eta, horren ondorioz, eskatu be ez.

Adierazo egin da, baina hobe da gogoratzea Auzitegi Konstituzionalak ez ebala ezelan be eztabaidatu zergearen izaerari buruz, hau da, zergeak lurren balioaren gehikuntzea zergapetzen dau sortzapenean agirian jarten danean, eta, horretarako, 20 urteko epealdia hartzen da kontuan. 2021. urteko zemendiaren 16an egoitza honetan onartutako Foru Dekretu Arauemoileak Uri Lurren Balio Gehikuntzearen ganeko Zergeari buruzko Foru Araua egokitu eban Auzitegi Konstituzionalaren erabagira, eta, zerga horri jagokonez, udalei sortu jakezan arazoak konpontzen ahalegindu zan, eurentzat zergearen eskagarritasuna berrezartean. Zergadunei ziurtasuna emoten jaken, zergako zerga-oinarria ahalmen ekonomikora egokitzean, eta, higituezinen merkaduan bertan be, zergearen etendurearen ondorioz sortutako itxuraldaketak ekiditen ziran.

Hain zuzen be, honako hauze zan Auzitegi Konstituzionalak emondako aginduaren helburua, zerga-oinarria zehazteko metodo objektiboa legez onartutako metodo bakarra izan behar ez zala adierazoten ebanean eta, zergapekoak holantxe eskatzen baeban, balioaren gehikuntzearen zenbatespen zuzenak onartzen ziranean: zergako zerga-oinarria zergadunaren benetako ahalmen ekonomikora egokitzea.

Ahalmen ekonomikoaren araberako egokitzapen hori kontuan hartuta eta, era berean, aurrekontu-egonkortasunaren zein udal-autonomiaren printzipioak errespetauta, komenigarria da esku hartzen daben era bateko eta besteko aldagaiak aintzat hartzea; esate baterako, gaur egun ezarritako karga-tasea edo lortutako bilketa garbia, holan bajagoko, zerga honen ondorioz sortutako zerga-kargea ostean eta euren kabuz zehazteko orduan Lurralde Historikoko udalek daukien tartea edo marjinea zerga-oinarria kalkuletako modu barrira egokitzeko.

Azkenik, Autonomia Estatutuan bertan eta Kontzertu Ekonomikoan, honako hauxe ezarten da euskal zerga-sistemearen printzipioetako bat lez: koordinazino eta harmonizazino fiskala, Lurralde Historikoetako instituzinoen arteko alkarlana eta berez xede moduan barik tresna moduan egituratuta dagoan konbergentzia edo harmonizazinoa, zergakudeaketaren eraginkortasun handiagoa lortzeko asmotan, alkartasunaren printzipioa kontuan hartuta.

Azaldutakoagaitik, nire taldeak aintzat hartzeko ekimenaren aldeko botoa emongo dau. Besterik ez. Eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Álvarez Castrejón. Señor Lerma Mentxaka, portavoz del grupo Nacionalistas Vascos, tiene la palabra.

El Sr. **LERMA MENTXAKA** jauna: Muchas gracias, señora Presidenta. Buenos días a todos/as.

Tira, Euskal Herria Bilduk aurkeztutako Arau Proposamena azalduta dago. Funtsean, adierazo egiten dau zalantzan dagoala Bizkaiko udalek lurren gainbalioaren ganeko ohiko zergagaitik jasoten ebezanen edo jasoten dabezanen antzeko baliabideak jaso ahal izango dabezan aurrerantzean eta, horren ondorioz, zerga-tasea arautzen dauan artikulua aldatu beharra dagoala. Horretarako, gaur egun indarrean dagoan %15etik %30era igotea proponiduten da. Ganera, besteak beste, zerga-arloko arautegia generako foru-lurraldeakaz harmonizatea be badauka helburu.

Por mi parte, lo primero que quiero manifestar es que no comparto la fundamentación de la Proposición de Norma Foral o que no estoy de acuerdo con la fundamentación, porque, en definitiva, no comparto ese motivo principal que plantea.

Ez gagoz ados araurako proposamena aurkezteko azaltzen dan errazoi nagusiagaz, eta honako hauxe ei da: udalek ez dabe antzeko diru-sarrerarik jasoko, edo, gitxi gorabehera, argi dago diru-bilketea ikaragarri jatsiko dana zerga horrengaitik. Izan be, ez dau esan gura..., ezelako zalantza barik, ezinezkoa da bermeak emotea edo diru-sarrerak berberak izango dirana bermatzea, diru-sarrerak hainbat eta hainbat faktoreren menpe egongo diralako. Udalek jaso daikiezan diru-sarrerei jagokenez, lehenengo eta behin, kontuan hartu beharko da epaian bertan adierazo egiten dala ezarpenean ahalmen ekonomikoaren printzipioa bermatu beharra dagoala erespide moduan. Dana dala, esan barik doa udal batek jasoko dauzan diru-sarrerak honako honeetxen menpe egongo dirana: higituezinen arloan egon daitekezan salerosketa-eragiketean kopurua, salerosketa horreek egiteko jarriko diran prezioak eta ezarri beharreko taseagaz zerikusi zuzena ez daukien beste faktore batzuk. Benetan ezarri beharreko tasea kalkuletan da, eta kalkulau zan, udal guztiek jasoten ebezanen antzeko diru-sarrerak jaso eiezan.

Behin baino gehiagotan esan da abenduan Batzar Nagusiotan berretsi zan Foru Dekretu Arauemoilearen onarpen-espeditenko Memoria Ekonomikoak, Memoria Ekonomikoak ez dinoala udalek diru-sarrera gitxiago eukiko dabezanik, baina horixe bera da Araurako Proposamenean bertan emondako azalpenetan aditzera emoten dana. Memoria Ekonomikoan adierazotakoaren arabera, Foru Dekretu Arauemoilean udalek zergearen ondorioz sortutako zerga-presinoa indarreko gehieneko tasatik, hau da, %10etik %15era igoteko gaitasuna daukiena autortzen danez, taulan, Memoria Ekonomikoko taulan, egiaztatu egin daikegu 3 puntutik beherako batez besteko karga-tasea batez besteko tasea zan 5etik igoten dana 7,74ra. Halanda ze, aurreko arautegiaren ezarpenaren ondorioz sortutako ustezko batez besteko bilketea lakoa da ia-ia.

Hau da, hain zuzen be, honako hauxe dino Memoria Ekonomikoak: diru-sarreraren moltsoa bardintzeko, nahikoa izango litzateke batez beste %7,74ko zerga-tasea onartzea. Datu horreek kontuan hartuta, lehen indarrean egoan gehieneko tasea, %10ekoa, onartu ahal izan eben udalei buruzko hausnarketea egiten badogu, Memoria Ekonomikoko tauletan agertzen danaren bikotxa izango litzatekez zenbateko horreek. Hori dala eta, nahikoa izango litzateke gehienez be %15 inguruko zerga-tasea onartzea, diru-sarrerak ia-ia bardintzen dagozala esan ahal izateko, une honetan ezarri daitekean eta une horretan onartu daitekean gehieneko tasea dan %15 memoriak bere azalpenetan darabilen %7,74ren bikotxa dalako ia-ia. Halanda ze, ez da egia antzeko diru-sarrerak lortuko ez diranik, erespide horren bidez ezarri ziran tasak, eta holantxe dagoz kalkulauta.

Ez dakit, ezelako zalantza barik, horrek eragin handiagoa eukiko dauan udal batzuetan; eta gitxiago, beste batzuetan. Ez dakit udalak oso kezkatuta dagozan horregaitik, egia esan, Bizkaiko errealidadea hartu behar dalako kontuan. Izan be, 112 udaletatik, 112 udaletatik, 30 udaletan, zerga hau likidau ahal izateko zerga-ordenantzea be ez daukie onartuta. Aurreko arautegiaren arabera, egoan batez besteko tasea %5ekoa zan, oso urrun egoan gehienekoa zan %10etik eta zortzi udalek baino ez eukien onartuta %10. Ezelako zalantza barik, beste faktore batzuk dira, faktore asko dira udalen diru-sarrerak zelan bilakatuko diran zehaztuko dabenak, eta, besteak beste, antxinakotasuna be bai. Hau da, honako hauxe izango litzateke antxinakotasuna: eskualdaketapean dagoan ondasun zehatza zenbat urtetan egon dan eskualdatzailearen jaubetzapean.

Hori dala eta, ez dago bermerik, dan-danek gehiago batu daien, baina ez da egia oro har diru-sarrerea egongo danik edo bilketea nabarmen gitxituko danik. Edozelan be, aintzat hartzeko ekimenaren aldeko botoa emongo dogu, benetan uste dogulako ezarri beharreko taseari buruz eztabaidatu daitekeala eta, besteak beste, Euskal Herria Bilduko berbaginak ondo baino hobeto azaldu dauan lez, ezelako zalantza barik, udal-ekonomia izango dalako tasak zehaztuko dauzana. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señor Lerma Mentxaka. A continuación, el turno de réplica. Para ello, señora Urkaregi Etxepare, portavoz del grupo Euskal Herria Bildu, tiene la palabra.

La Sra. **URKAREGI ETXEPARE** andreak: Sí, muchas gracias, señora Presidenta.

Nos alegramos, y también se puede ver que cuando se quiere es posible alcanzar acuerdos. Este va a ser un ejemplo. Ciertamente, cuando he escuchado al portavoz del PNV, al señor Lerma, pensaba que votaría que no, pero bienvenido, porque creemos, y antes lo hemos planteado así, creemos que, mediante esto, algo en lo que estamos de acuerdo y también lo ha subrayado el señor Lerma, brindamos más autonomía a los ayuntamientos, puesto que son los ayuntamientos los que conocen su realidad. Además, fijarán según su realidad cuál es el tipo de gravamen que se debe aplicar. Conforme a lo cual, algunos se van a incrementar, u otros no. Yo creo que no sabemos eso. Sin embargo, cuando he dicho que se reduce a la mitad, eso es lo que decía la Memoria Económica. Con una vivienda de 85.000 euros y el 40% del terreno, en virtud de la Norma Foral que había hasta ahora, se recaudarían 249 millones. Según los coeficientes nuevos, en cambio, 114 millones. Se trata de una estimación, luego ya sabemos que la realidad es distinta. Luego, hacía lo mismo con el 15% y ¡qué casualidad que se equipararan! También he señalado, pero lo he señalado, que existen diferencias importantes entre los ayuntamientos. Por tanto, lo que se debe hacer es que cada ayuntamiento realice sus propias estimaciones para mantener sus ingresos. Nosotros/as no decimos que se deba incrementar, pero sí para mantenerlo, porque existe ese riesgo. Ellos deben estudiar cuál va a ser el efecto de los nuevos coeficientes y fijar el tipo de gravamen según eso. Creemos que con eso brindamos una

oportunidad a los ayuntamientos, y nosotros/as hemos planteado por eso esta Proposición de Norma Foral.

Para terminar, sí decir al PP que debe ser claro. Está claro que desde 2017, creo que es lo que ha dicho, se modificó la Norma Foral de Bizkaia cuando hubo otra sentencia, y estaba claro que, si no hay ganancias, no se cobra este impuesto. Sin embargo, ahora, en el Decreto Foral Normativo vuelve a quedar claro que de lo que estamos hablando aquí es de que se aplique un impuesto cuando vendas una vivienda o un bien, siempre y cuando luego obtengas un beneficio. Si no obtienes beneficios, no se va a cobrar, y creemos que también en eso se percibe cuál es la diferencia para quienes entendemos la fiscalidad como una manera de redistribuir la riqueza. Quien obtiene beneficios debe pagar, para que luego los ayuntamientos presten unos servicios públicos a todos/as, a toda su ciudadanía. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Urkaregi Etxepare. Señora Martínez Fernández, portavoz del Grupo Mixto-Partido Popular Bizkaia, tiene la palabra.

La Sra. **MARTÍNEZ FERNÁNDEZ** andreak: Eskerrik asko, mahaiburu andrea.

Ez dogu ezer eguneratu behar. Izan be, Auzitegi Konstituzionalak izapiderako onartu dau Alderdi Popularrak Diputaduen Kongresuan joan dan abenduan zuotako askok onartu zenduen Lege Dekretuari jagokonez aurkeztu dauan konstituzino-aurkakotasuneko errekursoa.

Egia da urte askotan egon garana zerga hori ordaintzen, ezelako irabazirik, ezelako ondare-gehikuntzarik ez egoanean be. Egia da Konstituzionalak argi itxi ebana 2017. urtean, baina, holantxe da, orain arte zerga hori ez da ordaindu arautzeko gaitasunaren printzipioaren arabera. Zuok, ganera, orain ez dozue kontuan hartu gure Konstituzinoak zergak kobrau ahal izateko ezarten dauan lege-erreserbaren printzipioa. Dana oso eguneratuta. Guk geuk dinoguna da fiskalidatea ulertzen dogula eta, ganera, Konstituzinotik hasita, gure ordenamentu juridikoan adierazoten danez, danok zerbitzu publikoak sustatu behar doguz norberaren ahalmen ekonomikoaren arabera, baina beti proportzionaltasuna kontuan hartuta, Konstituzinoan xedatzen dan lez. Halanda be, era berean, ulertu egin behar da gobernuek zergen bidez batzen dan guztia derrigorrean, derrigorrean erabili behar dabela zerbitzu publiko onenak ezarteko eta behar dan moduan kudeatu behar dabela. Diru-sarrera publikoen bidez ahal danik eta kudeaketa onena lortzea berbabide daukan bigarren zati horri jagokonez, gaur egun askok ez dabe ulertzen, gura dabena da, edo baimena emoten dabe administrazino publikoek dirua barra-barra gastau daien, baina honako hauxe dinoe gero: “Ene bada! Datozala herritarrak, zergak igon deieguzan eta dana konponduta”.

Hori, barriz, hori ez da gure eretxia, gu geu ez gagoz ados horregaz, eta barrero dinot, gainbalioaren kasuan, EJZ kendu zanean lez, hain zuzen be, barrero dinodalako Alderdi Popularraren proposamenak persona fisikoei eta ETE-ei Gainbalioaren ganeko Zergea kentzea daukala helburu. Hara, udalenzako konpentsazino-fondoa ezarri daiteke beti. Zera esan daiteke beti: “hara, udalek uriko higituezinen bat saltzen danean sortzen diran ondare-gehikuntzak zergapetzen dabezan zergetan neurri handiagoan parte hartzeko aukerea eukitea? Hortxe dago PFEZa, besteak beste”. Zer esanik ez, herritarrei zerbitzua zelan emon behar jaken ikusteko modu desbardinak dira.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señora Martínez Fernández. Señor Benito Ziluaga, portavoz del grupo Elkarrekin Bizkaia, tiene la palabra.

El Sr. **BENITO ZILUAGA** jaunak: Eskerrik asko.

Begira zelan diran gauzak, Urkaregi andreagaz hartu-emonetan jarteko nekerik be ez dodalako hartu, proposamen honek babesas jasoko eban ala ez jakiteko. Izan be, tira, ohiturea ezetza izaten da, eta, egia esan, ezustekoa da Ganbera honetako gehiengoak aintzat hartzeko ekimenari baiezko botoa emotea. Zorionak emoten deusudaz horregaitik, Urkaregi andrea. Aurrerago be, zuzenketen prozesuan ikusiko dogu zein dan talde bakotxak dakarren proposamena eta adostasuna lortzerik daukagun.

Hain zuzen be, gure taldean ez genduan ezelako errazoirik ikusten aurkako botoa emoteko. Ezelako errazoirik, zerga honetan maila ezin txikiagoa daukan gehieneko taseari eusteko, ganerako lurraldeetakoaren erdia danean, Gipuzkoa kontuan hartu barik, jakina. Horrezaz ganera, azaltzen neban errazoiagaitik, danok adierazo dogunez, baina azkenengoa Euzko Alderdi Jeltzaleko ordezkaria izan dala kontuan hartuta, udalak eurak diralako zer tasa ezarriko daben erabagiten dabenak, baita zerga hori ezarten daben ala ez be. Halanda ze, ez zan bape zentzunezkoa ganerako lurraldeetakoaren erdia dan gehieneko tasea eukitea, eta, horrezaz ganera, udal-kutxak eta berez daukiezan zerga-tresnak eurentzat egokiena dan eran kudeatzeko orduan udalek daukien autonomiaren kalterako da.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señor Benito Ziluaga. Señor Álvarez Castrejón, portavoz del grupo Socialistas Vascos, tiene la palabra.

El Sr. **ÁLVAREZ CASTREJÓN** jaunak: Eskerrik asko, barriro be, mahaiburu andrea.

Nik neuk uste neban gai batzuk argi geratu zirala. Argi eta garbi geratzen da 2017. urtetik balio-gehikuntzarik ez egoan egoeretan ez zana zergarik ordaintzen. Argi-argi geratzen da Auzitegi Konstituzionalak ez dauana ezelan be indar barik itxi zergearen izaerea. Ganera, errekursoa izapiderako onartzea ezin da homologau, parekatu eta ezin dau inondik inora ezelako antzik euki horri buruzko epaiagaz edo autoagaz. Ez dakit, dinot nik. Batez be, Auzitegi Konstituzionalari buruz berba egiten badogu, beti geratzen jat zalantzaren bat gai honeetan.

Taldeen esanetan, arau hau ona da adostasunagaitik. Bada, bai, adostasunagaitik. Zer egin ugari dago oraindokarren, baina, egia esan, taldeok ados jarteko gai garanean, herritarrek eskertu egiten deuskue azkenean, ulergarria danez.

Hemen sortzen diran gai batzuek badinoskue, hain zuzen be, norantz jotzen dogun egunez egunekoan zergen inguruan daukagun asmoan. Entzun egin dot dirua hobeto dagoala norberaren eskuetan. Horretan, horretan badago ohiturarik. Hori, bai, egia da. Bai, egia da. Hobeto dago norberaren eskuetan, baina dirua gaur gu danok ordezten gaituanaren eskuetan dago ondoen: Iruarizaga jauna. Gizona hortxe dago pentsetan zer ondo doan errentearen kanpaina aurtan. Dana dala, horrezaz ganera, zure esanetan, herritarrek ez daukie egiteko makinatxurik, ez, egiteko, ez, baina hortik badago zenbatzeko makinea daukanik. Hara, danon dirua danon onurarako inbertiduten da, eta zalantza horrek ezin dau lekurik euki, ezin dau lekurik euki lurralde honetan, herrialde honetan, Espainian. Jakin badakit zuok zeozelako temea daukazuena zergen beherakadeagaz, baina gero igon egiten dozuez, hori oso gustuko daukazuelako benetan. Tira, zeuok ikusiko dozue. Besterik ez. Eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señor Álvarez Castrejón. Para concluir el debate, señor Lerma Mentxaka, portavoz del grupo Nacionalistas Vascos, tiene la palabra.

El Sr. **LERMA MENTXAKA** jaunak: Sí, muchas gracias, de nuevo. Muy brevemente.

Lehen azaldu danez, ez gagoz aurka, eta aintzat hartzeko ekimenaren aldeko botoa emongo dogu. Errazoietakoa bat... Izan be, egia da Bizkaian, ez dakit euki badaukagun edo laster eukiko dogun, ganerako foru-lurralde bietakoa lakoa ez dan tasea eukiko gendukeana. Ez zan holan abenduan Batzar Nagusiotan dekretuaren zuzenketari buruz eztabaidatu genduean, baina bada une honetan, une honetan izango litzateke.

Lehenago be azaldu danez eta gaurko eztabaidan be agertu danez, Zergak Koordinetako Organuan lantaldea sortu zan eta sortu da, hiru lurraldeentzako arau harmonizaurako proposamena egiteko. Holan, Auzitegi Konstituzionalaren erespide hori hartuko da kontuan, likidazioek ahalmen ekonomikoaren printzipioa kontuan euki behar dabela dino-eta, baina, era berean, lurralde bakoitzeko tokiko erakundeei aurrekontuen eta diru-sarreraren arloko egonkortasuna emotea be bada asmoa, eta Foru Aldundiaren planetan dago arauaren aldaketea proponidutea ganerako lurraldeakaz batera koordinata zehatz-mehatz aztertu ostean. Dana dala, egia da epea bera zehaztuta ez dagoana, asmoa nahikoa laster egitea bazan be, uste dogulako aukerea emon behar jakola tasei jagokenez aurrera egiteko edo eztabaidatzeko, eta lurralde guztietan ezarri beharreko tasen koordinazio hori egin egin behar da arauaren eraldaketa integrean edo berrikuspen integrean tasak zehaztu baino lehen, besteak beste.

Bigarren errazoia, ostera, lehenago geunkan entzunda, hau da, azken batean tokiko erakunde bakoitza banan-banan kontuan hartuta, udal-autonomia izango da ezarri beharreko tasea azkenean zehazten dauana. Era berean, zeozer be esan gura neuke, agian. Nahita egia izan, nik neuk ulertzen dodanez, hainbat urtetan zerga honen likidazioak egiten egon ahal izan dirana eta, bertan, ahalmen ekonomikoaren printzipioa kontuan hartzen ez ebena eta une jakin batean lortu ahal izan zan irabazitik benetan bananduta egozana, ulertu be egiten dot hori neurri handiagoan eta txikiagoan egiten dala eta batzuetan zergea likidau ahal izango zala emoitza, irabazi txiki-txikia be egon ez danean. Bai, ordaintzeko betebeharra egon da, baina, era berean, merkaduaren bilakaereagaz ezelako zerikusirik ez daukien likidazioak be egingo ziran, eta baleiteke zenbateko horreek ezelako zerikusirik ez eukitea lurren balioaren gehikuntzeagaitik lortutako benetako irabaziakaz. Beste barik.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señor Lerma Mentxaka. Una vez concluido el debate, vamos a someter a votación la toma en consideración.

¿Votos a favor la toma en consideración? ¿Votos en contra? No hay abstenciones.

El resultado es el siguiente:

Se han emitido 48 votos en total. Ha habido 46 votos a favor de la toma en consideración y 2 votos en contra. Por tanto, se toma en consideración.

A continuación, punto tercero del Orden del Día.

El Sr. **SECRETARIO / IDAZKARI** jaunak:

3.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Moción derivada de Interpelación ([R.E.11/E/2022/0000726](#))

Autor: Andrade Aurrecoechea, Eduardo (GM/TB-PPB)

Asunto: Control y seguimiento de la ejecución de los fondos europeos.

Documento **Principal:**
([R.E.11/E/2022/0000726](#))

Boletines: [Admisión a trámite y apertura del plazo de enmiendas](#) (54A)

Expediente: ([11/B/20/0003329](#))

3.- Hurrengo idatziari(ei) buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Itaunetik eratorritako Mozinoa ([11/E/2022/0000726SE](#))

Egilea: Andrade Aurrecoechea, Eduardo (GM/TB-PPB)

Gaia: Europako funtsen gauzatzearen kontrola eta jarraipena

Dokumentu Nagusia: ([11/E/2022/0000726SE](#))

Aldizkariak: [Izapidetzeko onartzea eta zuzenketa-eskeak aurkezteko epea zabaltzea](#) (54A)

Espedientea: ([11/B/20/0003329](#))

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Corresponde el turno al juntero que ha presentado la iniciativa. Por tanto, señor Andrade Aurrecoechea, tiene la palabra.

El Sr. **ANDRADE AURRECOECHEA** jaunak: Eskerrik asko, mahaiburu andrea.

Joan dan Kontrolerako Osoko Batzarrean, diputadu andreari itandu neutsan ezarriko ebazan mekanismoei buruz, oposizinoko taldeok Europako fondoan hautaketan eta kontrolean parte hartzeko aukerea euki gengian. Erantzunak, ezelako zalantza barik, ez ginduzan konbentzidu, eta, horrexegaitik, mozino hau aurkezten dogu gaur.

Neure agerraldiaren hasieran, foru-diputadu andreak mozino hau sorrarazo dauan itaunari emon eutsan erantzunaren amaiera eukiko dot berbabide. Honako hauxe esan zenduan berbaz berba: “Batzar Nagusiok proiektu honeen betearazpenean egiten daben jarraipena Ganbera honen eta osogai daukazan taldeen ohiko kontrolpean dago, eta ezin da beste era batera izan”. Errealidadeak, ostera, guzurtan egiten zaitu, eta hori ez da holan une honetan, diputadu andrea. Foru Aldundiak ez deusku bizkaitarren ordezkarioi Next Generation fondoan ohiko kontrola errotan ixten. Hori dala eta, opakotasuna errotan da kontrol parlamentariora, eta, bide batez, batzarkideen funtsezko eskubideak urratzen dira. Azaldu egingo deusut: zezeilaren 11n, gure taldeak Next fondoari buruzko agirien eskabidea aurkeztu eban, eta, bertan, Bizkaiko Foru Aldundiak fondo honeen kontura eskatutako finantzaketaren helburu diran proiektuak bialtzeko eskatzen zan. Hain zuzen be, honako hauxe eskatzen jakon euretako bakotxean: proiektuaren azalpena, proiektu bakotxaren inbersinoa danetara, eskatutako zenbatekoa eta eskabidearen data.

Zer erantzun deusku Foru Gobernuak, ostera? Ez deusku itandu geuntsanari erantzun, eta, holan, ez jakuz bialdu fondo horreen kontura eskatutako finantzaketaren helburu diran proiektuak. Horreen orde, Bizkaiko Foru Aldundiak lortutako Next dirulaguntzen zerrendea bialdu jakun, eta ez jaken erantzunik emon gure galderei. Zuok, Foru Gobernuko jaun-androk, uste dozue onargarria dala gaur egun oraindokarren Ganbera honek hain garrantzitsua dan zezeri buruzko informaziorik jaso ez izana, hau da, zer proiektutarako eskatu dan finantzaketea, zein eskatu diran, zeinek jaso dauan finantzaketea eta zeinek ez.

Finantzaketea jaso daben batzuei buruzko informazioa baino ez jaku emon, eta, esan deusdanez, zerrenda huts batean. Zuok, Foru Gobernuko jaun-androk, uste dozue, uste dozue gardena eta partaidetzakoa dala fondo horreetarako proiektuak gizartearen eta Foru Parlamentuaren beraren gordeka proponidutea? Zuok, Foru Gobernuko jaun-androk, uste dozue bizkaitarrok onartu egin daikegula bertan dagozan ordezkariak eskabidetik kanpo eta fondoan betearazpenaren kontroletik kanpo ixtea? Dan-danari erreparauta, baietz emoten dau. Zuon ustetan, proiektuen zerrenda hori Foru Aldundiarena da eta ez bizkaitar guztiona. Uste dozue aukera historikoa ondaretu daikezuela, gizartea eta bere ordezkariak albo batera itxita.

Txarrena da emoten dauala holan jokatzeko dozuela errentagarritasun politikoaren bila zabilzelako, bizkaitarrentzako errentagarritasun ekonomiko eta sozialaren bila ibili beharrean. Hori guztia, ganera, fondoaren euren, Next fondoaren izaeraren beraren aurka doa, euren tresna bietan: batetik, susperraldirako zein erresilientziarako mekanismo moduan eta ekonomiaren susperraldirako fondo moduan, enplegua babesteko, sortzeko; eta eskualdeen ahalmena hobetzeko apustu moduan, amore ez emoteko, egokitzeko eta hazkuntzarako ibilbide barriak sortzeko. Ganera, ezin dogu ahaztu fondo horreei esker historian lehenengo bidez daukagula Europako Batzordearen baimena, Europar Batasunaren izenean kapitalen merkaduetan maileguak eskatzeko, zorraren jaulkipen handi-handiaren bitartez. Fondo horreek ekonomiak eta gizartea suspertzeko tresna dira eta ez administrazioek endredetako, preminen eta ezarpenaren katalizatzaile hutsak izan behar diralako.

Hain zuzen be, Foru Gobernuak ez da katalizatzailea izan, gela ilunean lan egin daualako fondoak buruz erabagiteko orduan, eta guk uste dogu berehala urten behar dauala bertatik.

Hementxe bertan, funtsezkoa da Parlamentuaren kontrola, eta, Bizkaian ez bezala, beste autonomia-erkidego batzuetan egiten da kontrol hori. Holan, Extremaduran, azpibatzerdea sortu da Europako Gaietan eta Kanpo Ekintzarako Batzordean bertan, Europako fondoaren azterketea, jarraipena eta kontrola egiteko. Balearretan, Aragoi edo Galizian, organuak eta batzordeak sortu dira, beste talde parlamentarioak susperraldi ekonomikorako estrategia diseinetako alkarrizketan sartu daitezkan. Galizian, hain zuzen be, beste organu batzuen artean, Batzorde Paritarioa ezarri da Galiziako Xuntan Galiziako Udalen eta Probintzien Federazioagaz, tokiko erakundeek parte hartzeko berariazko mekanismo moduan, baita Susperraldirako Fondoaren Lantalde Teknikoa be, batzordearen laguntza teknikoaz eta arku parlamentario osoaren partaidetzaz. Gaztela eta Leonen be, partaidetzarako tresnak ezarri dira, eta kanalak sortu dira, sektore publikoaren eta pribaduaren eta, era berean, ganerako alderdi politikoaren partaidetzeari lekua emoteko.

Hemen, ezertxu be ez. Gure eretziz, Foru Gobernuak ezin deusko errakuntza horri eutsi, zuzendu egin behar dau, gardentasunerako eta partaidetzarako ahalegina egin behar dau. Foru Gobernuak zuzendu egin behar dau, eta ezin dogu alperrik galdu Europako fondoek geure udalak eraldatzeko emoten deuskuen aukerea.

Hori guztiori dala eta, gure proposamenari zuon babesia emoteko eskatzen dogu, bertan Bizkaiko Foru Aldundiari eskatzen jakolako behar besteko organua sortu daijala Europako fondoaren betearazpenaren kontrola eta jarraipena egiteko. Gehienez be, 12 kide eukiko dauz, eta Bizkaiko Foru Aldundiak eta Bizkaiko Batzar Nagusiek izentauko dabez parekotasunez, Batzar Nagusietan dagozan batzarkide-talde guztien ordezkariak gitxienez ordezkari baten bidez bermatzeko. Osaketa hori da gaur egun 7/2012 Foru Arauak onartutako Jasangarritasun Kontsejuan dagoana. Halanda ze, kontrolerako erakunde horren osaketea ez litzateke harrigarria izan beharko Aldundi honentzat.

Azkenik, EH Bilduk aurkeztu dauzan zuzenketak aitatu gura neukez. Zuzenketa interesgarri bi dira, baina apur bat aldatzen dabe gure proposamenaren xedea. Lehenengo eta behin, guk genkarren osaketea aldatzen dau, eta, esan dodanez, Jasangarritasun

Kontsejuan islatzen dana da. Guk geuk ez dogu osaketea eztabaidagaia izatea gura, holantxe sortu leitekealako, horixe bera ezarri daitekealako. Bigarrenez, lan-araubidea aldatzen jaku, batzorde honetan lan honen eukia, zuok zuon zuzenketan adierazoten dozuelako lantalde horretan emongo dala fondoan kudeaketaren barri, horren barri emongo da, banaketarako erespedeak zehaztuko dira. Guk hasieratik parte hartu gura dogu. Erabagietan, aukeraketan eta proposamenetan parte hartu gura dogu, ez dogu horren barri emoterik gura, proposamenak egin gura doguz, parte hartu egin gura dogu, proaktiboak izan gura dogu. Bizkaiarentzat zer proiektu izango litzatekezan interesgarriak erabagi daikegu, eta, baterako azterketan, proiektu horreetatik zein eroango diran aurrera erabagi daiteke talde politiko guztion artean, ez bakarrik gobernuan dagozanen artean. Halanda ze, ezin doguz zuon zuzenketak onartu. Eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Andrade Aurrecoechea. El grupo Euskal Herria Bildu presentó una enmienda. Por ello, a continuación, señor López Odriozola, tiene la palabra.

El Sr. **LÓPEZ ODRIOZOLA** jaunak: Muchas gracias. Buenos días, señora Presidenta. Asimismo, buenos días, junteros/as.

El tema de los fondos europeos siempre ha creado grandes expectativas, por un lado, y también grandes quebraderos de cabeza, por otro lado, así como, por último, la necesidad de una gestión adecuada de estos fondos. No hablamos de unas ayudas cualquiera. Además, los fondos Next Generation constituyen la mayor cuantía que nunca se ha puesto en marcha, y eso es algo a tener muy en cuenta.

Como sabemos, Europa derivará al Estado más de 140.000 millones de euros entre 2021 y 2026, de los que más de 70.000 millones, es decir, la mitad, serán ayudas a fondo perdido. Esto debía haber empezado en 2021, y concluirá en el año 2023, esta concesión. De momento, al menos. Para percibir ese dinero, ya sabemos que los estados deben elaborar sus planes nacionales de recuperación y resiliencia, y también deben actuar en ese sentido las administraciones locales que gestionan dichos fondos. Como también sabemos, el plan del Gobierno se basa en cuatro ejes, del Gobierno Central: la transición ecológica, la transformación digital, la cohesión territorial y social y la igualdad de género. Los dos primeros suponen el 70% de los recursos adjudicados. Por tanto, según las últimas noticias, hasta ahora se han percibido 56,6 millones destinados a EtxeTIC (22,4 millones de euros), al Centro Intergeneracional de Getxo (13,2 millones de euros) o a los centros comarcales sociosanitarios (11 millones de euros), entre otros. No son los únicos, y debemos tener en cuenta que no son los únicos.

Denporea daroagu esaten eta gai bat entzuten, eta, ahaleginak ahalegin, nekez emon ahal deusagu gura dogun bueltea. Bizkaia migretan joan behar da, bai ala bai, sektore helduetatik epe luzeagoko ibilbidea daukien beste batzuetara. Pandemiaren ondorioz ezeze, geure sektoreen heldutasunaren ondorioz be galdu dogu lehiakortasuna. Oso kontuan hartu beharko geunkean zeozer da hori.

Ez daigun ahaztu honek guztiak faktore soziala beteten danean baino ez daukala baliotasunik: lan-ezgonkortasunik sortu barik egitea.

Tira, ba, Europako fondoek, Next Generationek, batez be, ikuspegi hori euki behar dabe, eta “laguntzen ustezko harrapakariei” ezin jake “ea zer ateraten dan” espiritu hori sustatzeko aukerarik emon, lege-hutsuneetan eta antzekoetan oinarrituta. Europar Batasunaren auditoriak oso sakonak izaten dira, baina, halanda be, zentzun horretan arazoak egon dirana autortu dau Von der Leyenek.

Badakigu diruaren hotsa entzuten danean putreak agertzen dirana. Beste era batera esanda: iruzurra. Fondo publikoen erabilerearen truke hartutako konpromisoa beteten ez danean, nahi-ta egin ahal izan. Ganera, ez da egindakoaren barri emoten. Horregaitik, Alderdi Popularrari erantzuten deusagu emon deuskun erantzuna dala eta: egindakoaren barri be emon behar da, baina ipuinak kontetea ez da egindakoaren barri emotea. Hori azaldu egin behar da.

Ese es el objetivo principal del tema de hoy: asegurar que la gestión de dichos fondos sea la adecuada. En sí, se solicita la constitución de un órgano. A nuestro parecer, la estructura de gobernanza existente puede ser ese órgano, para lo que se debería incrementar su funcionalidad, sin correr el riesgo de caer en duplicidades. No debemos crear más órganos, sino que debemos aprovechar los que tenemos.

Por lo que nos consta, al menos, este órgano solo se ha reunido una vez, el día 22 de enero de este año. En dicha reunión, se habló del funcionamiento de los fondos Next Generation y del intercambio de información y la coordinación por parte de la Diputación Foral.

En esta moción, el objeto de nuestra proposición ha consistido en otorgar funcionalidad a dicha estructura. ¿Cuál es la funcionalidad?

Por una parte, que haya 12 miembros ahí, tal y como se contemplaba en la moción original, de manera paritaria, pero, luego, además de eso, que ahí también estén presentes los/as agentes sociales y económicos. Porque al final se les debe explicar por qué se elige un camino y por qué nos decantamos por el otro. Su presencia no debe limitarse a recibir información, sino que también nos deben aportar su feedback. Por lo que la comunicación sería más directa en las comisiones, en ese sentido.

En segundo lugar, nuestra segunda propuesta ha consistido fundamentalmente en marcar un ritmo de trabajo. No solo referirnos a la existencia de esa comisión u órgano, sino que marcar un ritmo de trabajo. Reunirse cada tres meses y dar cuenta de la gestión: cuáles han sido los criterios de reparto, qué problemas han surgido, cuáles han sido las modificaciones realizadas, al menos. Porque debemos tener en cuenta algo. También puede haber modificaciones. Al final, si la economía y la sociedad son dinámicos, la concesión también debe ser dinámica en ese sentido.

También proponíamos un informe anual como ritmo de trabajo, una memoria anual, lo que vendría a ser una especie de acta de esa comisión. Cada miembro también aportaría su opinión particular. Ya hemos visto que nuestras propuestas no se han aceptado, quizá porque no era el momento o quizá porque no se veía. Eso ya lo sabrá cada cual, por qué no se ha aceptado y por qué se aceptan otras. No vamos a entrar ahí, pero teniéndolo en consideración, vamos a abstenernos. Muchas gracias.

El Sr. **ISUSKIZA ARANA** jaunak: Muchas gracias, señor López Odriozola. Ahora, corresponde el turno a Elkarrekin Bizkaia. Señor Escalante Mesón, por favor, tiene la palabra.

El Sr. **ESCALANTE MESÓN** jaunak: Muchas gracias. Buenos días a todos/as, eta Gora Errepubliketa!

Tira, talde proposamengileak Espainiako Gobernuak Europako fondoak kudeatzeko eukan moduari buruz iradokitakoa albo batera itxita eta ados egon gaitkezan ala ez edo neurri handian publikoa dan finantzaketa hau gure ekonomiaren susperraldiari begira empresa pribadu zehatzetara bideratu daitekeala albo batera itxita, bai, bat gatzoz proponiduten dauanagaz. Izan be, Alderdi Popularra oso gauza erraza proponiduten dago ekimen honen bidez:

Europako fondoek betearazpenaren kontrola eta jarraipena zehaztea Bizkaian. Gero, ados gengoan, ados gagoz EH Bilduk proposatutako zuzenketeagaz. Izan be, ganera, argiago azaltzen eban zelan garatu behar dan batzorde hipotetiko hori. Bestetik, Parlamentu hau osotzen dogun talde guztiok batzorde horretan parte hartu behar genduala esaten zanean ados gagozala albo batera itxita, EH Bilduk, ganera, instituzioen zuzelako irazkortasuna gehitzen eutsan alkarte-sareagaz. Kasu honetan, eragile sozialei buruz berba egiten eban.

Gure aldetik, ni neu ez naz gehiago luzatuko. Uste dot, uste dogu Euzko Alderdi Jeltzalearentzat, behintzat, ez litzatekeala oso koherentea Kongresuan pandemiari buruzko erabagietan parte hartzeko eskatzen eban berberak Bizkaiko Parlamentuan gauza bera ez abaletea pandemiaren ostean. Hori esanda, beste barik, ¡Viva la República!

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señor Escalante Mesón. Señor Otermin Eraso, portavoz del grupo Socialistas Vascos, tiene la palabra.

El Sr. **OTERMIN ERASO** jaunak: Señora Presidenta, señoras y señores, buenos días a todos/as.

Andrade jaunak joandako Kontrolerako Osoko Batzarrean egindako itaunaren ondorioz, Talde Bereziak proposatu egiten deusku geure Foru Aldundiari eskatzea Europako fondoek betearazpenaren kontrolerako eta jarraipenerako organua sortu daiala eta Foru Gobernuaren zein gure Batzar Nagusien artean parekotasunez izentautako 12 kidek osotzea, batzarkide-talde guztiok bertan gixienez kide ordezkari bat daukiena bermatzeko.

Proposamen horri jagokonez, Euskal Herria Bilduk zuzenketa biak sartzea proposatu dau, organu horretan Bizkaiko eragile sozial eta ekonomiko nagusiak egon daitezkan eta bileren kronograma ezarri daiten, azken txostenean eretxi partikularrak adierazoteko aukerea emonda. Antza danez, argi geratu da zuzenketa hori onartu ez dana. Tira, ba, bere erantzunean, Etxanobe andreak, Foru Gobernuaren izenean, argi itxi ebazan laburtuko dodazan alderdi batzuk, oso ondo zehazten dabelako gai hau, baita gure Aldundiari jagokon zeregina be.

Lehenengo eta behin, Covid-19aren pandemiaren eragin ekonomiko eta sozialaren ondorioz, Europar Batasunak susperraldirako asmo handiko plana abian jarrea erabagi eban, zutabe bitan oinarrituta: 2021-2027ko epealdirako urte anitzeko esparru finantzarioa, bilioi bat eta ehun mila milioi euroko zuzkidurea daukana, eta susperraldirako, eraldaketarako zein erresilientziarako Next Generation fondo europarra, 750.000 milioi euroko zuzkidurea daukana. Diru hori estatu kideei emongo jakezan dirulaguntzen eta kredituen artean banatuko da. Erabagi horrek ez dauka ezelako zerikusirik 2008. urteko krisi ekonomiko finantzarioa dala eta hartutakoagaz, gaur egun Europar Batasunean dagozan gobernu progresistei esker.

Bigarrenez, horreetatik, Espainiak 150.000 milioi euro jasoko dauz, eta holantxe banatuko dira: 80.000 milioi euro, kredituetarako; eta 72.000 milioi, dirulaguntzetarako. Horreen bidez, Estaduak bere plana garatu ahal izango dau susperraldirako, eraldaketarako eta erresilientziarako. Aldi berean, Euskadik bere plana prestatu dau susperraldirako, eraldaketarako eta erresilientziarako: Euskadi Next. Bertan, Eusko Jaurlaritzek, 3 foru-aldundiek eta euskal uriburuetako 3 udalek parte hartzen dabe, eta, horregaitik, alkarregaz prestatu dabe.

Hirugarrenez, Estaduak dirulaguntzetarako jasoko dauzan 72.000 milioi euro horreek tresna biren bitartez bideratuko dira: batetik, REACT-EU fondoak, hau da, Europako lurraldeak kohesionetako susperraldirako laguntzak, 12.436 milioi euroko zuzkidurea

daukienak; eta, bestetik, susperraldirako zein erresilientziarako mekanismoa, 60.000 milioi euroko zuzkidurea daukana, proiektu eraldatzaileetan inbertiduteko. Izapide administratibo guztiak 2023ko abenduaren 31 baino lehen egin beharko dira, eta betearazpenerako epea 2026. urtera artekoa izango da. Danok badakizue zein diran datak.

Laugarrenez, fondo honek berriazko arauketea dauka, eta Estaduak egin eban administrazio publikoa modernizetako eta arintzeko preminazko neurriak onartzeko eta susperraldirako plana betearazoteko 36/2020 Errege Lege Dekretuaren bitartez. Tira, ba, testuinguru honetan, zer egin dau gure Aldundiak?

Igazko garagarrian, garagarriaren 20ko 105/2021 Foru Dekretua onartu eban, Aldundiaren beraren antolakuntzearen arabera gobernantza-egiturea eukiteko. Lau dira gobernantza horrek osogai daukazan ezaugarriak. Lehenengo eta behin, Ahaldun Nagusiaren Kabinetea. Europako fondoaren arloko eskumena Bizkaira Erakarteko Zuzendaritzeari esleitzen jako, gobernurako organu moduan; eta, era berean, zeharka, Gobernu Kontseju honetako sailei.

Bigarrenez, Aldundiak Koordinaziorako Batzordea eratu dau, fondo honek behar dan lez kudeatzeko. Lantalde horrek Bizkaira Erakarteko Zuzendaritza sustatuko dau, eta laguntzea emongo deitso.

Hirugarrenez, Bizkaiko Foru Aldundiko Ogasun Sailak Aurrekontu, Ondare eta Finantzen Zuzendaritza Nagusia eukiko dau ardurapean, susperraldirako zein erresilientziarako mekanismoen ekintza-eremuan eta kontrolean, baita agintaritza eskudunak esleitzen deitaz kontu-hartzailetzan, kontrolean eta auditoretzan be.

Laugarrenez, eta ezin da beste era batera izan, Batzar Nagusiotara bideratuko dau 36/2020 Foru Dekretuan xedatutakoaren arabera Errege Lege Dekretuaren bidez erregistratutako eta araututako sektore publikoko proiektuetarako mobilizetan diran fondoaren ganeko kontrola. Hau da, gure foru-arauegian azaltzen dan aurreikuspenaren arabera, urtean behin gitxien Batzar Nagusiei emon behar jake egoeraren barri, baina hau guztia, kontrola, proiektu barik, ez litzateke oso zentzuzkoa izango.

Proiektuei erreparata, beste batzuetan esan danez eta, batez be, ahaldun nagusiak berak esan dauanez, legegaldiko plana osotzen daben proiektuak dira. Halanda ze, ez dogu ezer asmatu behar izan, ez dago Next Generation fondoetara aurkeztu diranak ez beste planik, agintaldiko plan hau osotzen dabenak ez beste planik. Bizkaia eraldatzeko funtsezko proiektuak dira fondo honeen bidez finantzatu gura doguzanak, Bizkaia aldatuko daben proiektu eraldatzaileak dira eta, horrezaz ganera, bat datoz Europarako lehentasuneko lerroakaz. Beti berbabide euki doguzan lau eraldaketak: sistema sozial eta sanitarioaren eraldaketa; eraldaketa digitala; beharrezko iragaitza energetikoa; eta mobikortasun jasangarriaren iragaitza.

Europako fondoak euki nahiz euki ez, legegaldiko proiektuak aurrera aterateko apustua egiten dogu, proiektu eraldatzaileak diralako eta proiektuetan sinisten dogulako. Fondo honeen kontrola erabat gardena eta zorrotza da, proiektu honetako aurrekontuen betearazpenaren jarraipena Batzar Nagusiok kontroletan dabelako politikearen aldetik. Dana dala, horrek ez dau esan gura sail sustatzaileek proiektu bakoetara emondako aurrerapausuen barri emon ezin dabenik.

Danok bat gatz helburuagaz, holantxe da, fondo honeen kudeaketa gardena, eraginkorra eta zorrotza izan behar dalako, eta, horretarako, badaukaguz beharrezkoak diran bitartekoak nahiz baliabideak. Hori dala eta, ez dogu ekimen hau babestuko. Nada más. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / BATZORDEBURU** andreak: Muchas gracias a usted, señor Otermin Eraso. Señor Bagan Urtiaga, portavoz del grupo Nacionalistas Vascos, tiene la palabra.

El Sr. **BAGAN URTIAGA** jaunak: Sí, señora Presidenta. Buen mediodía a todos/as.

Por parte del Grupo Mixto-Partido Popular se ha presentado una moción derivada de una interpelación, y se propone la creación de un órgano para controlar cómo se ejecutan los fondos europeos y para realizar un seguimiento. Además, por parte de Euskal Herria Bildu se ha presentado una enmienda a la totalidad con más detalles sobre ese órgano. Desde nuestro grupo, y la señora Etxanobe ya lo explicó en el último Pleno, basándonos en el planteamiento, no vamos a apoyar esta iniciativa.

Tribuna honetan hainbatetan lehenago azaldu danez, Europako esparruan eta Estaduko esparruan, Euskadik bere programea garatzen dau susperraldirako, erresilientziarako eta eraldaketarako: Euskadi Next. Estaduak jasoten dauzan fondoak holantxe banatzen dira: 80.000 € kredituen bidez; eta 72.000 € dirulaguntzen bidez. Ganera, tresna biren bitartez bideratzen dira: REACT fondoko dirulaguntzak, horren bidez Euskadiri hasiera batean 426 milioi euro jagokozala kontuan hartuta; eta, gero, 60.000 milioi euro, proiektu eraldatzailetako inbersino horreek finantzetako, deialdiaren bitartez eta susperraldirako zein erresilientziarako mekanismoen bidez.

Zer proiektu aurkeztu dira? Lehenago azaldu danez, agintaldiko plana osotzen daben proiektuak. Funtsezko proiektuak dira, eta hasitako iragaitza horren barruan dagoz kokatuta: gizarte eta osasun arlokoa, digitala, mobikortasun jasangarriaren arlokoa eta energetikoa. Horrezaz ganera, bat datoz Europako lehentasunezko lerroakaz. Proiektu eraldatzaile horreek Bizkaiko gizartearen preminak igarteko solas-prozesuetatik sortzen dira, gizarteak berak badauka proiektu horreen barri eta gehiengoaren babes daukie. Proiektu horreei jagokenez, zein diran, azken osoko batzarrean be azaldu ebazan Etxanobe andreak, eta euretako batzuek finantzaketea lortu dabe daborduko: 54.700.000 €proiektuetarako; berbarako, EtxeTIC, eskualdeko gizarte eta osasun arloko erreferentzia-zentroa, Gaztelugatxeko San Joanen turismo-zentro barritzailea sortzeko estrategia eta, era berean, Getxoko Belaunaldiarteko Zentroa.

Oker ez banago, jaunak, Andrade jaunak joan dan osoko batzarrean esan dauanez, ez eban uste proiektu txarrak ziranik. Ados gagozala proiektu horreekaz, baina beste batzuk aurkeztu eitekezala. Erabat ados gagoz. Era berean, nabarmendu egin eban beharrezkoa zala fondo horreen izapideak zorrotz kudeatzea, baita horren bidez finantzautako proiektu eraldatzaileen garapena be, eta beharrezkoa zala gardentasuna. Erabat ados gagoz. Horretarako, ikusten dogunez, Bizkaiko Foru Aldundiak, bere eskumenen eta podere betearazle moduan daukazan kudeaketa-erantzunbeharren esparruan, arau-tresnea ezarri dau, 105/2021 Foru Dekretua, eta neurri batzuk eskaintzen deutzaz, kudeaketa hori zorrotza baizen eraginkorra izan daiten. Ez deutzuedaz barriro esango, eta aitatu be ez dodaz egingo, Otermin jaunak garatu dauzalako. Hortxe dago Ahaldun Nagusiaren Kabineteko Bizkaira Erakarteko Zuzendaritza, eta koordinazinarako zein jarraipenerako eskumenak daukazan zuzendaritza-organua izango da.

Horrezaz ganera, Koordinazinarako Lantaldea eratuko da, eta sustapenerako, asistentziarako eta laguntza teknikorako zereginak garatuko dauz. Ogasun eta Finantza Saileko Finantza, Aurrekontu eta Ondarearen Zuzendaritza Nagusiak garatuko ditu kontu-hartzailetzarako, fiskalizazinarako, kontrolerako eta auditoretzarako eginkizunak eta eskumenak. Hori oso garrantzitsua dala uste dogu, eta gelditu egiten naz; organu espezializaua eta eskuduna, auditoretzako eta kontrol finantzarioko lanak egiteko. Era berean, giza baliabideen kudeaketearen arloko ustezko neurriak be zehazten dira, beharrezkoa izan ezker baliabide personalak zuzkitzeko.

Halanda ze, uste dot Foru Aldundiak, bere erantzunbeharren esparruan, behar besteko neurriak hartu dauzala, kudeaketa hori zorrotza baizen eraginkorra izan daiten. Gardentasuna, kontrol politikoa. Hori be esaten eban Etxanobe andreak joandako Osoko Batzarrean, eta, barriro be, Foru Aldundi honek gardentasunagaz eta agintaldiko planean azaltzen diran proiektu guztien betearazpenaren eta, era berean, finantzaketaren barri emoteko prozesuagaz daukan konpromisoa berresten eban. Halanda ze, hori kontuan hartuta, Ganbera honek eskuragarri daukazan tresna horreek kontuan hartuta, hau da, agirien eskabideak, idatzizko erantzun-eskeak, ahozko erantzun-eskeak, agerraldiak, mozinoak, itaunak, uste dogu kontrol politiko hori ez dala beharrezkoa. Ganbera honetan egin behar dan kontrol politikoa bermatuta dago, eta, kasu honetan, ganera, 105/2021 Foru Dekretu horretan agertzen dan tresna gehigarria dauka. Bertan adierazoten danez, behin, urtean behin, gitxienez, Bizkaira Erakarteko Zuzendaritzak Batzar Nagusiei emon beharko deutse abenduaren 30eko 36/2020 Errege Lege Dekretuan erregistrautako eta araututako foru-sektore publikoko proiektuen programazioaren edota betearazpenaren egoerearen barri.

Hori guztiori dala eta, uste dogu ez dogula beste organurik behar, behar beste elementu daukaguzalako kudeaketa hau eraginkortasunez, zorrotzasunez eta gardentasunez garatzeko. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Bagan Urtiaga. A continuación, el turno de réplica. Para ello, señor Andrade Aurrecoechea, portavoz del Grupo Mixto-Partido Popular Bizkaia, tiene la palabra.

El Sr. **ANDRADE AURRECOECHEA** jaunak: Eskerrik asko, mahaiburu andrea. Lehen, azaldu gura neutsuen guztia dala eta korrika eta prisaka ibili nazanez, lehenengo agerraldian ez dakit EH Bilduk bere zuzenketetan egin dauzan ekarpenak behar dan lez eskertzeko astirik euki dodan. Eurakaz bat ez gatozan arren, azkar-azkar azaltzen ahalegindu naz zergatik gaitzesten doguzan. Uste dot, oro har, gure proposamena desnaturalizetan dauala, gure erespidea aldatzen daualako. Guk lehenago kontrolau gura dot, ez guri horren barri emotea, eta zuok hori esaten zabilze orain. Horrexegaitik gaitzetsi doguz. Edozelan be, eskerrik asko ekarpenakaitik.

Hortik aurrera, ez gagoz ados EH Bilduk emon dauan azalpenagaz, iruzurrak edo kontrolik ezak euki dauzalako berbabide, baita Elkarrekin Podemosek be. Uste dot iruzurrak aitatu dauzala, ez dakit, enpresa piratak. Gu geu ez goaz hortik, ez goaz iruzurretik, ez goaz zeozelako iruzurra, engainua ikusten dogun lekutik, ez goaz hortik. Gu joan goaz, kontroletea gura dogulako, honako leku honeetan egiten dan lez, lehen aitatu dodanez: Extremadura, Balearrak, Gaztela-Leon, Galizia. Bertan, kontrolerako erakundeak ezari dabez, kudeaketarako erakundeak, eta, bertan, arku parlamentario horreetan ordeztuta dagozan alderdi politiko guztiak dagoz, sortzeko, fondo horreek kudeatzen laguntzeko, eta uste genduan guk Bizkaian be egin geinkeala hori. Gure eretxiz, ezin da jakin edo txarto jakin. Izan be, azaldu dodanez, informazino-eskabidea egin dot idatziz, eta informazino hori ez jaku osorik ailegau, oso parziala da, zerrenda hutsa baino ez da, proiektu guztiak eta zehetasun guztiak euki gura genduzanean. Zein eskatu dozuezan jakin gura dogu, zein ez, zein eskatu diran eta zein ez deuskuezan emon, zergaitia. Ez dakigu ezer horri guztiorri buruz, eta guk parte hartu gura genduan eta hasieratik parte hartu gura dogu, parte hartu egin gura dogu.

Zuok beti zabilze esaten, hautestontzietan irabaztean daukazuen zilegitasun osoaz, legealdiko planean zabilzela Next fondoak aurkezten, bozketetan herritarrei aurkeztu zeuntseezan proiektuak. Dana dala, nik uste dot Next fondo honeek Bizkaia osoaren onurarako izan behar dirala, eta, Bizkaia osoarentzat izan daitezcan, ganerako taldeen ekarpenak be badagoz. Uste dot bertan gagozala ordeztuta, ez genduzala hauteskundeak irabazi, baina bizkaitarren zati bat ordezten dogula eta Next fondo horreetan kontuan hartu daitekezala. Ideak,

proiektuak daukaguz, ganberetara be eroan doguz, beste batzuk hauteskundeetara eroan doguz, sartu egin eitekezan-eta. Emoten dau zuok legealdiko proiektura mugatzen zariela. Zilegi da, zuok hauteskundeak irabazi zenduezalako, ez dogu ukatuko, baina guk beste urrats bat emon gura dogu, eta, esan dodanez, kontrolerako organu horreek sortu gura genduzan, geure proiektuei buruz berba egiteko, danon artean aztertzeko eta danon artean Europara erodateko, ala ez, Bizkaia hobetzeko orduan Europaren laguntzea daukagun jakiteko. Hain zuzen be, uste dot horixe bera dala bertan gagozan guztiok lortu gura dogun helburua. Esan deusudanez, guretzat ez da nahikoa urtean behin emotea edo txarto emotea egin dabenaren edo egin ez dabenaren barri. Guretzat ez da nahikoa, guk parte hartu egin gura dogu. Horixe bera zan mozino honen helburua, lehen egunean egiten ahalegindu ginan itaunarena, hau da, diputadu andreak urratsa emotea eta egin egingo ebala esatea. Horixe bera da mozinoaren zergaitia, bere erantzunak ez ginduzalako konbentzidu. Lantaldea gura dogu, antzeko taldeak be badagoz, eta talde hori asimilau gura genduan, eurakaz lan egiteko eta bilakatzeko eta danok alkarregaz lan egiteko. Emoten dau ezinezkoa izango dala. Tamalgarria benetan! Eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Andrade Aurrecoechea. Señor López Odriozola, portavoz del grupo Euskal Herria Bildu, tiene la palabra.

El Sr. **LÓPEZ ODRIOZOLA** jaunak: Muchas gracias, señora Presidenta. Para ser breve, porque, al fin y al cabo, creo que ya hemos dicho todo lo que debíamos decir. De todas maneras, me gustaría subrayar un par de cosas. Por una parte, en sí, es cierto que ya existen una serie de estructuras para eso, pero el objeto de esta moción no consiste en arremeter contra esas estructuras, sino crear unas estructuras adicionales o, al menos, complementarias.

Luego, por otra parte, Andrade jauna, zuk esan deustazu ez dala gaia iruzurrei edo kontrolik ezei buruz berba egitea. Benetan, guk geuk baietz uste dogu. Baietz uste dogu, Van der Layenek berak esan daualako holako gaxetik salbuetsita ez gagozala. Halanda ze, ez da bakarrik proiektuen alderdi proposamengilea, ez da bakarrik guk geuk parte hartzen dogula be sentidutea Bizkaiarentzat onena dala uste doguna erodateko aukerea eukitean, zer ez doan ondo eta zergaitik ez doan ondo jakitea be badalako. Askotan, arazoa ez da proiektuak berez porrot egitea, proiektua berez kea izatea baino. Zoritxarrez, hori, hemen ezeze, Europa osoan be egon da praxi hori. Hori dala eta, uste dogu zuok proponiduten dozuen lantalde horrek, zuok proponiduten dozuen batzorde edo organu horrek zati hori be hartu beharko leukeala kontuan. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor López Odriozola. Señor Escalante Mesón, portavoz del grupo Elkarrekin Bizkaia, tiene la palabra.

El Sr. **ESCALANTE MESÓN** jaunak: Muchas gracias, de nuevo.

Labur-labur. Hemen, gai bi daukaguz faltan. Batez be, koherentzia daukagu faltan. Koherentzia, orain dala lau egun Aldundiak eta Aldundiari eusten deusien taldeek paparra, paparra atera ebelako partaidetzarako daukiezan planei buruz berbetan, eta, orain, hemen ikusten dogunez, eusten deusien taldeek gaitzetsi egiten dabe, hau da, beste talde batzuek Bizkaia osoan eragina daukien erabagietan parte hartzea. Edozelan be, koherentzia hori be ez da emoten Ebro kurutzatutakoan, hauxe bertan dabilzalako eskatzen. Gero, bestetik, ez dago, uste dogu ez dagoala koherentziarik, planetarako, Europako fondoetarako ezer barririk defendiduten ez zagozela adierazotean. Egunkarietan, zera esan dozue, ostera: “hara, boto-

emoile bizkaitarra, zenbat gauza egingo doguzan Europako fondoen bidez”. Koherentziarik ez daukala uste dogu.

Labur-labur esanda eta lehen esan doguna kontuan hartuta, Alderdi Popularrak aurkezten dauan ekimenaren aldeko botoa emongo dogu. Bai, autortu egiten dot, lehen esan dogunez, begi hobeez ikusten gendua gaitzetsi dozuen zuzenketea, uste dogulako euki handiagoa emoten deusala. Dana dala, guk geuk Alderdi Popularraren proposamena egokia dala uste dogu.

Por nuestra parte, esto es todo. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Escalante Mesón. Señor Otermin Eraso, portavoz del grupo Socialistas Vascos, tiene la palabra.

El Sr. **OTERMIN ERASO** jaunak: Eskerrik asko. Gure eretxiz, eten barik emoten da informazioa. Politika Orokorrari buruzko Eztabaidea, Aurrekontuei buruzko Eztabaidea daukagun bakotxean, iragaitza berberak, proposamen berberak urtetan dabe beti. Dana emoten gabiltz, gero Europa eskatzen jabilkunagaz bat datozen aurrerakuntza horreek, eraldaketa horreek ahal danik eta lasterren abian jarri daitezkan. Guretzat oso ona eta oso zorionekoa da fondo honek ailegetea, behar dan guztian abian jarri doguzan proiektuen zatia osatzeko, ezarteko eta sustatzeko, eta, baliabiderik badago, ezin hobeto. Ostantzean, geure baliabideen bitartez aterako doguz aurrera.

Agirikoa danez, beste proiektu batzuei buruz be berba egin geinke. Guk geuk interesa daukagu, beti dinogu, behin eta barrero, interesa daukagu, Ermuko saihesbidea osatu daiten. Oso interes handia daukagu, Errekaldeko zubibidea kentzeko azterlanak hasi daitezkan. Horregaz guztiagaz danok gagoz ados. Uneotan, ostera, lau iragaitzak daukaguz. Ezin da esan eztabaidarik ez dagoanik, ezin da esan zeozelan ekimen honeen kontrolik ez dagoanik, dana Ganbera honetatik igaroten danean eta, sail guztietan, geure galderei erantzuteko behar beste informazio daukagunean.

Zalantzea sortzen da, hauxe esatean: “egiten ez dabenez, zeozelako ezkutaketea dago hemen”, hau, ez dakit, danoi tokau jakun loteria izan balitz lez, eta, horren ondorioz, ordeztan doguna ordeztan dogula be, gizarte zibila eta mundu guztia etortea eta berba egitea eta eretxia emotea eta danok egitea ona izango balitz lez. Ez dakit. Uste dot nork bere eginkizuna daukala, nork bere zeregina dauka, guk geuk erantzunbehar hori daukagu herritarren aurrean, Bizkaiarentzako onena aurrera aterateko ahalegin handia egiten dogu. Ganera, uste dogu legealdiko plana oso ondo egokitzen dala eta Gobernuko programan itunduta dagoala. Ondo egokitzen da Bizkaiak hurrengo urteetan behar dauanera. Gustuko eukiko dozu edo ez dozu gustuko eukiko. Batzuentzat ez da nahikoa izango; eta, beste batzuentzat, barriz, hobezina. Eztabaida hori politikoa da, ostera. Halanda be, ezin da zalantzan jarri egiten gagozana gardentasunez egiten gagozana, egiten gagozanean danaren barri emoten doguna eta informazio egokia euki gura dauanak badakiana nora jo eta zelan egin behar dauan eskaerea.

Oraindokarren, guk Foru Gobernuaren lanean daukagu konfiantzea, eta ezin leiteke beste era batera izan. Eusko Jaurlaritzea egiten dagoan lana, eta, ahalegin horretan, danok bat gatoz Espainiako Gobernuak dinoanagaz. Ganera, bai, behin eta barrero esan gura dot herritarrek konpromisoa daukan gobernu progresistatik egon ez bazan, krisi hau 2008koa ez bezala kudeatuko zala. Izan be, beste era batera izan bazan, murrizketa gehiago eukiko geunke, pribatizazio gehiago, zerga-igoera gehiago. Orain, ostera, badago dirurik, beharrezkoena eta preminazkoena danari aurre giteko. Besterik ez. Eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señor Otermin Eraso. Por último, señor Bagan Urtiaga, portavoz del grupo Nacionalistas Vascos, tiene la palabra.

El Sr. **BAGAN URTIAGA** jaunak: Laburpen moduan, esan baino ez dot gura ez dogula organu hau sortzeko ekimen hau babesten, beharrezkotzat jotzen ez dogulako. Gure eretziz, 105/2001 Foru Dekretuaren bidez hartu diran neurrien bitartez eta Batzar Nagusiok Antolatzeko Araudian dagozan neurrien zein tresnen bitartez, zorrotz eta eraginkortasunez kudeatu ahal izango dira Europako fondoak, baita fondo horreen bidez diruz lagunduta abian jarten diran proiektuen garapena be. Era berean, kontrol politikoa be egin daiteke gardentasun osoz eta ahal danik eta informazino guztia emonda. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Bagan Urtiaga. Una vez concluido el debate, vamos a someter a votación la moción. Estamos en plena votación. Por favor, a partir de ahora no puede entrar nadie. Ya se ha comentado que no se acepta la enmienda. Por tanto, votemos la moción. ¿Votos a favor de la moción? ¿Votos en contra? ¿Abstenciones?

El resultado es el siguiente: se han emitido 48 votos en total. Ha habido 7 votos a favor, 32 votos en contra y 9 abstenciones. Por tanto, no se ha aprobado la moción.

A continuación, vamos a debatir conjuntamente los puntos cuarto y quinto del Orden del Día.

El Sr. **SECRETARIO / IDAZKARI** jaunak:

4.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Moción derivada de Interpelación ([R.E.11/E/2022/0000727](#))

Autor: Ilardia Olangua, Beatriz (EHB)

Asunto: Las medidas a adoptar ante la situación socioeconómica.

Documento **Principal:**
([R.E.11/E/2022/0000727](#))

Boletines: [Admisión a trámite y apertura del plazo de enmiendas](#) (55A)

Expediente: ([11/B/20/0003330](#))

5.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Moción derivada de Interpelación ([R.E.11/E/2022/0000739](#))

Autor: De Madariaga Martin, Eneritz (EB)

Asunto: Medidas a poner en marcha por la Diputación Foral para paliar los efectos en Bizkaia de la guerra entre Rusia y Ucrania.

Documento **Principal:**
([R.E.11/E/2022/0000739](#))

Boletines: [Admisión a trámite y apertura del](#)

4.- Hurrengo idatziari(ei) buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Itaunetik eratorritako Mozinoa ([11/E/2022/0000727SE](#))

Egilea: Ilardia Olangua, Beatriz (EHB)

Gaia: Egoera sozioekonomikoari aurre egiteko hartu beharreko neurriak

Dokumentu Nagusia: ([11/E/2022/0000727SE](#))

Aldizkariak: [Izapidetzeko onartzea eta zuzenketa-eskeak aurkezteko epea zabaltzea](#) (55A)

Espedientea: ([11/B/20/0003330](#))

5.- Hurrengo idatziari(ei) buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Itaunetik eratorritako Mozinoa ([11/E/2022/0000739SE](#))

Egilea: De Madariaga Martin, Eneritz (EB)

Gaia: Errusiaren eta Ukrainaren arteko gerreak Bizkaian dituan ondorioak arintzeko Foru Aldundiak abian jarri beharreko neurriak

Dokumentu Nagusia: ([11/E/2022/0000739SE](#))

Aldizkariak: [Izapidetzeko onartzea eta zuzenketa-eskeak aurkezteko epea zabaltzea](#)

[plazo de enmiendas](#) (57A)
Expediente: [\(11/B/20/0003339\)](#)

(57A)
Espediente: [\(11/B/20/0003339\)](#)

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Corresponde el turno a la juntera que ha presentado la iniciativa. En este caso, señora Ilardia Olangua, tiene la palabra.

La Sra. **ILARDIA OLANGUA** andreak: Buenos días, junteros/as.

En el anterior Pleno de Control, me dirigí al Diputado General, tal y como hicimos cuando comenzó la pandemia, para paliar los efectos de la crisis provocada por la guerra que se ha concatenado a posteriori. Le solicitamos que trabajáramos juntos/as, así como que se constituyera una comisión permanente. Para responder de manera conjunta y en colaboración a los efectos causados por la crisis socioeconómica.

Tal y como ha manifestado antes una compañera mía de partido, somos una oposición responsable, somos propositivos/as. En aquella interpelación, decíamos que necesitamos un plan de choque amplio, para extender el apoyo social, económico y laboral a la ciudadanía, ante lo que ya está sucediendo y lo que pueda suceder, y esta moción que traemos hoy aquí deriva de aquella interpelación que planteamos en el Pleno de Control.

En la anterior Sesión Plenaria, les trasladamos cuál era nuestro propósito, junto con unas medidas que citamos a modo de ejemplo. Después, hemos remitido una batería de medidas al Diputado General. No hemos recibido respuesta.

Laguntasuna emoteko eskatzen jaku behin eta barriro, eta behin eta barriro dinogu hementxe gaukazueza. Arazoa kontzeptuala da, guretzat laguntasuna emotea hausnarketea partekatzea dalako, eretxia truketea, krisialdi iraunkor edo egiturazko honetan, gustukoen dogun izenaren arabera, gure lurraldeak daukazan lehentasunezko preminetan gitxienekoak lortzea. Zuontzat, ostera, laguntasuna emotea, eskatzen deuskuzue, honako hauxe da, zeozelan esatearren: zuok egin egiten dozue, egunkariak jakinaren ganean jarten gaitue, guk men egiten dogu eta proponiduten dozuen guztia emoten dogu ontzat. Ostantzean, ezezkoarenak gara, ekarpenik egiten ez dogunak eta, esan dodanez, laguntasuna emoten ez dogunotakoak.

Lehenago esan dodanez, ahaldun nagusiari, Rementeria jaunari, oraintsu bialdu deusagu krisiei alkarregaz aurre egiteko batzorde edo lan-eremu iraunkorra eratzeko proposamena, baita beste hainbat eta hainbat proposamen be, pandemiaren hasieran egin genduan lez, nahi-ta gero bakar bat be egin ez dogula be esan jakun eta oraindakarren esaten jakun.

Rementeria jaunari eskatzen deusat osoko batzarretan arreta handiagoa jarri daiala edo posta elektronikoa begiratu daiala. Ezelako erantzunik ez, ez orduan ez orain.

Esa mayoría que suman entre los dos partidos les permite hacer lo que quieran en solitario, y se aferran a eso. De acuerdo, de acuerdo, es una opción. No es buena, a nuestro parecer, pero es una opción, su opción, su manera de trabajar, lo decimos constantemente. El Diputado que pertenece a su mismo partido, el de Gipuzkoa, el de Araba, el Lehendakari, ha convocado una serie de reuniones, reuniones entre diferentes, en este contexto, con distintos/as agentes, con distintos colectivos. No voy a entrar en los contenidos, pero las ha convocado. Usted no ha visto la necesidad de hacerlo en Bizkaia. ¿En qué nos diferenciamos?

Ayer mismo, supimos, por la prensa, por supuesto, que van a destinar los 2/3 del remanente a llevar a cabo una serie de proyectos estratégicos. Bien, bien. Compartimos los proyectos que ustedes han planteado, los compartimos: el metro, la Avanzada, la adaptación de las residencias. La pregunta es la siguiente: ¿por qué son prioritarios ahora que saben que hay excedentes? Para nosotros/as han sido prioritarios desde el principio, tal y como pusimos sobre la mesa en el periodo presupuestario, pero ustedes los han rechazado todos. ¿Por qué para nosotros/as son prioritarios desde el principio y los pusimos sobre la mesa en el periodo presupuestario? Porque se trata de proyectos con una gran rentabilidad social. No sabemos qué suponen para ustedes, pero cuando se han dado cuenta o cuando han sabido que hay excedentes es cuando han dicho que lo destinarán al metro de Galdakao, a la Avanzada, en ese momento. No sé cómo miden ustedes las prioridades.

Por otra parte, nos parece que ya ha llegado el momento de ser valientes.

Urteak daroaguz zuon esanetan abagunekoak diran krisiak kateatzen, eta kontzeptualera bueltetan gara. Hau ez da abaguneko krisia, egiturazkoa baino, eta pandemia baino askoz lehenagotik dator. Gura beste adabaki jarten badoguz be, ez doguz zauri sakonak osatuko, urrunetik datozalako, eta odoletan dagozalako.

Oso ondo dago lehen sektoreari laguntzak emotea. Premiazkoak eta beharrezkoak dira, baina elikagaien erreferentziako prezioak duintzeko prozesuan lan egitea da funtsezkoena, ekoizleen bideragarritasuna eta etorkizuna bermatzen laguntzeko.

Es necesario mantener las ayudas económicas para que los/as autónomos/as y las pequeñas empresas puedan afrontar estos años de crisis. Sí, es necesario, pero más allá de las subvenciones puntuales, ¿para salir del pozo no constituye una medida más interesante, por ejemplo, constituir una bolsa de contratación para servicios de contratación pública con estos/as autónomos/as y empresas privadas?

No quieren llevar a cabo una reforma fiscal, ahora no, ni nunca, pero resulta evidente que debido a la crisis van a disminuir las fuentes de ingresos. Por tanto, ¿ustedes de dónde se plantean obtener mayores fuentes de ingresos?

¿Por qué no gravar las grandes fortunas, por ejemplo? Si pretendemos establecer justicia social en esta Bizkaia nuestra, creemos que sería un buen punto de partida.

Van a reservar un tercio del remanente para lo que pudiera suceder. ¿Por qué no ser valientes y no comenzar a prevenir?

Zergaitik ez hasi benetan aurreikusleak izaten? Aurretzen ez segidutea hurrengo ailegetan danerako tiritak eta bendak erosteko eta hain aitatuak diran iragaitzetan inbertidutea, hurrengoak lanak egin barik harrapau ez gaizan. 4 iragaitzari buruz berba egiten dozue, eta euretako askogaz gagoz ados.

Tanto la guerra como sus consecuencias han agravado la situación de emergencia, situación que se ha recrudecido día a día. Por eso, además de activar medidas paliativas que van a permitir afrontar la crisis a la ciudadanía, necesitamos una transformación estructural del modelo energético, económico y social.

Si esta crisis ha evidenciado algo, es la dependencia energética de nuestro territorio, entre otras cosas, por lo que el único modo de asegurar unas condiciones de vida dignas a medio y largo plazo va a ser llevar a cabo una transición energética.

Zergaitik ez hasi inbertiduten jazo daitekeanagaitik kontuan hartuko dozuen 150 milioiko gerakin hori hainbatetan aitatzen doguzan iragaitzetan? Horri prebenidutea esaten jako, gero ez damutzeko.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señora Ilardia Olangua. El grupo Elkarrekin Bizkaia también presentó una moción. Por tanto, señora De Madariaga Martín, tiene la palabra.

La Sra. **DE MADARIAGA MARTÍN** andreak: Muchas gracias, señora Presidenta. Buenos días a todos/as.

El pasado día 30 de marzo, preguntamos al Diputado General sobre las medidas que se iban a poner en marcha por parte del Gobierno de la Diputación para paliar los efectos que estaba provocando la guerra entre Ucrania y Rusia tanto en la ciudadanía como en el tejido empresarial. A su vez, manifestamos la importancia de adoptar medidas estructurales ante acontecimientos que nos puedan desestabilizar. En ese sentido, el Diputado anunció 4 medidas destinadas al sector productivo, en el ámbito competencial.

Elkarrekin Bizkaiakook uste dogu orain arte egindakoak baino askoz gauza gehiago egin daitezala Foru Aldundiak, eta, horregaitik, honako hauxe proponiduten dogu: batetik, 2022. urteko aurrekonturako onartutako proiektuak aztertzea, baita 2022-2024ko Inbersino Estrategikoetarako Plana be. Azterketa hori egiteko orduan, proiektu bakotzak gizartean edo ekonomiaren eraldaketan daukan eragin-mailea hartu behar da kontuan, eragin sozial handiena daukienei lehentasuna emoteko. Proiektu horreek, ganera, babes-mailak handitu eta iragaitza energetikoa sustatu behar dabe.

Berbarako, orain arduratsua da 3,6 milioiko gastua egitea foru-jauregia zaharbarritzeko? Ez, guk geuk diru-jorrea dala uste dogu. Aurrekontuan nahiz planean, Gobernuak defendiduten ei dauzan lehentasunen aurkakoak diran inbersinoak azaltzen dira. Neurri batzuen bidez lortzen diran ondorio onak *ipso facto* neutralizetan dira agiri horreetan agertzen diran beste inbersino batzukaitik sortzen diran ondorioen bitartez.

En segundo lugar, proponemos medidas para fortalecer el sector empresarial de Bizkaia. En la primera propuesta, pretendemos aportar soluciones para nuestra dependencia externa en materias primas, constituyendo una mesa sectorial. El objeto de esa mesa va a ser satisfacer la cadena de suministro en un entorno próximo. Posteriormente, establecer medidas para la reducción de la longitud de las cadenas de suministro y las huellas de carbono. Esa medida es necesaria, para disponer de redes de producción propias en caso de que vuelva a producirse una situación que desestabilice la economía global. Al mismo tiempo, reducimos el impacto climático causado por nuestra actividad productiva.

Bizkaiko ekoizpen-sarea indartzeko bigarren neurriak, kasu honetan, enpresetan epe laburrean eukitako eragin ekonomikoari aurre egitea dauka helburu eta, aldi berean, euren etorkizuneko bideragarritasuna bermatzea, jakina. Zehatz-mehatz, geure zerga-eskumenaren bidez enpresen kapitalizazioa sustatzea proponiduten dogu, irabazien atxikipena suspertu gura dogu hurrengo urte bietan. Horretarako, proponidu egiten dogu Soziedadeen ganeko Zergeari buruzko Arauan zehazten diran kenkariak ezarteko baldintzea izatea dibidendurik ez banatzea eta 2022an, 2023an zein 2024an soziedadeetako goi-kargudunen soldatak ez igotea.

Hirugarrenez, hainbat proposamen dakarguz, herritarrak txirotu ez daitezkan eta euren erosketa-ahalmena galdu ez daien. Horretarako, Bizkaiko garraio publikoko tarifen murrizketa igarokorra proponiduten dogu. Badakizuenez, garraio publikoa andrekin erabilten dabe batez be, lanera, ikasketa-zentrorra edo ospitaleetara joateko. Erabilera horren batez besteko hileko kostua 187 €koa izan daiteke lau kideko familia batentzat, 110-300 €koa, bizi dan gunearen arabera. Ganera, argiaren kostuan eta kontsumo handiko produktuetan be prezioek gora egin dabela kontuan hartuta, orain arte euren prezioek batez beste %5 igon dirala kontuan hartuta, Aldundiari proponiduten deusagu, bere eskumenekoa dan arloan, hain zuzen be, behar besteko neurriak hartzea, erosketa-ahalmenaren galera hori leuntzeko.

Bigarrenez, zer proponiduten dogu? Eudelen koordinazinopean, udal-finantzaketarako partiden zuzkidurea berrikustea, eta, hain zuzen be, egoera ezegonkorragoan dagozan personeren eta familien bizi-baldintza materialak hobetzea daukie helburu. Prezioen igoereak ez dauka eragin berbera persona guztietan. Egoera ezegonkorragoan dagozanak dira gehien pairatzen dabenak, erabilgarri daukien ia-ia diru guztia kontsumorako erabilten dalako gehienbat. Hemen ezin dogu BEZa arautu, eskatu be ez deusugu egingo, baina, aitzitik, eskatu egingo deusugu behar besteko bitartekoak jarri daizuezala, udalek egoera ezegonkorragoan dagozanen preminei aurre egiteko aukerea euki daien.

Hirugarrenez eta azkenik, neurrien moltso honetarako, taulan txikienak diran errenta-tarte bietan PFEZko karga-tasea 3 puntu jastea proponiduten dogu. Ahaldun nagusiak Madrilgo Gobernuaren eskuetan ixten ebazan herritarrei krisi honen ondorioei aurre egiten lagunduko eutseezan neurriak. Gure eretxiz, bertotik be egin daiteke. Osoko Batzarrean galdetu zeunskun guk gura genduana PFEZa jastea zan. Tira, ba, bai, baina ez mundu guztiarentzat.

Gai hau jorrazteko, neurrien beste txorta bat aitatuko dot. Izan be, badakizuenez, aurreko Osoko Batzarrean egin genduan agerraldian adierazo genduan guretzat zeinen garrantzitsua dan krisiaren kostua arteztasunez banatzea. Horretarako, barriro be, Batzarrotako mahai ganean jarten dogu zerga-tresna guztien eraldaketa fiskala abian jarteko preminea, bidezko zerga-eredu arteza eukiteko eta, holan, errentako desbardintasunak, baina aberastasunekoak be bai, murrizten laguntzeko.

Barriro be, entzun egin behar izan genduan hau ez zala urtenbidea. Tira, jakina, zuok abaguneko baldintzetan bakarrik pentsetan badozue, argi eta garbi dago urtenbidea ez dana. Hona hemen arazoa: egiturazko jarduketea izango balitz lez pentsetan badozue, baleiteke holakoxea izatea, gure lurraldean daukagun egiturazko desbardintasunari aurka egiteko urtenbidea da. Epe laburrera begira, ostera, neurri honek be aurka egingo deutso abian jarriko diran neurriek kutxa publikoetan daukien eraginari, diru-bilketa txikiagoari aurre egingo deutso, eta, horren ondorioz, ez dira abian jarri beharko etorkizunean gure lurraldeko zerbitzu publikoak murriztuko dabezan neurriak.

Beharginak ezin dira barriro izan krisi hau ordaintzen dabenak. Batzuek denpora luze daroe laguntasuna emon barik, eta, horregaitik, zerga-sistemea eraldatu beharra dago. Dana dala, ezohiko mozkinen ganeko zergea be ezarri beharra dago armagintzako industria militarreko eta industria energetikoko soziedadeentzat, Ukrainiako gerrearen ondorioz mozkinak gehitu badabez edo gehitzeko asmorik badaukie. Dichos sectores deben contribuir a afrontar el coste de esta crisis, para así mantener los servicios públicos y aumentar los niveles de apoyo social a la ciudadanía, realizando un mayor esfuerzo.

Para terminar, en quinto y último lugar, proponemos un paquete de medidas para que la Diputación elabore un plan para invertir de manera determinante en Bizkaia, con el fin de que en nuestro territorio se materialice la transición energética y se avance en el cumplimiento de los objetivos de descarbonización.

Horra hor gure ekarpenak. Aldundiak eskumenak daukaz arlo horreetan guztietan, horreek garatzeko borondate politiko apur bat baino ez da behar. Ikusiko dogu zer dinoskuzuen.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señora De Madariaga Martín. Señora Martínez Fernández, portavoz del Grupo Mixto-Partido Popular Bizkaia, tiene la palabra.

La Sra. **MARTÍNEZ FERNÁNDEZ** andreak: Eskerrik asko, mahaiburu andrea.

Agirikoa danez, egoera latzean gagoz, arlo ekonomikoan nahiz sozialean. Egia da harainegungoa ez dana, Ukrainiako inbasioaren ondorioz sortu ez dana. Egia da igazko udatik ikusi doguna egoera ekonomikoa gero eta gatxagoa dala. Pandemia euki barri dogu, eta egia da ez doguna ikusten Foru Gobernuak bizkaitarrok pairatzen gabilzan arazoei aurka egiteko behar besteko erabagitasuna daukanik.

Egia da holako ekimenetan agertzen diran gai batzukaz ados egon gaitkezana era generikoan; esate baterako, eraginkortasun energetikoan, deskarbonizazioan hobetzen joateko gai horregaz. Beste batzukaz, barriz, ezin gara ados egon, agirikoa danez, barriro be eta eten barik zergen igoerak proponiduten diranean. Batez be, nik baino lehenago berba egin dabeneke eten barik berba egiten dabe diru-bilketearen jatsiereari buruz. Hara, 2021. urtea diru-bilketa handiena euki dauan urtea izan da, eta holantxe esan dau Ogasuneko diputaduak. 2022. urterako aurreikuspenak be badira holakoxeak. Gogoan euki behar dozue inflazinoak gora egiten dauan puntu bakotxeko, eta, gaur jakin dogunez, martiko bateratua %9,8koa da, inflazinoak gora egiten dauan puntu bakotxeko, administrazino publiko guztiek herritar guztiok ordaintzen doguzan 2.000 milioi euro gehiago batzen dabezala. Horrezaz ganera, batez be, tribuna honetan adierazo dogunez, inflazinoak gizarte-maila xumeenetan dauka eragin handiena, hau da, beharginetan, autonomoetan, enpresa txiki eta ertainetan. Hori dala eta, ehoziri-lana egiten egon behar dira, gastuak zelan ordaindu daikiezan ikusteko, diru-sarrerak beherantz doazala eta une honetan gastuak gaidimentsionauta dagozala kontuan hartuta.

Esan deusuedanez, ados egon gaitkez gauza batzukaz, beste batzukaz ez, baina benetan uste dogu askotan, eta hementxe daukaguz Espainiako Gobernu osotzen dabene Alderdi Sozialistea eta Podemos eta Espainiako Gobernuko lehentasunezko bazkideak diran Bildu eta Euzko Alderdi Jeltzalea, gai askotan, hain zuzen be, ez daukagu eskumenik; eta, beste batzuetan, bai. Dana dala, uste dogu zuok hemen, baita Espainiako Gobernuan be, zuon politiken lepakari egiten gaituzuela herritarrok, ez dogulako inondik inora be ikusten zelan jatsi daikegun zerga-presinoa. PFEZko tarifearen deflaktazinoari jagokonez, jakina, ados gagoz. Izan be, gure taldeak Arauz Besteko Proposamena aurkeztu dau, zerga-erlaketak egin behar dirala dinozuelako zuok, baina une honetan ezelako zerga-erlaketarik egin ez bada be, inflazinoaren ondorioz baino ez, Bizkaian PFEZko tarifea %1,5 bakarrik deflatau danez, zergak igon deuskuez danoi, danoi, ezer egin barik, arau bakar bat aldatu barik, PFEZa ordaintzen dogun herritar guztioi. Ez gabilz berbetan aberastasun handiei buruz, ez, ez, behargin guztiei buruz, autonomo guztiei buruz baino.

Edozelan be, inoiz ez deusuegu entzuten hobera zelan egin daikegun azaltzen; esate baterako, gastu publikoaren eraginkortasuna. Orain dala gitxi, txosten bat irakurri neban, eta, bertan azaltzen zanez, Espainiako BPGd-ren %5 eraginkorra ez dan gastu burokratiko dala uste dau Espainiako Gobernuak. Hori hementxe be jazoten da, Euskadin be bai, baita Bizkaian be, jakina. Horregaitik, askotan, holako ekimenak proponiduten doguzanean, ni neu bat nator erabagia danok hartu behar dogula esaten danean, danon artean egin behar

doguzala gauzak, Foru Gobernuak orain arte egin dauana urrats txikiak izan dirala, jakina, txiki-txikiak. Nire ustetan, alderdi ekintzaile handia galtzen gabilz Bizkaian, hau aspalditik datorrelako eta, jakina, ikusten dogunez, ez Foru Gobernuak ez Euzko Alderdi Jeltzaleak ez daukie behar besteko adorarik, hazkuntza ekonomikoaren bideari barrero be ekin deiogun.

Hona hemen nire eretxiz nahikoa ahazten dan gai bat: enpleguaren %80, eta funtsekoena dala uste dot, enpleguaren %80 autonomoek eta enpresa txiki zein ertainek sortzen dabe gure herrialdean, eta Bizkaian eta Euskadin eta Espainiaren generatikoan. Edozelan be, guretzat honako helburu hau ez daukien ekimenak eta ekimenak eta ekimenak proponiduten dira hainbatetan: gastu publikoa murriztea eta herritarren bizi-kalitatea hobetzen ahalegintzea. Izan be, nire eretxiz, ondoizate-estadia, ondoizate-estadiarentzako mehatxu handia nahikoa eraginkorra dan gastu publikoa ez eukitea da, besteak beste. Uste dot horretan be lan egin beharra dagoala.

Amaitzen joateko, badinotsuet ados egon gaitkezala zuok proponidu dozuezan gauza batzukaz: barriztagarrien proiektuetarako izapide administratiboak erraztea eta arintzea, berbarako. Zer esanik ez, PFEZko tarifearen deflaktazioaren gaia. Halanda be, uste dot handiguragoak izan beharko gintzatekezala, eta, tamalez, zuotako, Bizkaia nahiz Espainia osoa gobernetan dozuezan lau talde horreetako bat bera be ez da behar beste indar daukan gobernu, bizkaitarrok eta espainiar guztiok pairatzen gabilzan krisi honetatik aterateko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señora Martínez Fernández. Señor Álvarez Castrejón, portavoz del grupo Socialistas Vascos, tiene la palabra.

El Sr. **ÁLVAREZ CASTREJÓN** jaunak: Eskerrik asko, mahaiburu andrea. Buenos días, de nuevo. Batzarkide jaun-androk, Elkarrekin Bizkaia taldeak aurkeztu dauan mozinoa justifiketan daben aurrekarietan, gure lurraldeak daukan kanpoko mendetasun energetikoa aitatzen da, eta justifikazino horretako argudioek antz handia daukie Euskal Herria Bildu taldeak aurkeztutakoagaz, nahi-ta, egia esan, bertan Europan euki beharreko autonomia estrategikoa edo, hobeto esanda, autonomia horren faltea aitatzen dan.

Zer esanik ez, Europar Batasunak eta, oro har, Europak energia-iturri autonomorik ez daukienez, mendetasun energetikoa dauka, eta, horren ondorioz, sarritan, zaugarria da arlo horretan. Tradizinoari begira, Sobietar Batasuna izan zan Europako energia horniduteko eremuetakoa, eta zeregin hori arabere neurri handiagoan be heredau dau Errusiak.

Beharbada, bere buruari honako hauxe itantzen ibiliko da nonor: zergaitik jazo ete da hori? Zergaitik ete daukagu energiaren edo hornikuntzen arloko mendetasun energetiko hori Errusiagaz, Ukrainiagaz, Bielorrusiagaz? Zergaitik ez ete daukagu industria hori? Erantzun batzuk emon daitekez, egia esan, baina Europar Batasuneko hazkuntza ekonomikoari eusteko, gero eta energia gehiago hornidu behar izan da eten barik, eta eremu geopolitiko horrek ez dauka bere iturririk.

Izuz, oinazez eta suminez beteten gaituan gerra ankerra nahikoa izan da, ekatx hobezina hasi daiten. Orain dala egun gitxi batzuk Espainiako Gobernuko presidentek, Pedro Sánchezek, adierazo dauanez, oso gogoan euki behar dira pandemiaren ikasbideak, eta ikasbide horreek be baliozkoak dira Putinek Ukrainian hasitako gerrearri erantzuteko orduan, oraintxe bertan, hain zuzen be, mundua pandemia bat atzean ixten egoanean, edo, gitxienez, Europan eta Espainian izan eitekean lako mundua, eta susperraldi ekonomikoko epealdian, baita gure ekoizpen-sarearen eraldaketan nahiz modernizazioan be, barruratzen gagozanean.

Urkullu lehendakariak joan dan martian inoan Euskadi gerrako ekonomiarako prestau behar zala. Atzo bertan, neurrien ezohiko partidea onartu zan; esate baterako, Covid kredituen luzamendua, igeslarietzako eta arriskuan dagozanentzako laguntzea. Horrezaz ganera, 143 milioi euro aktibau ziran, ETE-en inbersinoa bultzatzeko, kanpoko merkataritzeari laguntzeko eta lehen sektoreari laguntzeko.

Ahaldun nagusiak martiaren 30eko azken Kontrolerako Osoko Batzarrean adierazo ebanez, gure industria, ETEak, enpresa handi zein txikiak eta, jakina danez, gizartea, oro har, krisi global honen ondorioak pairatzen gagoz. Bere esanetan.

Espainiako Gobernuak 8 helburu zehaztu dauz bere Erantzun Planean: gasaren zein argindarraren prezioa jastea, sektore zein enpresa kaltetuenei nahiz giza talde zaugarrienei laguntzeko neurriak, prezioen egonkortasuna indartzea, hornikuntzak bermatzea, egonkortasun finantzarioa babestea, Susperraldirako Plana azkartzea, eraginkortasun energetikoa bultzatzea eta zibersegurtasuna indartzea.

Ahaldun nagusiak ezohiko talka-neurri igarokorrak iragarri ebazan, bere esanetan, gure Lurralde Historikoan ezarteko: zerga-zorren ezohiko gerorapena bermerik emon barik eta berankortasun-interesik sortu barik, zorrak ordaintzeko betebeharraren 3 hilebeterako etenaldia eta ordainketen salbuespena. Gaur bertan be, jentaurrean jakinarazo da edo, gitxienez, holantxe jakin dogu gerakin moduan egozan 270 milioi euro erabiliko dirana proiektu estrategikoetarako, garraioko zein energiako gastuei aurre egiteko zerga-hobekuntzak, lehen sektorean, batez be; laguntza zuzenen programea; Soziedadeen ganeko Zergan %15eraino konpentsau ahal izango diran gastuen igoerak, lehen sektoreetako, abeltzaintzako eta nekazaritzako garraioan %70erainokoak izan ahalko dirala kontuan hartuta.

Era berean, martiaren 30eko Osoko Batzar horretan be, igeslariei laguntzeko beste neurri batzuk aitatu ebazan ahaldun nagusiak, ezinbestean gatatzka-gunekoak edo gatatzka-gune horretakoak ez diran migratzaileak ahaztu barik.

Umeei jagokenez, talde berezia jarri da abian, gerra-eremutik lekualdatutakoei arreteka emoteko. Oraindokarren familia-erreferentziarik ez daukien edadebakoentzako baliabideak dagoz, bertan ondo baino hobeto egon daitezkan.

Laburbilduta, administrazino guztiok, guri ahal danik eta ernetasun handiena eta arreta handiena eskatu ahal jakula kontuan hartuta, jarduketa aringarriak, jarduketa errealistak, pragmatikoak, sektore ugarikoak eskaini behar doguz, horixe bera egiteka jagokulako eta egin behar dalako orain, ahal dogula, zoritxar ikaragarri honen ondorio bildurgarriek aurre egiteko. Ahal dala, ekintza-batasunetik, herritarrei konfiantzea, babesa, estaldurea eta segurtasuna eskaintzeko. Besterik ez. Eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Álvarez Castrejón. Señor De Luis Zelaia, portavoz del grupo Nacionalistas Vascos, tiene la palabra.

El Sr. **DE LUIS ZELAIA** jaunak: Buenos días a todos/as. Diputado General, señora Presidenta.

Lehenengo eta behin, Euzko Abertzaleak taldekook babeserako eta alkartasunerako mezu barria bialdu gura deusagu Ukrainiako herriari. Euskadiko eta Bizkaiko herriak badakialako zer dan gerrearen oinazea bere haragitan pairatzea. Hori dala eta, besarkada hurbila baizen zintzoa bialtzen dot bertotik.

Hasteko, Euskal Herria Bildu taldeak Iardía andrearen eskutik aurkeztutako mozinoari erantzuna emoten ahaleginduko naz. Beste barik, nabarmendu egin gura dot e-postaz bialdu dan proposamen-txortea orain dala 48 ordu jaso dala. Proponidutakoari jagokonez, lehenengo eta behin, batzorde iraunkorra sortzeko eskabideari erantzuteko, esan egin gura deusut Aldundi honek badaukala giza taldeen, udalen eta eskualdeen partaidetzan oinarritutako gobernantza-eredu argi eta zehaztua, baita Eusko Jaurlaritzearen, aldundien eta Bizkaiko udalen arteko alkarlana be. Holan, balio handia emoten jake Bizkaiko garapen jasangarrian aurrera egiten segiduteko ezinbestekoak diran politika eta zerbitzu publikoei. Horixe bera da gure gobernantza-eredua, Iardía andrea, eta, horregaitik, ez dogu uste batzorde hau sortu behar danik.

Bigarrenenez, fiskalidadearen gaiari jagokonez, ezer barririk ez. Pandemiaren aurretik eta bitartean egindako proposamen berberak dira, eta gerrarako ei dira baliozkoak. Horregaitik, gure ahaldun nagusiak joan dan martiaren 30ean egindako agerraldira joten dot, Osoko Batzar horretan argi geratu zalako gure zerga-eredua baliozkoa dana, bidezkoa dana eta abaguneko krisi honi aurre egiteko beharrezkoa dan osasuna daukana.

Bestetik, ondo legoke Ganbera honi argitzea zelan eta norentzat handituko zeunkezan zuk diru-sarrerak eta zelan birbanatuko zeunkean aberastasuna, gaur eguneko zerga-eredua bota barik. Benetan, proposamen argi barik aidera botatako ideen antza hartzen deusat puntu honi.

Hirugarrenez, lehen sektoreari jagokonez, emoten dau ados gagozala, eta jakinarazo egiten deusut Eusko Jaurlaritzeak, nekazaritzako elikagaigintzearen garapenerako eta sustapenerako organu eskudun moduan, prezioen kontrolerako behatokia sortzea adostu dauala, eta guk laguntzea emongo deusagu eskatzen deuskuen guztirako.

Laugarrenez, iragaitza ekologikoa. Alde horretatik, badakizuenez, EEEK laguntza-programak daukaz, eta zabalik zein lotuta dagoz energia-iturri barriztagarren bidezko biltegiraketeagaz eta autokontsumoagaz, baita bizileku-sektoreko sistema termiko barriztagarren ezarpenagaz be.

Bosgarrenez eta seigarrenez. Gizarte-zerbitzuei jagokenez, adi-adi gagoz egoera honek ekarri deuskuzan preminak dirala eta, gure eskumenen esparrutik eta tokiko erakundearen eta Eusko Jaurlaritzearen alkarlanaz. Horretarako, taldeak eta zentro gehigarria zuzkitu doguz, erreferente barik ailegau daitekezan edadebakoei erantzuteko. Era berean, Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Sailagaz koordinetan gara, eskolaratuta dagozanei eta zailtasunak euki daikiezanei erantzuteko. Aldundi hau adi-adi dago, 120.000 bizkaitarri baino gehiagori zerbitzu eta prestazinoetarako erantzuten deusen sareak indartsu segidu daian eta seguruenik ondorio sozialak eukiko dauzan egoera ekonomiko barri honi erantzuteko gaitasuna euki daian.

Azkenik, amaitzen joateko, zazpigarrenez, sektore kaltetuenei jagokenez, emoten dau kezka berbera be badaukagula. Hori dala eta, laster, Aldundiak Ezohiko Laguntzei buruzko Dekretua emongo dau argitara, lehen sektorean bertan krisi honek gehien kaltetu dauzan sektoreen preminak estaltzeko. Laguntza horreek Covid-19aren sasoikoak dira, eta 1.100.000 euroko laguntza zuzenak zuzkitu dira horretarako, sektore horreei likidezia emoteko; esate baterako, sagarren eta sagardaoaren ekoizleak, ortuarien ekoizleak, mahastizainak, behikiaren eta esnearen ekoizleak, ardien sektorea, ahuntzena, abelburu hezigatxen ustiategiak, bazkalekuak, untzien, txarrien eta oiloen sektorea.

Sektore honetarako laguntzak ezeze, lurraldeko autonomoetan, ETE txiki-txikietan eta ETE-etan eragina daukien zerga-laguntzak be bai, likideziari begira laguntza handia emoteko, beti-beti erakundeen arteko alkarlanaren esparruan.

Zuon ekarpen guztiakaitik eskerrak emon baino ez daukat, eta pozten naz gitxienez bat gatozalako euretako batzukaz. Neurriak hartuko diralakoa eta euren emoitza egiaztetako behar besteko denporea emoteko gai izango zarielakoan nago.

Elkarrekin Podemos taldeak aurkeztutako mozinoari jagokonez, gaxa izango da aurkeztutako nahaste-borrasteari erantzuna emotea. Bertan, era askoko eskabideak dagoz, baina erantzuten ahaleginduko naz.

2022ko Aurrekontuko proiektuak aztertu behar dira, neurrietan, iragaitzetan eragin handiena edo gizarte eta eraldaketa arloko eragin handiena daukien inbersinoei lehentasuna emoteko. Zer esango deusut, ba, De Madariaga andrea! Proponiduten dozuna agirikoa eta erabat zentzuzkoa da. Izan be, hori egin ezean, geure betebeharra beteten ez dogula pentsauko neuke. Aldundi honek beti euki dau ardatz nagusi moduan, aurrekontuak egiteko orduan eta onartzeko orduan, Bizkaiarentzat eraldatzaileenak diran inbersinoak egitea. Hori dala eta, lehen berbabide izan diran lau iragaitzetan lan egiten dogu. Aitatu egingo deusudaz, zalantzarik balego: zainketen ereduian, mobikortasun jasangarriaren ereduian, energiaren zein ingurumenaren ereduian eta, zelan ez, iragaitza digitalean.

Bestetik, mahai sektorialaren eraketaren bidez enpresa-sektorea indartu daigula eskatzen jaku. Esan egin behar deusugu beharrezkotzat jotzen ez dogula, zuok proponiduten dozuen formatuan ez bada be, Aldundi hau hartu-emonetan dagoalako alkarteakaz eta klusterrakaz, eten barik. Horri esker, badakigu zein diran sektore bakotxak une zehatzean daukazan erronkak, eta, beharrezkoa izan ezker, behar dabezan era bateko eta besteko laguntza-programak jarten doguz abian.

Fiskalidadeari jagokonez, proponidutako idea bikainak, goi-kargudunen soldatak izozteko, dibidendurik ez ordaintzeko, PFEZa murrizteko eta ezohiko mozkinen ganeko zergea ezarteko, besteak beste. Gure ahaldun nagusiak joan dan martiaren 30ean adierazo dauanez, gure erantzuna ezezkoa da barriro, ez dogulako sinisten enpresa pribaduko interbentzionismoan, Europako zerga-esparruan sinisten dogulako, gaur egun bizi dogun egoerea abagunekoa dalako eta ezin deusagulako buelta emon ondo doan sistemeari, bidezkoa eta progresiboa dala eta bizkaitar guztiontzako aberastasuna sortzen dauala kontuan hartuta.

Garraio publikoko tarifen beherakadeari jagokonez, uste dot hain latza dan egoeran ez igotea Aldundi honen euspen-politiken erakusgarri dala. Dana dala, gogoan euki aurrekontu publikoa eta edozein ekonomiatako baliabideak mugabakoak ez dirala.

Hori esanda, zuon proposamenen amaierara ailegau gara, eta, beharbada, talde honegaz hurbiltasun handiena daukana da. Bertan, hain zuzen be, Aldundiari eskatzen jako gure lurraldeko iragaitza energetikoa egia bihurtu daitela, deskarbonizazioaren helburuetarantz aurrera egin ahal izateko. Aurreko laugarren puntuan aitaturakoa ezeze, karbonoaren aztarnea murrizteko asmotan Ekonomia Sustatzeko Sailak iragaitza digital eta berderako kudeatzen dauan programea be nabarmendu behar dogu, baita ingurumen-barrikuntzarako eta birziklatzea eta berrerabiltea helburu daukien ekonomia zirkularrerako proiektuak be. Hori guztia, baina honako proiektu honeen sustapena ahaztu barik: hidrogenoaren euskal igarobidea, EIC edo On zein Off Shoreko gaitan egiten dan inbersinoa. Horretarako, ekoizpenerako beharrezko balio-katea estaltzen dauan enpresa-sarea daukagu, eta Europak nahiz Euskadik 2050ean isuririk ez egoteko zehaztutako helburuak lortzen lagunduko dau. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor De Luis Zelaia. A continuación, el turno de réplica. Señora Ildia Olangua, tiene la palabra.

La Sra **ILARDIA OLANGUA** andreak: Muchas gracias, de nuevo, señora Presidenta.

Tras escuchar su intervención y, por tanto, su intención, que, por cierto, ha sido la misma que hemos escuchado en la prensa, por lo que no sé si han reservado alguna sorpresa para el segundo turno, nosotros/as nos reafirmamos en nuestra opinión tras su primera intervención. Que necesitamos un plan integral, más allá de planes de choque concretos, medidas provisionales, sí, en un plan de choque, ahora sí, y, a partir de hoy y en el futuro, nos reafirmamos en lo del plan integral.

Ahora, es necesario un plan de choque que contemple medidas provisionales, para poder brindar un mayor apoyo social, económico y laboral a la ciudadanía de Bizkaia, con el fin de afrontar lo que está ocurriendo en este contexto. A partir de hoy y en el futuro, necesitamos un plan integral fruto de la reflexión y el trabajo realizados entre todos/as, entre todos/as. ¿Para qué? Para la adopción de medidas valientes que van a transformar todos los aspectos del sistema productivo, energético, económico y social.

Ganera, entzun egin ei dot edo uste dot Sánchez Castejón jaunari buruz zenbilzala berbetan, esaldi hau esan dozunean: “ahal dala, ekintza-batasunetik egindako jarduketak behar doguz”. Ez dakit zure gobernu-bazkidearentzako mezua zan, gure proposamena onartu daian, edo uste hori izan dodan. Bigarren txandan erantzungo deuskuzulakoan nago.

Hablo de acometer la reforma estructural del modelo energético, económico y social, de su primordial importancia, porque la aceleración de la pobreza de la ciudadanía nos podría conducir al colapso. Además, esto no se trata de una declaración laboral que se plantea fuera de lugar, es una afirmación fundamentada en los datos. El cambio de modelo, empezando por la modificación de la matriz energética, es urgente, es urgente, por motivos ecológicos, económicos y sociales. Se necesitan medidas de choque, para afrontar las emergencias causadas por la guerra de Ucrania. Sin embargo, las medidas que plantean ustedes no cuentan con una estructura, no tienen un norte, no son coherentes y nosotros/as creemos que necesitamos un plan de medidas integrales. Se necesitan medidas con un norte claro, para afrontar unas crisis que son estructurales, para afrontar unas crisis que son estructurales. Se lo hemos dicho infinidad de veces, y, hoy, lo voy a volver a decir por enésima vez. Realicemos una diagnosis en común, y, aunque sean básicos, alcancemos acuerdos básicos, de cara al futuro, con previsión, para afrontar lo que venga con tiempo y, fundamentalmente, sin pandemia ni crisis, sin pandemia ni crisis, sacar de una crisis permanente a los sectores y personas más vulnerables de Bizkaia.

Elkarrekin Bizkaiak proponidutako mozinoari jagokonez, nosotros/as compartimos, estamos de acuerdo con muchas de las medidas planteadas por ellos/as, planteadas por ustedes. Nosotros/as, en cambio, lo que hemos planteado en la nuestra es algo superficial, algo mucho más general. Porque en una moción así nos parece complejo entrar en medidas concretas, y, como nos parece así, nosotros/as pedimos ese foro, para explicar y reflexionar sobre todos estos temas y consensuarlos entre todos/as. Por lo tanto, nos vamos a abstener en su moción por eso, a pesar de que compartimos la mayoría de las medidas.

Azkenik, esan egin gura neuke zuontzat gero eta gatzagoa izango dala, zuontzat gero eta gatzagoa izango dala proposamenak daukaguzala ostentzea, baliozko proposamenak daukaguzala eta eskua luzatzen dogula, danon artean lurralde honek behar dauan hausnarketa hori egin daigun, benetan behar daualako. Ganera, berton gagozan guztion hausnarketea behar dau, eta, berton gagozanona ezeze, askoz be haragokoena be bai. Izan be, barriri dinot neure lehenengo agerraldian esan dodana, hau da, Gipuzkoako ahaldun nagusiak, Arabako ahaldun nagusiak eta Iñigo Urkullu lehendakariak, behintzat, behintzat, era bateko eta besteko eragileakaz, era bateko eta besteko alderdi politikoakaz batzartzeko begirunea euki

dabe, eta, eukian sartu barik, lehenengo begirune hori euki dabe, behintzat. Zer da lurralde honetan jazoten dana hori ez eukiteko? Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señora Ildia Olangua. A continuación, señora De Madariaga Martín, portavoz del grupo Elkarrekin Bizkaia, tiene la palabra.

La Sra. **DE MADARIAGA MARTÍN** andreak: Muchas gracias, señora Presidenta. Ondo hasi gara, ba, egia esan! Álvarez Castrejón jauna, ez dakit alde edo aurka zagozan, ez daukat argi. Badakit zein dan zure jarrera alderdi moduan eta zer defendiduten dozun, baina ez dakit zer jarrera daukazu gure proposamenei jagokenez. Ez dakit zein dan. Zu zeu ondo estreinau zara, egia esan. Hasteko, izen ona kentzeko unea euki dozu, “zuk gaur bertan aurkezten dozuna nahaste-borrastea da”. Halanda ze, lehen egunean ahaldun nagusiak itxi eban bidetik segidu dozu. Egia esan, gustura estreinau zara. Holan, gatxa izango da ezer adostea.

Zure esanetan, gai batzuetan ikusten zenduan, iragaitza energetikoko gaietan beharbada, hurbil be egon geintkezala, agian. Nire atea zabalik egon da aste osoan, eta ez zaituet handik ikusi. Edozelan be, hara, gaur eguneko lako krisi batean jorratu gura dozuna, batetik, egiturazko krisia dala eta, bestetik, eta hor ados nago zuokaz, igarokorra zein abaguneko dala kontuan hartuta, zuok abagunekora mugatzen zarienez, generakoa hobe jorratzen be ez badogu. Zertarako? Izan be, itzuliko dira baiurteak, eta EAJk hain gustuko daukana egiten segidu ahal izango dogu. Oso ondo, ederto.

Bitxia da, oster, halanda be, badinozuelako egoera gatxa dala, herritarrak egoera txarrean dagozala, enpresak egoera txarrean dagozala, eta, zuon ustetan, Aldundiak abian jarri dauzan lau neurriak oso onak dira. Lau neurri igarokor eta, zelan ez, Inbersinoen Plana aurkezteko eszenifikazio bat, barria izan ezean danetarik dana, legealdirako daukazuezan planak dira, eta gehienak Europako fondoak jasoteko aurkeztu ziran. Halanda ze, horren ondorioz, Aldundi honek 48 milioi jarriko dauz, eta, euretatik, 47,8 gastauko dira krisirako errepide adimendunetan, hori dok eta! Horreetxek dira Gobernu honek proponiduten dauzan eta, ikusten dodanez, zure taldeak txalotzen dauzan urtenbideak. Hori ekoizpen-sektorearentzat, herritarrentzat, tira, ba, ikusi dogulako, hori Madrilen, hemen eskumen gitxi daukaguz-eta. Harri eta zur nago, harrituta nago.

Uste dot gure proposamenaren bidez mahai ganean jarri doguzala ekoizpen-sektoreak eta, oro har, herritarrek eta, batez be, egoera ezegonkorragoan dagozanek jasandako egiturazko eta abaguneko ondorioei aurre egin ahal izateko modu desbardinak. Dana dala, zera dinozue zuok: “zerga-sistemea aldatzea? Uff!, ezin da, eromen hutsa da, abaguneko egoera”, lurralde honetako desbardintasunak egiturazkoak izango ez balira lez eta gure zerga-politikeagaz ezelako zerikusirik eukiko ez balebe lez. Oso ondo. Enpresen kapitalizazioa sustatzea. Guk proponiduten badogu, ezin da, eromena da. Zer dala esan dozu? Interbentzionismoa, ez. Orain bai, zuok zerga-biztugarrien bitartez proponiduten badozue, egin dozuen lez, hor bai, hor bai. Ez dakit. Inbersinorako proiektuen inkoherentziak berrikustea. Zera dinozu zuk: “ez, hori egin egiten da-eta”. Hara, hobeto begiratu, txarto begiratu dozuelako, benetan, inkoherentzia asko dagozalako. Euretako azkena neure agerraldiaren hasieran aitatu deusudana da: 3,6 milioi, foru-jauregiko solairua konpontzeko. Inbersino adimenduna, arduratsua, gaur egun bizi dogun lako unean. Ez dakit.

Nire eretxiz, benetan, nire ustetan, erabagiak hartzeko orduan zeuon burua hain mugatuta eta ezgai ikusten dozuenez, batzuetan neure buruari itantzen deusat zer egiten dozuen zuok bertan, benetan. Arazoa ez da neurri honeek abian jarri ezin izatea, abian jarteko borondate politikorik ez egotea baino. Benetan, ezin da forutasunaren eta autogobernuaren

defentseari buruz berbetan ibili, eta, ikusten dodanez, uko egin deutzazue, zuok ezeze, Alderdi Popularrak be uko egin deutso, dan-dana Madrildik egin behar dalako.

Gure proposamenei ezezkoa emoteko orduan bigarren zati honetan argudio moduan atxakiak baino zeozer gehiago emongo deuskuzuelakoan gagoz: hau egin egiten dala, ekarpenik egiten ez dala, tira, ba, eromena dala, diputaduak esan dauanez. Ni neu ahalegindu egingo nintzateke, tira, ba, eskatu egingo neuskizu barriro be aipu-galerara ez joteko, leku txarrean ixten zaituelako, benetan. Nire eretziz, Gobernuari eusten deutzan taldeak aipu-galeretara jo behar izatea be!, tira, ba, ez da beharrezkoa Freud izatea, zuok zer zabilzen igorten edo gure taldean zer proiektetan dozuen konturatzeke, hau da, erabagiak hartzeko daukauen ikarea, daukauen segurtasun faltea edo ezintasuna, besterik ez. Ez daukagu hagaxka magikorik, holako asmorik be ez daukagu. Gure berbabidea ez da Europan eta munduan jazoten dana konpontzea, Rementeria jaunak inoanez, hau da, hemen jarten dogunari buruz berbetan ahalegindu, eta, tira, ea benetan, ea hurrerutzen garan, ea adostasuna lortzeko gai garan.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señora De Madariaga Martín. Señora Martínez Fernández, portavoz del Grupo Mixto-Partido Popular Bizkaia, tiene la palabra.

La Sra. **MARTÍNEZ FERNÁNDEZ** andreak: Eskerrik asko, mahaiburu andrea. Egia esan, uste dot ados gagozala hemen egiturazko neurriak hartu behar dirala esaten danean. Nahi-ta Foru Aldundiak abaguneko egoerei buruz eten barik berba egiten dauan, danok badakigu holakoxeak ez dirana. Niretzat nahikoa ausarta da esatea Espainiako Gobernuak sortzen dauana konfiantzea eta segurtasuna dirala. Sahararrei itandu ahal deutsegu, barbarako. Ostantzean, begi-bazterretik erreparau ahal deutzagu Draghik Aljeriagaz harainegun euki eban bilereari, eta espainiarrok gasean be jasango doguzan prezioak. Egundoko konfiantzea eta segurtasuna.

Orain, Bizkaiari erreparaten badeutzagu, jakina, hemen ez gagozalako autogobernurako daukaguzan gaitasunei onurea ateraten, jakina, hemen ez gagoz zerga-arloan daukaguzan eskumenei onurea ateraten zergak jasteko. Ganera, zer esanik ez, lehen aitatu dodanez, ez, ez dira, PPK dinoana, gauzak Madrilen bakarrik egin behar dirala, ez. Egia da Madrilgo Erkidegoak abantaila handia daroaskuna honetan, eta, beharbada, batzuek horri be erreparau beharko leuskioe.

Halanda be, egia da, Bizkaiara mugatzen bagara, jakina, azkenean kalera urteten dauan edonori, herritarrakaz berba egiten dauan edonori, elastikoa ez dan eskaria daukien oinarritzko produktuak bidertu egin dirala ikusten dauan behargin bategaz berba egiten dauan edonori, fakturak ordaindu ezin dabezan autonomoei, ETE-ei, lehen esan dogunez, honako hauxe emoten deutse Aldundi honek, honaino ailegetan gara: gerorapenak, “zuok ez dozuez zatitutako ordainketak ordaindu behar”, “Covideko maileguei jagokenez, denpora gehiago ixten deutzuegu”. Hara, “azkenean bardin ordaindu beharko dot, baina”. Horrezaz ganera, inflazinoa neurribakoa bada, orain ezin da zerga-murrizketei buruz berba egin, ez. Neure agerraldia baino lehen esan deutzuedanez, inflazinoa igoten dan puntu bakotzeko Espainiako administrazio publikoek 2.000 milioi gehiago batzen dabez, eta, gero, emoten dau 20 zentimo emoten deuskuela erregeia erosteko eta, holan, dana konpontzen dala. Hara, ezetz, ba, ezetz, ba, zoritxarrez oso gobernu txarrak daukaguzalako aspaldion, Bizkaian, Euskadin eta, zer esanik ez, Espainiako Gobernuan, ezin gatzagoak diran garaietan.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señora Martínez Fernández. Señor Álvarez Castrejón, portavoz del grupo Socialistas Vascos, tiene la palabra.

El Sr. **ÁLVAREZ CASTREJÓN** jaunak: Mahaiburu andrea, eskerrik asko. Danetarik dago apur bat, danetarik dago apur bat. Hara, Martínez andrea, espainiarrei konfiantzarik emoten ez deutsana erromerian doazan “gaitanak” dira, eta, bertan, Paco txikia eta belatxiki polita baino ez dira faltau. Horreek emoten dabena ikarea da. Ostantzean, zuok ez zagoze, dinot, zuok ez zoaze, zuok eroan egiten zaituee.

Bestetik, konfiantza askorik be ez dabe emoten 6 €ko eskunarru horreek, 2 zentimoko eskunarru horreek, ez, hori be ez. Izan be, ezin dau konfiantzarik emon lider politiko bati entzuteak administrazioak aberasten dagozala esaten, eta hemen entzun egin da, baina, tira, erabat argi eta garbi dago batutako dirua ez doana administraren boltsikora, batutako dirua ez doana administrazioen boltsikora, batutako dirua herritarren preminetara doa. Hara, gehiago edo gitxiago asmauta, horixe be egia da, hori egia da, gehiago edo gitxiago asmauta, baina gero zuok baino gehiago, berme osoz. Izan be, hara, behin eta barrero dakarzue zergen igoerei buruzko gai hau. Zera inoan Feijóo jaunak: “zergak jatsi behar dira, modu onena dalako ondoizate-estadia egon ezker”. Zuon alderdiak, ostera, bi biderrez igon eban BEZa; bi biderrez, OHZa; 5 biderrez, PFEZa; lau biderrez, Soziedadeen ganeko Zergea. Loterien ganeko Zergea sortu eban, ekoizpen elektrikoaren balioaren gehikuntzearen %7 onartu eban. Elektrizidadearen ganeko Zergea onartu eban, %5,11. Argindarraren BEZa igon eban %21era. Ez dakit, berrikusi, berrikusi.

Bai, nik neuk ekintza-batasuna aitatu dot, zuk batzorde horren bidez proponidu dozun kontzentrazio-gobernu horretan gu tartetxu batean onartzeko adeitasuna bazeunkan be. Tira, zuk onartzen badozu, batasunean lan egingo dogu.

Horretatik guztitik harago, ezin dogu, eta, egia da, eztabaida-ereduak holantxe eskatzen dau, baina talde biek proposamen desbardinak egin dabez. Egia da batean apur bat gehiago orokortzen dana, eta nik neuk orokortasun horretatik aldendu gura dot. Beste batzuetan, ostera, apur bat gehiago zehazten da, ezin dodaz aukera guztiak kontuan hartu. Dana dala, bai, ezinbestekoa da herritarrei segurtasun eta konfiantzako, estaldurako mezua igortea eta, holan, gu geu lausoxeagoak diran jarretatik apur bat aldentzea. Ez dago ezer nahasirik edo lortu bakorik edo oparorik, tira, baina, bai, egon daiteke lausoxeagoa dan zeozer. Honelako une batzuetan, hain zuzen be, uste dot zehaztasun apur bat gehiago beharko litzatekeala. Egia da, barrero dinot, ez da berbera talde batek proponidutakoa, zuk zeuk esan dozu, hau orokorragoa da, zurea, ha zehazxeagoa da.

Egia esan, aintzat hartzeko, De Madariaga andrea, modu sakonagoan proponidu beharko litzateke. Ondo da, nik neuk esan egingo dot niretzat zer diran neurri zehatzak. Hara, gustuko ez badaukazue be, erregai-litroko 20 zentimoko gitxieneko hobaria dago. Neurri ona dala uste dot. %15eko gorakadea bizitzeko gitxieneko diru-sarreran. Ona dala be uste dot. Bonu sozial elektrikoaren luzapena 600.000 familiarentzat, argindarraren fakturako zerga-beherapenen luzapena edo nekazaritzako eta abeltzaintzako sektoreetarako, argindarraren industria intentsiborako edo gaserako eta garraiorako laguntza zuzenak edo laguntza zuzenentarako 450 milioi euro edo Hidrokarburoen ganeko Zergearen hileko itzulketea edo Bidezko Prezioan egindako Lanari buruzko Legea. Energiaren arloko neurriak; esate baterako, gaserako erreferentziako prezioa finkatzeko tresnea, sistema elektriko karguaren beherapena, 1.800 milioi euro. Hau da, ezin dogu ahaztu bertan, zapaltzen gagozan zoruan, 270 milioiko gerakina daukagula proiektu estrategikoetarako. Batzuk, hobeak; beste batzuk, txarragoak. Dandanak, Bizkaiko herritarrek gozetako aukerea euki daien edo, gitxienez, euren bidez baldintza onenetan sentidu daitezkan. 143 milioi euro, inbersinoa eta merkataritzaren etorkizuna sustatzeko. Esan barik doa neurri zehatzak dirana. Beste neurriren bat hartu daitekeala? Zalantza izpirik be ez daukat, baina zehaztasunerako, segurtasunerako, ikugarriako, hementxe azaldu barri dodana. Eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señor Álvarez Castrejón. Por último, para concluir el debate, señor De Luis Zelaia, portavoz del grupo Nacionalistas Vascos, tiene la palabra.

El Sr. **DE LUIS ZELAIA** jaunak: Muchas gracias, señora Presidenta.

Ilardia andrea, ez dot zure amaierako doinua ulertzen. Aldundi hau, beste batzuetan esan danez, kaltetutako sektore dan-danakaz batzartu da. Gure betebeharra da. Holantxe egin da, eta holantxe segiduko dogu lanean.

Bigarren zatirako xisterei jagokenez, ez, ez daukagu ez ezelako xisterarik ez magia-ekitaldirik bigarren zati honetarako, benetako neurriak baino ez daukaguz. Aitazen ahaleginduko naz, ezagutzen dozuezala uste dodan arren. Beste puntu bat baino ez. Zerga-aldaketeari jagokenez, De Madariaga andrea, esan egin behar deusut ez dinogula aldatu ezin danik, aldatzea beharrezkotzat jotzen ez dogula baino.

Hori esanda, uste dot zuon eskaerei erantzuna emoteko gai izan garala lehenengo agerraldian, eta, Aldundi honen kudeaketa-modu askogaz ados ez zagozela jakin arren, zentzundunak izan zaitezela eskatzen deusuegu, abian jarri barri diran neurriei denporea emon deiezuela, zer eragin daukien ikusteko erea euki daigun. Ez jo betiko diskurso berberera, aurrez aurre jartekora, adostasuna bilatu daigun.

Atzo hartutakoak lako neurriak. Bertan, hain zuzen be, Bizkaiarako 270 milioi euroko inbersinoa onartu da, bizkaitarrentzako proiektu estrategikoak egiteko, zeuok eskatzen zenduen lez. Kasu askotan, ganera, gaur bertan proposamengileak diran taldeek eskatutakoak dira; berbarako, Ganbera honetan hainbatetan eztabaidatutako proiektua dan Galdakaoko metroa abian jartea, 180 milioi euroko zuzkidurearen bidez; Leioako Avanzada estaltzea, hamarkadetan autobideak banatu dauan herria lotzeko, 65 milioi euroko zuzkidurearen bidez. Behin eta barriri be eskatu diran eta, horren ondorioz, Bizkaiko herritarrentzat eta gizartearentzat interesgarriak izango diran bide berde barriak sortzea, zeuok eskatzen zenduen lez, 2 milioi euroko zuzkidurearen bidez. Edadekoentzako foru-egoitzak eraldatzea bizikidetzan-unidadeen eredu barriaren pean, 8,7 milioi euroko zuzkidurearen bidez: 7,2, Leioako egoitzarentzat; eta 1,5, Elorrikoarentzat. Baztertuta bizi diranei laguntzeko etxebizitzak erostea, 8 milioi euroren bidez. Horrezaz ganera, lehen sektorerako neurrien txortea be hartu behar dogu kontuan: 1,5 milioi, talka-planerako; eta beste 1,5 milioi, baso-laguntzetarako eta eraginkortasun energetikoa hobetzeko. Mendiak erostea basoak tokiko espezieen bitartez barritzeko eta, holan, geure naturaguneak hobetzeko, 2,6 milioiko zuzkidurearen bidez.

Neurri-txorta horretatik aparte, gogoan euki Aldundi honek hartutako zerga-neurriak, beste 100 milioi euro inbertiduteko. Honako honeetxek dira: zergen ordainketea berme eta interes barik geroratzea, PFEZko ordainketa zatitua salbuestea, autonomoentzako eta enpresa txiki-txikientzako gastuaren forfaiata handitzea eta, holan, honako sektore honeei lehentasuna emotea: logistikea, nekazaritzea eta abeltzaintzea. Azkenik, ekoizle txikientzako laguntza zuzenak: batez beste, 3.200 €ustiategiko.

Neurri horreek guztiek helburu bakarra daukie, hau da, ziurbakotasuna eta kostu energetikoen gorakadea nagusi diraneko abaguneko inguruabar honeetan ekonomia bera barriri dinamizetea eta indartzea. Euretako asko bat datoz zuon eskabideakaz, baina beti-beti bidean inor itxi barik eta beti-beti eskuragarri daukagun zerga-araubidepean. Ganera, lehen esan dodanez, bidezkoa, progresiboa eta egokia da gaur egun abagunekotzat jotzen dogun egoerarako.

Hori dala eta, bigarren agerraldi honetan adierazo dodanez, goazan bat eginda eta denporea emon deiegun hartu barri diran neurriei, zuzenak dirala uste dogulako, baina beti gagoz adi-adi sortu daitezkezan premia barriei aurre egiteko. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor De Luis Zelaia. Una vez concluido el debate, vamos a someter a votación las mociones.

En primer lugar, vamos a someter a votación la moción presentada por parte del grupo Euskal Herria Bildu. ¿Votos a favor de esta moción? ¿Votos en contra? No hay abstenciones.

El resultado es el siguiente:

Se han emitido 47 votos en total. Ha habido 14 votos a favor, 33 votos en contra y ninguna abstención. Por tanto, no se ha aprobado la moción.

A continuación, vamos a someter a votación la moción presentada por parte del grupo Elkarrekin Bizkaia. ¿Votos a favor de la moción? ¿Votos en contra? ¿Abstenciones?

Por tanto, el resultado es el siguiente: se han emitido 47 votos en total. Ha habido 5 votos a favor, 33 votos en contra y 9 abstenciones. Por tanto, tampoco se ha aprobado esta moción.

A continuación, punto sexto del Orden del Día.

El Sr. **SECRETARIO IDAZKARI** jaunak:

6.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Moción derivada de Interpelación ([R.E.11/E/2022/0000732](#))

Autor: Duque Santacoloma, Izaskun (EHB)

Asunto: Las unidades convivenciales de las residencias de personas mayores.

Documento **Principal:**
([R.E.11/E/2022/0000732](#))

Boletines: [Admisión a trámite y apertura del plazo de enmiendas](#) (56A)

Expediente: ([11/B/20/0003335](#))

6.- Hurrengo idatziari(ei) buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Itaunetik eratorritako Mozinoa ([11/E/2022/0000732SE](#))

Egilea: Duque Santacoloma, Izaskun (EHB)

Gaia: Adineko egoitzetako bizikidetzta unitateak

Dokumentu Nagusia: ([11/E/2022/0000732SE](#))

Aldizkariak: [Izapidetzeko onartzea eta zuzenketa-eskeak aurkezteko epea zabaltzea](#) (56A)

Espedientea: ([11/B/20/0003335](#))

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Señora Duque Santacoloma, tiene la palabra.

La Sra **DUQUE SANTACOLOMA** andreak: Muchas gracias. Buen mediodía a todos/as.

Yo voy a cambiar un poco el tono, y quizá comience a hacer algo que no es habitual. Quiero dar las gracias a Jane Eyre, por su predisposición y su actitud para alcanzar un acuerdo, por lo que quiero darle las gracias por eso.

En el pasado Pleno de Control, interpelamos al Diputado de Acción Social sobre el nuevo modelo residencial, es decir, sobre las unidades de convivencia. El objeto de esta nueva estrategia consiste en avanzar en la personalización de la atención a personas mayores, y el objetivo consiste en brindar una atención personalizada.

Desgraciadamente, debido a la pandemia sanitaria, las residencias han sido uno de los espacios sociosanitarios con mayor transmisión del virus del Covid-19. Como consecuencia de ello, se abrió el debate sobre el modelo residencial, o, mejor dicho, se abrió de nuevo. Eran muchas las voces que reclamaban desde hace tiempo que se reformaran las políticas de cuidados, fundamentalmente, que se modificara ese modelo residencial actual. Un modelo obsoleto, que no satisface las necesidades de sus residentes, ni tan siquiera las condiciones laborales de su personal. Lo que se refleja en la lucha llevada a cabo por parte de los/as trabajadores/as para la mejora de sus condiciones en los tres territorios de la Comunidad.

Como he señalado, la crisis del Covid-19 puso el modelo residencial en el centro del debate sobre políticas públicas de cuidados, y se alcanzó un gran consenso social. Necesitábamos, necesitamos un nuevo modelo residencial. En EH Bildu, vamos más allá, y, hoy, mantenemos que necesitamos un nuevo pacto social sobre políticas de cuidados, necesitamos un sistema público de cuidados. Continuamos defendiendo la necesidad de un sistema público que vaya a responder de manera integral al reto demográfico que tenemos ante nosotros/as, pero seguiremos buscando acuerdos y puntos de encuentro para avanzar en esa dirección.

Por ello, cuando el Diputado General Unai Rementeria anunció en el Pleno de Política General que iba a modificar el actual modelo residencial hacia un modelo que avanzara hacia pequeñas unidades convivenciales, le escuchamos con atención y gran interés. Como hemos señalado en más de una ocasión, en gran medida estamos de acuerdo con el decreto que regula las unidades de convivencia, con la filosofía, con lo que se recoge sobre el papel, pero también tenemos dudas sobre cómo se va a implementar dicho modelo, fundamentalmente. Tenemos dudas.

Por ese motivo, hemos presentado muchas iniciativas, tanto en las comisiones como en esta Cámara. Así, en el anterior Pleno de Control interpelamos al Diputado, motivo por el que también presentamos hoy esta moción.

Quiero recordar las palabras del Ararteko, el señor Lezertua Rodriguez. Solicitamos una comparecencia en comisión sobre el informe relativo a las consecuencias que fueron provocadas por el Covid-19 en las residencias, y, hoy, quería destacar una serie de declaraciones realizadas en la Comisión de Acción Social. Lo voy a leer literalmente. Lezertua Rodríguez jaunak, Arartekoak, zera inoan Gizarte Ekintzako Batzordean: “egoitza-zentroen egitura arkitektonikoa kutsatzeko arriskutik babesteko elementua dala konturatu gara. Agirian jarri da lotune adierazgarria dagoana zentroen tamainuaren eta Covid-19agaitik kutsatzeko arriskuaren artean, eta, horren ondorioz, handiagoa izango litzateke plaza gehien daukiezan zentroetan”. Bere esanetan be, txosten horretan zentroei buruz azaldutako eta azterketa estadistiko horreetan kutsatzeko arriskuagaz lotura nabaria eukana egiaztatu eban azken ezaugarria bizikidetzaren unidateen bidezko antolaketa izan zan, zentroetan %43 gitxitzen ebalako Covideko kasuen kopurua. “Aurrekoagaitik”, esaten euskun Arartekoak, “argi dago zentroen eredu arkitektoniko eta funtzionalari buruz hausnartu beharra dagoana, kutsapenen arriskuan daukan eragina kontuan hartuta”.

Está claro que el consenso en torno a esta cuestión es absoluto entre profesionales y entre partidos políticos, porque un modelo residencial más pequeño y la organización en unidades convivenciales reducirían significativamente el riesgo de contagio por un virus como el Covid-19, pero no solo eso, asimismo, se adapta mejor a ese nuevo paradigma residencial basado en el bienestar de las personas.

Ese consenso es incontestable, es evidente, por lo que creemos que debemos profundizar en las fortalezas, pero también en las posibles debilidades. ¿Ese nuevo modelo residencial puede atender al perfil actual de las personas mayores que viven en residencias de Bizkaia? Esa es nuestra duda, ya que es un perfil cada vez más complejo que requiere unos cuidados de mayor intensidad.

Esta fue la respuesta del Ararteko cuando yo le pregunté concretamente por eso: “EH Bilduk inoanari jagokonez be, baleiteke egoitza txikien eredua, zeozelako autonomia-mailea daukienei oso ondo egokitzeo aukerea emoten badeutse be, egokiena ez izatea mendeko handientzat. Horrek egoiliarren sailkapenagaz dauka zerikusia. Egia esan, kasu batzuetan, ebaluau egin beharko da, mendeko handien kasuan, zelako egoitzak behar dabezan. Dana dala, abian dagoan lana da”, esaten euskun, “neurri batean, inguruabarren ondorioz be bultzatuta, agian”. Él terminaba, ya que se me agota el tiempo, diciendo que “honi guztiari buruzko azterketea dago abian, sakondu egin behar da”. Eso es lo que él decía. Que las distintas administraciones estamos reflexionando al respecto en distintos lugares, y, por ello, hoy hemos querido traer aquí esta moción. Esas dudas que pretendemos aclarar para profundizar en esta reflexión. En el segundo turno, continuaré explicando cuáles son los puntos de esta moción. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Duque Santacoloma. Los grupos Socialistas Vascos y Nacionalistas Vascos presentaron una enmienda. Por tanto, a continuación, señora Campo Prieto, portavoz del grupo Socialistas Vascos, tiene la palabra. Sin embargo, he de comunicarles que en dicha enmienda no coincide la versión en euskera y en castellano, en lo que respecta al primer párrafo. La correcta es la original, es decir, la versión en euskera.

Tras dicha observación, señora Campo Prieto, tiene la palabra.

La Sra. **CAMPO PRIETO** andreak: Muchas gracias, señora Presidenta. Buenos días a todos/as.

Duque andreak gogoratu dauanez, urteak daroaguz hausnartzen aldaketa sozial eta demografikoen ondorioz ezinbestean eraldatu behar dogula gizarte-zerbitzuen eredua, oro har, eta mendekoak diran edadekoen arrete, batez be. Gaur, barriro be, horixe eukiko dogu berbabide.

Instituzino zein administrazino guztiok eta era bateko eta besteko giza talde sozialak bat gatoz pandemiak prozesu hori azkartu dauala esatean. Sistemearen gabeziak jarri dauz agirian, eta, zuzentzeko, aldaketea emon behar zan personak eta euren zainketak erdigunean jarten ebazan egoitza-eredu barrirantz.

Batzar Nagusiotan, behin baino gehiagotan eztabaidatu dogu horri buruz, eta ados egon gara egin beharreko aldaketetako bat edadekoen egoitzak bizikidetzta-unidade txikiagoetan antolatzea zala esaten zanean, talde guztiok beharrezkotzat jo dogun arreta banakakoagoa eskaintzeko aukerea emoten dauan formula dala kontuan hartuta. Personen preminetara hobeto egokitzen dan arrete, arlo fisikoan eta emozionalean autonomoagoa eta osasungarriagoa dan bizimodua eskaintzeko. Urratsak emon doguz, eta ardatzak zein erespideak zehaztu doguz, antolakuntza-modu barri hori apurka-apurka ezarteko eta, era berean, egoitza-zentro bakotxa egokitzeo. Horrezaz ganera, adostasunak lortu doguz, honako honexetarako beharrezkotzat jo doguzan aldaketak bultzatzeko: kalidadeko arreta hori bermatzea, datuen bilketea hobetzea, beharrezkoak eta nahikoak diran beharginen ratioak hobetzea, euren prestakuntza hobetzea, euren lana duintzea, egoiliarren osotasun fisikoa bermatzen dauan

prebentzinoa hobeia izatea, personen duintasuna babestea. Talde guztiok ezagutzen doguzan neurriak bultzatu doguz, eta ez daukagu banan-banan zertan gogoratu.

Era bateko eta besteko administrazioek be zehaztu dabez protokoloak eta arautegiak, baita Bizkaiko Foru Aldundiak be, Eusko Jaurlaritzan 126/2019 Dekretua berrikusten dabilzala be ahaztu barik.

Azken batean, urratsak emon doguz, personan, bere duintasunean eta bere eskubideetan oinarritutako arreta-eredu horretarantz aurrera egiteko eta egoitzen egokitzapena bultzatzen segiduteko. Ganera, beste batzuetan esan dogunez, euren titulartasuna eta kudeatzeko modua edozelakoak dirala be.

Gaur, EH Bilduk mozinoa aurkezten deusku, Aldundiari abian jarritako bizikidetza-unidadeei buruzko txostena egin daijala eskatzeko, eta bat gatoz proposamenaren egokitasunagaz. Guk beti euki dogu eta eukiko dogu konpromisoa abian jarten diran politika publikoen, neurrien ebaluazinoagaz.

Gure ustetan, datuak lortzea eta onurak eta sortu leitekezan zailtasunak be baloretea ariketa erabilgarria da, ikasteko, hobetzeko, egindakoaren barri emoteko be eta iragaitza-prozesu honen gardentasuna bermatzeko. Hori dala eta, zuzenketea aurkeztu dogu Nacionalistas Vascos taldeagaz, EH Bilduren proposamena osotzeko asmotan. Bertan, hain zuzen be, Aldundiari eskatzen deusagu urtearen amaieran abian dagozan bizikidetza-unidadeei buruzko ebaluazino-txostena egin daijala, 2022an batutako datuak kontuan hartuta. Txosten horretan, honako honexeri buruzko informazioa azaldu beharko da gitxienez: erabiltzaileen profila, beti-beti norberaren datuen babesa bermatuta; bizikidetza-unidade bakoitzeko plazak eta bertan bizi diran lagunen kopurua; bizikidetza-unidadeetako talde profesioaletako kideen profil profesionala, datuen babesa be errespetata; bizikidetza-unidadeak daukiezan zentroetako beharginen ratioa; bizikidetza-unidadeak baimentzeko orduan zentroek daukiezan zailtasunak eta eragozpenak; egiten diran berariazko ikuskaritzetako ondorioak; eta egoiliarrentzat zein senideentzat sortutako onuren azterketea.

Txosten hori egindakoan, Gizarte Ekintzako Batzordean aurkeztuko da. Gaur be, beste batzuetan lez, talde guztiok helburu berberagaz bat egingo dogulakoan gagoz, hau da, azkenean, errazoiak errazoi, egoitzan bizi behar diranentzako arreta onena bermatzea. Gure helburua horixe bera da, behintzat, ganerakoek zer erabagiten daben zain. Eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Campo Prieto. Señor Lamborena Barreras, portavoz del grupo Nacionalistas Vascos, tiene la palabra.

El Sr. **LAMBORENA BARRERAS** jaunak: Muchas gracias, señora Presidenta. Buenos días a todos/as.

En esta Sesión Plenaria de hoy, vamos a someter a debate la moción presentada por parte de Euskal Herria Bildu sobre las unidades convivenciales.

Mozino honen aurkezpena bizikidetza-unidadeak egoitza-zentroen sarean abian jarteko prozesuaren inguruko interesaren adierazgarri dala uste dogu, eta, ahal danik eta erantzun onena egituratzeko borondatea daukanez, pozarren gagoz. Guretzat pozgarria da jakitea bertan ordeztuta gagozan talde batzuok 2020ko irailaren 28an ahaldun nagusiak Batzar Nagusiotara ekarri eban eredu honetan ekarpenak egiteko asmoa daukaguna. Urtebete eta erdi geroago, barriro gagoz bertan horri buruz berbetan, baina oraingoan errealdadea da. Bizkaian egoitzen arloan egituratutako zainketa-eredua da, ikasbide euki gura dogu eta ebaluau egin

behar dogu. Gizarte Ekintzako diputaduak askotan emon deusku ereduaren ezarpenaren barri; azkenengo biderrez, joan dan martiaren 30eko Osoko Batzarrean. Bere agerraldian, mozinoan bertan azaltzen diran gai batzuk argitu euskuzan, eta adierazo egin eban Bizkaiko egoitzetan bizi diran lagun guztiak izan daitezkeza banakako arretarako eredu honetako onuradunak eta, batez be, persona horreek guztiek bizikidetzaren unidateetan antolatutako banakako arretarako eredurako eskubidea daukiela, etxean lez bizi ahal izateko. Milaka lagun bizi bizitza daukagu berbabide, eta ez da nabarmen aldatu behar egoitza-zentro batean sartzen diranean. Euren bizitzeak beste ingurune batean segiduko dau, eta euren etxea izango da. Etxe horretan, hain zuzen be, euren bizi-proiektuari emon ahal izango deusie jarraipena, eta esanguratsua danari eutsi ahal izango deusie bertan.

Ez da erraza izan eredia egituratzea, baina, Murillo jaunak behin baino gehiagotan azaldu deuskunez, zainketetan inplikautako eragileen alkarlanaz eratu da. Egindako lana jentaurrean partekatu da lehenengo biderrez joan dan 2021eko garagarriaren 12an egindako topaketan. Bertan zagozen batzuok topaketa horretan parte hartu zenduen, eta, bertan, entzun egin ahal izan genduan zer ereduaren aldeko apustua egiten dauan Foru Aldundi honek, egoitza-zentroak arautzen dauzan 126/2019 Dekretuaren 24. artikuluan adierazoten zana garatzeko asmotan. 2021eko garagarriaren 27ko Gobernu Kontsejuan, Aldundiak itunean bultzatzeko daukazan tresnetako batean islatu zan eredia. Gobernu Kontseju horretan, Bizkaiko mendekoentzako egoitzen foru-zerbitzugintza ituntzeko deialdia onartu zan. Horixe bera da Bizkaiko bizikidetzaren unidateen lege-esparrua, horixe da esparrua.

Jakin badakigu erakundeei eredia ezarteko laguntza emon jakena prestakuntzearen bitartez. Prestakuntza hori irailean hasi zan, eta, barikuro, urtearen amaierara arte, 2022ko martiaren 1etik aurrera eredu hori ezarteko konpromisoa hartu eben erakunde guztiak alkartu ziran bertan. Bizikidetzaren unidateak aurrerapausu barria dira arretea banakakoa egiteko orduan, eta erantzuna emoten deusio euren bizi-proiektua garatzeko orduan laguntzak behar dabezanen preminen, itxaropenen eta lehentasunen bilakaerari: gure arretea jaso behar daben mendekoak, alegia. Aurrerapausu hori, bultzada hori beharrezkoa da Aldundiaren ikuspegitik, honako lau ikuspuntu honeek kontuan hartuta:

- 1- Behar besteko nabaritasun enpirikoa dago.
- 2- 2019tik gomendatzen dauan arau-esparrua dago.
- 3- Personen gurariak eta itxaropenak.
- 4- Sektoreko eragileen ikuspegia.

Joan dan martiaren 30eko Kontrolerako Osoko Batzarrean, eztabaidagai daukagun mozinoa sorrarazo dauan itaunaren aurrean, Murillo jaunak datu interesgarriak emoten euskuzan bertan bizi diranen profilari buruz, eta antz nahikoa dauka sare orokorrekoagaz. 85,9 urteko batez besteko edadea daukie, sare orokorrean baino nagusiagoak. %64k 85 urte edo gehiago daukiez, sare orokorrean baino nagusiagoak be bai. %95ek 2. edo 3. mailako mendetasun-maila daukie autortuta: %35ek, hain zuzen be, 2. maila; eta %58k, 3. maila, bizikidetzaren unidateetakoak nagusixeagoak be badira. %42k narriadura kognitiboa daukie; eta %36k, oso mobikortasun murriztua. Kasu horretan, beraz, sare orokorrekoen antz-antzeko datuak dira.

Duque andreak aurkeztu dauan eta bere bigarren agerraldi-txandan berak zehetasunez azalduko dauan mozinoaren inguruko zuzenketea aurkeztu dogu Nacionalistas Vascos eta Socialistas Vascos taldeok, eta xumetasunez uste dogu hobeto islatzen dauzala eskatutako ebaluazinoa egiteko erespideak. Campo andreak be azaldu dauz zehetasunak. Duque andreak emon gura deusaguz eskerrak bere prestasunagaitik, gure zuzenketea onartu dau-eta,

eta gainerako taldeei eskatu gura deusegu horren arabera jokatu daie, ekimen hau gaur ateratzen aurrera Gaineraren gehiengoaren babesaz. Nada más. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Lamborena Barreras. Señora Martínez Fernández, portavoz del Grupo Mixto-Partido Popular Bizkaia, tiene la palabra.

La Sra. **MARTÍNEZ FERNÁNDEZ** andreak: Eskerrik asko, mahaiburu andrea. Talde Popularrean, ekimen honen aldeko botoa emongo dogu. Egia da epealdi igarokorrean gogozana, egia da bizikidetzaren unidateen aurrera egiten segidu behar dabilena eta erritmo onean joango dalakoan gogoz. Esan barik doa politika publikoen ebaluazioa erabat beharrezkoa da beti, baita ezinbestekoa be, kasu honeetan. Nik neuk uste dot garrantzitsua dala gero eta arreta handiagoa eta hobea emotea geure edadekoei. Egia da pandemiaren sasoi oso egoera latzak bizi izan dirala, eta uste dot danok ados egongo gara esatean gaur egun danok ingurukoren bat daukagula edadekoak egoitzara erroteko errezeloak daukazan: familia bera edo edadekoa bera be bai.

Uste dot kasu honetan administrazioen edo Aldundiaren handigerea ez dala izan behar euren bizi-kalitateari eustea, bizikidetzaren unidateen euren bizi-kalitateak hobera egitea baino. Bertan, hain zuzen be, gero eta banakakoagoa dan arreta eukiko dabe, eta, zer esanik ez, danok daukaguzan duintasuna eta eskubideak bermatuko dauz. Holan, apurka-apurka egingo dogu aurrera, Serratek inoanez, gero eta zahartzaro erogarriagoa eukiteko aukerea eskaintzen deuskun eredu. Eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Martínez Fernández. Señora De Madariaga Martín, portavoz del grupo Elkarrekin Bizkaia, tiene la palabra.

La Sra. **DE MADARIAGA MARTÍN** andreak: Muchas gracias, señora Presidenta.

Elkarrekin Bizkaian, arreta bereziaz segidu dogu itaunean sortutako eztabaidea eta eratorritako mozinoari buruz eztabaidatzeko asmotan oraintxe bertan garatu barri da be bai, zainketek kezkatu egiten gaituelako, kezkaean eta ardurapean daukaguzalako. Arreta berezia be jarri dogu, oso maiztuta dagoan bizikidetzaren unidateen ereduaren zehetasunak zein diran jakin gura dogulako. Bere alde onaren inguruko interesa daukagu, uste dogulako tratu gizatiarragoa eskaini ahal deusela gure edadekoei. Dana dala, bere alde txarrena be fiskalizau gura dogu, bere alde iluna, hainbatetan esan dogunez, hau erretorika bihurtzeko arriskua daukagulako edo %5 gehiago bakarrik ordaintzekoa, egoitzen kudeatzaileetara egokitu daitez. Horrez gainera, uste dogu mahai ganean jarri behar dala beste arrisku bat be badaukagula, aurretiaz erreta dagozan profesionalak lanez ganezka egon leitekezalako hau modu egokian arautzen ez bada. Gainera, ezin dogu ahaztu egoitza-sektorearen azken mobilizazioak egoitzetako beharginek jasaten daben ezegonkortasunaren adierazgarri baino gehiago dirala. Benetan, eredu-aldaketa horren pisu guztia euren gain egongo ez dalakoan gogoz. Hori, oro har.

Berabide daukagun gai zehatzari jagokonez, atzo, Osoko Batzar hau eta, zehatz-mehatz, puntu hau prestetan nengoala, sor eta lor geratu nintzan. Ezustekoa halakoa! Beharbada, zaplazteko ederra izango da gaur hemen, eta sentiduten dot. Azaltzen ahaleginduko naz. Joan dan zezeilean, Arartekoak edadekoen egoitzetako Covidari buruz egindako azterlanera jo genduan, proposamen batzuk mahai ganean jarteko asmotan. Koronabirusaren intzidentziari buruzko azterlan zana, baina bere eukiari eta ondorioei erreparata, inguruabar horretatik harago

joian. Bizikidetzaren ereduaren eredu behin baino gehiagotan aitatzten da azterlanean. Eztabaida haren ostean, gure taldeak eratorritako mozinoa aurkeztu ondoren, Osoko Batzar honetan bertan aho batez onartu genduan mahai ganean jarri genduzan kezka batzuk jorratzen ebazan proposamena.

Zezeileko Osoko Batzarrean, oraintxe irakurriko deusuedan haxe onartu zan: “test diagnostikoa egitea, egoitza-unidadeen ereduaren aurrerakuntzea kuantifiketako eta egoitzetan sortutako txostenak biltzeko. Bestetik, Euskadiko Edadekoen Egoitza Zentroei buruzko 126/2019 Dekretua berrikusten danean, ratioen berrikuspena kontuan hartzea”. Azterketa diagnostikoa egiteko onartutako lehenengo proposamenari esker, benetan ebaluauko dogu zer jazoten dan egoitza-eredu barria ezarri gura daben egoitzetan. Horrezaz ganera, ez da zeregin hori zentroaren eskuetan bakarrik ixten, uste dogulako erantzunbeharra izango litzatekeala. Test diagnostiko hori egiteko orduan, item batzuk edo ebaluau beharreko adierazle batzuk eukiko dauzala uste dogu, mozinoari buruzko eztabaidan esan genduan lez. Erabiltzaile-muetak, profil profesionalak, ratioak daukaguz berbabide. Bigarren proposamenak egin beharreko horixe nabarmentzen dau, bizikidetzaren ereduak behar dauan behargina-erabiltzailea proporzinoa aldatu ahal izateko, ganera: erkidego-mailan hori arautzen dauan dekretua, mozino honetan be agertzen dana, alegia.

Laburbilduta, proponiduten genduana, eta onartu egin zan, egoitza-unidadeen ereduaren ezarpenaren kontrola zan, baita horren ondorioz sortutako lan-baldintzen berrikuspena be. Horreetxek dira Parlamentu honen akorduak, eta gaur garatzen gagozan eztabaidea hor barruan dago kokatuta. Gitxienez, hori kontuan hartzea gura neuke. Egoitza-unidadeen ereduaren abioa baloretako txostena egin daitela eskatzen da. Ondo, ederto. Gizarte Ekintzako Batzordean aurkeztu daitela. Ekarpen ona, besteak hori eskatzen ez ebalako. Bigarren puntu honetan, tira, ba, bai, gure ustetan be eredu fiskalizetan da, baina, zeozelan, zalantzan gagoz ez dakigulako egingo ez ei dan zeozer dan. Era berean, eskatu egiten da txostena aurtengo abenduaren amaierarako egon daitela prest. Halanda ze, urtebete be ez da igaroko bizikidetzaren ereduak abian jarri ziranetik, dekretua martian emon zalako argitara.

Itaunaren ondorioz sortutako mozino honetan, gardentasun handiagoa eskatzen da, hau da, oposizionoko talde guztiok egoitza-sektorerako gura doguna, nahi-ta sektoreko patronalek ezin kontrolauago dagozala dinoen. Badakigu opakotasuna oso agirikoa izan dana herritarrentzat, oro har, kargudun publikoentzat, baita familientzat be, eta ez dogu gura opakotasun hori zentroak kudeatzeko eredu barrietara hedatzea. Hain zuzen be, horrexegaitik proponidu genduan mozino ha.

Ekimen honen errazoia gardentasuna da, sektore batean, sektore honetan be bai. Halanda be, badaukagu zalantzarik, ez dakigulako zer barritasun dagoan proponiduten dan horretan, bide batez Aldundiari agindu bi beteteko aukerea emoten jakola albo batera itxita. Onartuta ei dagoan berbera onartuko dogu. Nik neuk ulertu daiket Duque andrea konturatu ez izana, beste gauza batzuk daukaguzalako, baina Gobernuari eusten deusien taldeak ez konturatzeta be! Arraroxeagoa dala uste dot.

Halanda ze, nik neuk bigarren txandan entzun gura neuskizue ezer desbardinik dagoan, zer dan, edo, barriro be, urte honetako bertako zezeilean egin zan zeozeri buruz eztabaidatzen eta onartzen gagozan. Besterik ez.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señora De Madariaga Martín. A continuación, el turno de réplica. Para ello, señora Duque Santacoloma, portavoz del grupo Euskal Herria Bildu, tiene la palabra.

La Sra. **DUQUE SANTACOLOMA** andreak: Muchas gracias. Hasteko, Eneritzi erantzuteko, gaurko mozinora garoazan ildo nagusia dago egiten joan garan proposamenetan, erantzun-eskeetan eta itaunetan, EH Bildu Bizkaian tesi bat daukagulako. Eredu honek, bizikidetzaren unidateen egoitza-eredu barri honek arretea emon ahal deustoa mendekoen profil zehatz bati, baina gure tesiaren arabera, baleiteke mendeko handientzat ez izatea, zoritxarrez.

Hipotesi, tesi hori baieztu daiten ala ez, informazio zehatza behar dogu. Horrexegaitik, oso zehatzak diran galdera batzuk egiten joan gara Arartekoari. Horrexegaitik eskatu genduan agerraldi hori, eta oso galdera zehatza egin neban. Era berean, Gizarte Ekintzako Sergio Murillo diputaduari be egin neutsazan joandako Kontrolerako Osoko Batzarrean, eta danak norabide berean doaz, konturatzen bazarie. Hau da, zein dan Bizkaiko egoitzetan bizi diranen gaur eguneko profila. Izan be, guk geuk daukagun tesi horren arabera, gaur eguneko profila gero eta konplexuagoa da. Ganera, Ganbera honetan be entzun dogu edadekoen egoitzetan be emoten deusteela arretea dibersidade funtzionala daukienei, desgaituei. Hori dala eta, gaur egun egoitzetan dagozan edadekoen profil horren ondorioz, euren preminak be konplexuagoak dira. Era berean, oraindokarren daukagun tesiaren arabera be, preminak konplexuak daukazan profilari arretea emoteko, beharginen taldeak indartu behar dira, hau da, dekretu hori berrikusi behar da. Izan be, Jane Eyregaz euki doguzan alkarrizketetan, hain zuzen be, zuok, Eneritz, proponidu zenduen akordu hori aitatu neutsan, Egoitzetako Datuei buruzko Dekretua berrikusteko orduan bizikidetzaren unidateen ere du barri hau kontuan hartu eitean ezezagun hori edo guk geuk daukagun tesi hori desegin ahal izateko, hau da, ezinezkoa da personan oinarritutako banakako arretea emotea. Paradigma barri horretan, bat gatoz, esan dodanez, arlo funtzionalagaz, aldaketa arkitektonikoakaz eta filosofiagaz, danok gagoz ados.

Gure eretziz, ostera, ere du hori ezarteko, argi eta garbi dago behargin gehiago behar dirana. Gitxi gorabehera, horixe bera da gaurko mozinora eroan gaituan ildo nagusia. Dana dala, lehenagotik dator, eta uste dogu hemen emon deuskuezan datuek, eta lehen be aitatu dirala uste dot, tesi hori indartzen dabela. Gaur egun bizikidetzaren unidateetan bizi diranen %58k, ia-ia %60k gehieneko mendetasun-mailea daukie, 3. mailea daukie. %42k narriadura kognitiboa daukie, eta %36k mobikortasun-arazoak daukiez.

Berton esan danez, persona guztiek ere du barri hori, modu barri hori, personan oinarritutako ere du hori eskuratzeko eskubidea euki beharko leukie, eta ados gagoz, bat gatoz horregaz. Dinoguna da, mendetasun handia daukien persona horreek euren preminetan oinarritutako arreta-eredu barri hori eskuratzeko aukerea be euki daien, baleitekeala nahikoa ez izatea aldaketa funtzionalak eta arkitektonikoak egitea eta beharginen ratioa aldatu behar izatea, eta horixe bera da legealdia hasi danetik bertan eztabaidagai euki dogun korapilo gordiarra.

Nik neuk Arartekoak inoazan berbak hartu nebazan kontuan, hau da, dan-dana aztertzen dabilzala, sakondu egin beharra dagoala. Hori dala eta, eztabaida hau eta ekimen batzuk dakarguz gaur, eta behar beste biderrez ekarriko doguz barriro. Izan be, barriro dinot. Egoiliarren profila gero eta konplexuagoa danez, zainketa handiagoak behar dauz, eta, horren ondorioz, uste dogu bizikidetzaren unidateen egoitza-eredu hau ebaluatu behar dogula, aldaketa arkitektoniko eta funtzional horreek ratioak aldatu barik egin egin daitekezan jakiteko edo, ostantzean, eta hauxe da guk defendiduten doguna, paradigma aldatzean beharginen taldeak indartu behar diran, azken batean, behargin gehiago behar diran jakiteko. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Duque Santacoloma. Señora Campo Prieto, portavoz del grupo Socialistas Vascos, tiene la palabra.

La Sra. **CAMPO PRIETO** andreak: Muchas gracias, de nuevo.

De Madariaga andrea, hemen kontua ez da zelan geratzen dan talde bakotxa, nork daroan saria, nork proponiduten dauan zer. Hemen, aurrera egiten segidutea da kontua, eta zenbat eta datu gehiago eta informazio gehiago euki, hobeto. Lehen esan dodanez, helburu bera eukitea da kontua, hau da, aurrera egiten eta aldaketak berme osoz ezarten segidu behar dogu. Neurri bakotxa sendotzeko bermeak. Horrezaz ganera, ebaluatu egin behar da neurrien ezarpenak zelan egiten dauan aurrera, lege-esparrua, baliabideak, zailtasunak eta eraginak ahal danik eta ikuspegi osoenaz kontuan hartuta. Izan be, ez da nahikoa personak erdigunean jarten dauzan arretaren preminea autortzea eta nabarmentzea, behar besteko neurriak hartu behar diralako, euren ondoizatea ahal danik eta gehien bermatzeko. Halanda ze, ebaluazio hau, arinegi egingo litzatekean arren, beharbada, gaur bultzatzea adosten dogun ebaluazioak informazioa emongo dau lortutako onurei buruz, akatsei eta gabeziei buruz, egon balegoz. Gaur, adostasun hau lortu dogu, hobekuntzarako ekarpenak egiteko eta abian dagozan neurrietan sakontzen segiduteko asmotan. Hori dala eta, barriro be, guk adostasunari emongo deusagu balioa, horixe esan ahal badeuskue be. Ez dakit, ba.

Nire taldearen ustetan, adostasunak beharrezkoak dira beti, abian jarten diran neurriak sendotzeko eta aldaketek luzaroan irauteko. Adostasunaren bide honetatik segidu beharko geunke. Ondoetorria personen bizitzea hobetzen dauan neurri bakotxari, azkenean horretarakoxe gogozalako berton. Nada más. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señora Campo Prieto. Señor Lamborena Barreras, portavoz del grupo Nacionalistas Vascos, tiene la palabra.

El Sr. **LAMBORENA BARRERAS** jaunak: Sí, muchas gracias, de nuevo, señora Presidenta.

Yo también voy a empezar desde el final. De Madariaga andreari erantzun gura deusatu ulertu egiten dogula berak aitatu dauzan akordu biak osogarriak dirala eta bata ez deusala kentzen baliorik besteari. Urtearen amaierako ebaluazioari jagokonez, argitu egin gura dot mahaiburuak horixe bera aitatu dauala, hain zuzen be, lehenengo puntuaren zuzenketan, euskerako esaldian komarik ez dagoanez, emoten ebalako esangurea aldatzen zala. Dana dala, abian dagozan bizikidetzaren unidateak urtearen amaieran ebaluetea da kontua. Ados?

Denporan oso asago joan barik atzera begirako txikitxua barriro egiten badogu, lehen be aitatu dogun 2020ko irailaren amaierako Politika Orokorreko Osoko Batzarrerera bagoaz, danok ahaldun nagusiaren berbetan igarri ahal izan genduan bizikidetzaren unidateak funtsezko elementua izango zizala Bizkaiko mendekoen arretarako sare soziala hobetzeko eta modernizetako. Une horretatik aurrera, egiaztatu egin dogu Gizarte Ekintza Saila lanean hasi dana abian jarri ahal izateko, eta, gaurko egunera ailegauta, Foru Aldundiak 2022. eta 2023. urteetarako zehaztutako helburuak bete egin daitezkezala pentsarazoten deuskuen zenbakiak dagoz.

Tamainu honetako proiektu guztietan lez, helburuak ondo zehaztea baizen garrantzizkoa da azken emoitzea ebaluetea, baliabideak inoiz be ahaztu barik. Ebaluetako prozesuan, funtsezkoa da erabilitako baliabideen egokitasun-mailea eta helburuen lorpen-mailea neurtzen laguntzen deuskuen datuak biltzea. Zentzun horretan, gaurko mozinoa onartzean, Batzar Nagusion kontrolerako zeregina indartuko da neurri handi batean.

Ez neuke neure agerraldia amaitu gura gai bi azpimarratu barik. Lehenengo eta behin, eskerrak emon gura neuskioz Gizarte Ekintza Sailari, baita Sergio Murillo diputadu jaunari be, adostasun hau lortzeko zeregina erraztearren. Bigarrenez, adostasuna bera azpimarratu gura neuke. Garatzeko denporea emon deiogun eredu honi, ebaluetan joan gaitzean

eta apurka-apurka hobetzen joan gaitez. Nahi-ta batzuetan desadostasunak edo erespede desbardinak egon, beti ona da bidean alkarregaz topetea, hain garrantzitsua eta barrizaitailean dan zeozer, hau da, bizikidetzaren-unidadeak, abian jarteko prozesua ebaluetan danean. Apustu horrek, ganera, aldatu egingo dauz, gure Lurralde Historikoko mendeko askok jasoten dabezan zainketak aldatzen dabil. Pozarren gagoz, adostasuna lortu dogulako zuzenketetan, eta, aurreikusitako datan, bildutako datuak behar dan lez aztertu ahal izango doguzalakoan gagoz. Holan, danon artean, Bizkaiko laguntza-sarea hobetzen segidu ahal izango dogu.

Siempre es una muy buena noticia encontrar compañeros/as de viaje. Nada más. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Lamborena Barreras. El Grupo Mixto-Partido Popular no va a tomar parte. Señora De Madariaga Martín, portavoz del grupo Elkarrekin Bizkaia, tiene la palabra.

La Sra. **DE MADARIAGA MARTÍN** andreak: Muchas gracias, señora Presidenta.

Duque andrea, ezer baino lehen, nik neuk ez dot zure lana kolokan jarten, otu be ez jat egiten, bene-benetan errespetetan dot, zainketen arloan, batez be. Ez litxakit holakorik egiterik otuko, arabere gitxiago, atril honetan, hau da, ez nabil horri buruz berbetan.

Gaur mahai honen ganean jarten nagoana Gobernuaren adar-jotea dala uste dot, nire taldeari adarra jotea eta zureari adarra jotea. Horixe bera da berton salatzen nabilena. Mahai ganean jarten zagozan teoria be ez dot kolokan jarten, eta oinarri teorikoa eta egiazkoa daukala uste dot nik. Hori holan dan ala ez ikertu beharko litzateke, erabat logikoa da eta gure babes guztia daukazu hor, baina ez nabil horri buruz berbetan. Ni neu esaten nabilena da uste dogula honen bidez Gobernu adarra josten jabilkula eta ez dala nire taldera bakarrik mugatzen. Horregaitik, Campo andreari esan gura neutsan: “hau ez da sari-kontua, gero!”. Ez, ez, ez da sari-kontua, ez erratu, kontua ez da nork lortzen dauan garaipena. Kontua da Duque andreari esaten nenbilkiona. Kontua da, nire ikuspegitik, danoi adarra josten deuskuela. Hau da, esan gura dot, zuon esanetan, datuak gura dozuez, ebaluau, abian dagozan bizikidetzaren-unidadeak ebaluau gura dozuez. Hain zuzen be, horixe bera da zezeilean onartu zana. Horixe, ez besterik. Halanda ze, oraindokarren ez da garatu, eta horretan, bai, errazoa emongo deusut, zein diran zuok oso argi jarten dozuezan ebaluazino-adierazleak. Dana dala, badinot nik test diagnostikoren bat egiten zoazenean, tira, ba, adierazleren bat hartuko dozuela kontuan. Ganera, mozinoaren defentsan proponidu jatzuezan adierazle hareek kontuan hartuko dozuezalakoan nago, ez gehiago ez gitxiago, ahal dala.

Halanda ze, zeozelan, agirikoa danez, ez dot erabat ados nagoan zeozeren aurka egingo. Agirikoa da. Dana dala, adarra jo ez deiguela. Horixe baino ez dot eskatzen. Hau onartuta dago, gure gustukoa izan nahiz izan ez, errazoi baterako edo beste baterako, baina zezeilean onartu egin zen testa edo ebaluazinoa edo ebaluazino-txostena egingo zala, eta bizikidetzaren-unidadeak abian jarteko prozesua eta euren eragina ebaluetako onartu zan, hain zuzen be. Halanda ze, tira, bi biderrez onartu daikegu berbera, ez dago ezelako arazorik, baina ez guri adarrik jo, gero!, horixe baino ez deusuegu eskatzen. Besterik ez.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señora De Madariaga Martín. Una vez concluido el debate, vamos a someter a votación la moción, incluyendo, como se ha comentado, la enmienda aceptada.

Votemos. ¿Votos a favor? ¿Votos en contra? ¿Abstenciones?

El resultado es el siguiente:

Se han emitido 47 votos en total. Ha habido 42 votos a favor, ningún voto en contra y 5 abstenciones. Por tanto, aprobada la moción.

Punto séptimo del Orden del Día:

El Sr. **SECRETARIO / IDAZKARI** jaunak:

7.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Proposición no de norma ([R.E.11/E/2022/0000201](#))

Autor: De Madariaga Martin, Eneritz (EB)

Asunto: Plan Foral de Salud Mental.

Documento Principal: ([R.E.11/E/2022/0000201](#))

Boletines: [Admisión a trámite y apertura del plazo de enmiendas](#) (182A), [Enmiendas: No presentadas](#) (182B)

Expediente: ([11/B/26/0003128](#))

7.- Hurrengo idatziari(ei) buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Arauz besteko proposamena ([11/E/2022/0000201SE](#))

Egilea: De Madariaga Martin, Eneritz (EB)

Gaia: Osasun Mentalari buruzko Foru Plana

Dokumentu Nagusia: ([11/E/2022/0000201SE](#))

Aldizkariak: [Izapidetzeko onartzea eta zuzenketa-eskeak aurkezteko epea zabaltzea](#) (182A), [Zuzenketa-eskeak: Ez dagoz](#) (182B)

Espedientea: ([11/B/26/0003128](#))

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Corresponde el turno a la juntera que ha presentado la iniciativa. Por tanto, señora De Madariaga Martín, portavoz del grupo Elkarrekin Bizkaia, tiene la palabra.

La Sra. **DE MADARIAGA MARTÍN** andreak: Muchas gracias, de nuevo, señora Presidenta.

Eztabaidatzeko eta, ostean, bozkatzeko proposamena dakargu, Bizkaiko Foru Aldundiak, bere eskumenen esparruan eta inplikautako generako instituzino publikoen koordinazinoan, Osasun Mentalerako Foru Plana diseinatu eta abian jarri daian eta, holan, baldintzatzaile sozialek biztanleen artean daukien eragina murriztu daiten. Horrezaz ganera, uste dot, proposamen hau behar dan lez ulertu ahal izateko, gai batzuk azaldu behar doguzala alde zurretik. Batetik, zergaitik behar dogu Osasun Mentalerako Foru Plana? Bigarrenez, zer esan gura dau baldintzatzaile sozialen eragina murrizteak? Zergaitik koordinatu behar da plan hau beste instituzino batzukaz?

Osasun Mentalerako Foru Planaren zergaitiari buruzko lehenengo galdereari erantzuteko, gai batzuk nabarmendu gura neukez. Batetik, bigarren mailako arretarako osasun zein gizarte zerbitzuak eta zerbitzu sozialak horniduteko eta emoteko eskumena daukagulako eta, hor, osasun mentaleko arazoak daukiezanak dagozalako sartuta, Gizarte Zerbitzuen Euskal Legearen arabera. Hau da, eskudunak gara arlo horretan, nahi-ta, nire agerraldian ikusiko dozuenez, Aldundiari ez deusagun arreta-sarea hobetzeko erantzuna bakarrik eskatzen. Era berean, arautegia egiteko orduan eskudunak garanez, Foru Plana izan behar dala defendiduteko oinarritzat joko doguzan beste eskumenetako bat da hau.

Osasun Mentalerako Foru Plana behar dogu, bestetik, pandemiaren ondorioz osasun mentaleko arazoak larriagotu diralako. Azken urte biotan argitara emon diran hainbat azterlan dagoz gai horri buruz, eta, bertan, Covid-19aren Liburu Zurian azaltzen diran lako gaiak islatzen dira, berbarako. “Egindako azterketen arabera”, dino Liburu Zuri honek, “egindako azterketen arabera, Euskal Autonomia Erkidegoan gaur eguneko pandemiak ekarri dauzan estres, antsiedade eta depresino mailak hazi eta hazi egin dira biztanle orokorren artean, denporeak aurrera egin dauan neurrian. Pandemiaren hasieran, antsiedadearen, depresinoaren esparruko sintomatologia, berbarako, ez zan beste herrialde batzuetan eukiezan tasa handi-handietara ailegetan. Edozelan be, pandemiaren egoera luzatu egin danez, antsiedadearen, depresinoaren edo trauma osteko estresaren eta doluen eragina apurka-apurka handitu da, biztanle orokorren zat latzak izan daitekezala kontuan hartuta, beste sintoma batzuen artean. Pairamen psikologikoak gehien kaltetutakoak”, txosten honek dinoanez, biztanle orokorren artean, “gaixotasun kronikoak daukiezan 18-25 urteko andrak dira. Krisi hau estresera eta erresilientzia-gaitasunera egokitzeko mekanismoetarako erronkea da biztanle orokorren zat eta, bestetik, batez be, zaurgarriagoak diran giza talde batzuentzat. Asko eta asko dira pandemiaren ondorio psikologikoak jasan dabean giza taldeak, eta, une batzuetan, euren buruaz beste be egin dabe horregaitik”.

Egoera horren ondorioz, pandemiaren aurretik egon baegoan presinoa areagotu da osasun mentaleko arazoak daukiezanentzako arreta-zerbitzuetan. Azken batean, Foru Plan hau beharrezkoa da, agirikoa baino agirikoagoa dan premina soziala dagoalako, eta, aldi berean, premina horretara hurreratu, arretea emon eta instituzino eskudunen erantzuna eskaini beharra dago.

Bigarren gai garrantzitsua sartu dot ekimen honetan, eta oso garrantzitsua da ezagutzea, bertan datzalako proposamen honen mamina, hau da, zer diran berbabide daukaguzan baldintzatzaile sozial horreek eta zergaitik proponiduten dogun baldintzatzaile sozialak murriztea izatea planaren helburua. OMEk azaldutakoaren arabera, personak jaio, hazi, lan egin, bizi eta zahartzen diraneko inguruabarrak dira osasunaren baldintzatzaile sozialak, eguneroko bizi-baldintzetan eragina daukien indarren eta sistemen moltso zabalagoa barne. OMEk osasunaren baldintzatzaile sozialen inguruan egiten dauan sailkapenaren arabera, testuinguru sozioekonomiko eta politikoa euretako bat da, egiturazko eta posizino sozioekonomikoaren arloko baldintzatzaileak beste bat dira eta bitarteko faktoreak osasunaren faktore baldintzatzaileak dira. Faktore horreek eragin handia daukie egitura sozialean eta gizarteko poderearen zein baliabideen banaketan, eta, gai honetan, Foru Aldundiak zer esan ugari dauka, zerga-politiken edo politika sozialen edo babes-politiken garapenaren bidez, berbarako.

Desbardintasuna biztanleen osasunaren baldintzatzaile handienetakoa da, osasun mentalarena, batez be. Zenbat eta handiagoa izan desbardintasuna, orduan eta handiagoa da osasun mentaleko arazoaren prebalentzia. Horrezaz ganera, diru-sarreraren desbardintasuna faktore erabagigarria da gizartearen osasun mentala zehazteko orduan. Txirotasunak, hain zuzen be, honako hauxe eskuratzea eragozten deutse personei: bizitza duina, hezkuntzea, garraioa be eta gizartean bete-betean parte hartzeko nahitaezkoak diran beste faktore batzuk. Bizitza sozialetik baztertuta egotean, osasun txarragoa sortzen da, eta arrisku handiagoak dagoz. Lanbakoek, gitxiengo etnikoek, behargin migratzaileek, desgaituek, igeslariek, etxebakoek esposizino handiagoa daukie txirotasunaren aurrean, eta, horregaitik, osasun-arazo larriak euki daikiez. Alde horretatik, OMEren gomendioak hartu behar dira kontuan, eta, bertan adierazoten dauanez, ezinbestekoa da zentzun horretan politika sozialek genero-ikuspegia kontuan hartzea, osasunaren egiturazko iturri baldintzatzailea ei dalako. Horrezaz ganera, bere esanetan, andren osasun-kostuak gizonenak baino handiagoak dira, andrek gizonen baino arrisku handiagoa daukielako txiroak, lanbakoak izateko edo lan ezegonkorretan kontratauta egoteko.

Ikusten dozuenez, zerbitzuak ezeze, baina horreetxek be bai, honako hauxe be badaukagu berbabide: Foru Instituzinoan garatzen doguzan politikak eta zelako eragina be badaukien personen bizi-baldintzetan, osasun mentalean eragin zuzena daukiela kontuan hartuta.

Hirugarrenez eta azkenik, esan dodanez, proponiduten dogun neurria ulertu ahal izateko, ulertu egin behar da zergaitik proponiduten dogun plana ganerako instituzinoen koordinazinopean egitea. Koordinazinopeko lanerako proposamen hori gai bigaitik sortu da. Lehenengo eta behin, zeozelako erantzuna emoten deutso osasun mentalaren arloko eskumenen banaketeari. Halanda ze, guretzat beharrezkoa da eskumena daukien maila instituzional guztiek euren eskumenen esparrutik aztertzea egoerea. Bigarrenez, uste dogulako baldintzatzaile sozialak benetan jorratu gura badoguz, Aldundi honen zeregin eksklusiboa ez dala, zeharkako neurrien bidez koordinauta landu behar da-eta. Covidaren pandemiaren hasieratik, gure bizitzan, ziurbakotasuna, etorkizunaren inguruko ikarea, hurrengo urteetarako aurreikuspen faltea dira nagusi, eta, horrezaz ganera, gatazka belikoaren gaur egungo egoerea eta bere ondorioak hartu behar dira kontuan. Arazoa da, eta egoerea latza da. OMEk horri buruzko adierazpenak egin dauz, eta, bere esanetan, presino sozioekonomiko iraunkorrek oso arrisku ezaguna dira personen zein erkidegoen osasun mentalerako.

Proponidu egiten deusuegu Instituzino honek osasun mentaleko arazoak jorratzea laguntzearen ikuspegitik, abian dagoan arren hobetu egin daiteke-eta, baina prebentzioaren ikuspegitik be bai, oso garrantzitsua be badalako gai hori indartzea Aldundiak sortutako politika publikoen euren bitartez. Besterik ez. Eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora De Madariaga Martín. Señora Martínez Fernández, portavoz del Grupo Mixto-Partido Popular Bizkaia, tiene la palabra.

La Sra. **MARTÍNEZ FERNÁNDEZ** andreak: Eskerrik asko, mahaiburu andrea.

Agirikoa danez, gai hau beste instituzino batzukaz jorratu behar da. Izan be, gai honek hainbat eta hainbat arlo barruan hartzen dauzanez, Foru Gobernuak daukazan eskumenetara bakarrik mugatzen bagara, uste dot nahikoa urri geratuko litzatekeala.

Zer esanik ez, uste dot osasun mentalaren gaia danok, gizarteak, estigmatizau dogun gaia izan dala. Edozein gaixotasunek bere diagnostikoa, bere tratamentua euki leikean arren eta, oro har, ardura handiegi barik partekatuko litzatekean arren, egia da osasun mentalaren gaia estigmatizauta egon dana, hau da, psikologoarenera joatea, psikiatrarenera joatea edo osasun mentalaren arloko edozein aditurenara joatea ez zan normalizauta geunkan zeozer, bada.

Uste dot pandemiaren ondorioz be, besteak beste, konturatu egin garala osasun mentala biztanleen ehuneko zehatz batek daukan arazoa dala, hain zuzen be, beste edozein osasun-arazo euki daikean lez. Halanda ze, holantxe diagnostikau behar da, holantxe tratau behar da eta uste dot gizarteak emon dauan aurrerapausu handia izan dala hori.

Egia esan, pandemiaren ondorioz askoz zehetasun handiagoz be tratau diran datuak begiratzen badoguz, ikusi egiten dogu lehen egunean Osasun Ministerioak esan ebala 2020ko zemenditik 2021ekora arte bakarrik, 12 hilebetean bakarrik, %4 igon zala antsiolitikoaren preskripzinoa; %6, depresinoaren kontrakoena; eta %4, psikoleptikoena. Ganera, espainiarren %20,6k ustezko depresino-kasuakaz bateragarriak diran sintomak daukiez. Egia da danok txostenak ikusi ahal izan doguzana, eta, bertan, lehenengoen artean dago Espainia. Uste

dot munduko sailkapeneko 10. postuan dagoala depresinoaren kontrako kontsumoan, eta barriri dinot gai hau jorratzen joan behar dala eta gai horretan aurrera egiten joan behar gara.

Zer esanik ez, zer hobetu ugari dago, eta horrexegaitik dinot ezinbestekoa izango dala beste administrazio publiko batzuk alkarreragina eukitea. Izan be, agirikoa danez, uste dot Euskadiko osasun publikoan eta Espainia osokoa agiriko defizita dagoala psikologo kopuruari jagokonez, psikiatren kopuruari jagokonez, biztanleko ratioei jagokonez. Zer esanik ez, bigarren bisitaldiei jagokonez be bai, edo hirugarren bisitaldiei jagokonez be bai, tira, ba, denporak lar luzatzen diralako. Osasun Mentalaren Konfederazioaren txostenean ezarten dabilzanaren arabera edo pandemian be igarri dabenaren arabera, ezinbestekoa da, eta uste dot holantxe amaitu dauala De Madariaga andreak, beharrezko inbersinoan eta baliabideen zuzkiduran, hain zuzen be, oinarrizkoa dan prebentzioaren lerroari lehentasuna emoten ahalegintzea, osasun mentala hobetzea eta goiz igartea eta goiz tratetea. Horrezaz guztiaz ganera, osasun mentaleko profesional adituen ratioak gehitu behar dira.

Hori dala eta, uste dot, Foru Gobernuak, bere eskumenen esparrutik, Eusko Jaurlaritzek eta ganerako administrazioek danen artean lan egiten segidu behar dabela y baliabide publiko gehiago zuzkitu behar dabezala. Zer esanik ez, gizartean bertan be segidu beharra dago lanean, hau ezelako estigma izan ez daiten eta osasun-arazoa izan daiten, gutako edonork euki daiketan beste edozein lez. Eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Martínez Fernández. Señora Gil Llanos, portavoz del grupo Socialistas Vascos, tiene la palabra.

La Sra. **GIL LLANOS** andreak: Muchas gracias, señora Presidenta. Buenas tardes a todos/as.

Arauz Besteko Proposamen honetako zioen azalpenean ondo adierazoten danez, bizi izan dogun pandemia-sasioaren eta, bere eskutik, konfinamentuko zein murrizketetako sasoiaren ondorioz, osasun mentalagaz lotutako nahasmenduek, antsiedadeak, depresinoak, estresak, gora egin dabe nabarmen, baina, batez be, errenta gitxieneko personen, andren eta gazteen artean. Hori dala eta, gai horren inguruko sentsibilizazio handiagoa dago, eta, beharbada, lehenengo biderrez, lehentasunez agertzen da agenda politikoan. Hor ostenduta eta isilduta egoan errealdadea zan, eta indarrez azaleratu da eztabaida publikoan, esan deusuedanez, pandemiaren ondorioz, baina, era berean, diputadu batek Diputaduen Kongresuan tamalez esan eban zeozergaitik, gai horri buruz berba egiten egozanean, hain zuzen be, honako hauxe arpegiratu eutsalako Errejón jaunari: “zoaz medikuarenera”. Holan, argi geratu zan diputadu hori edukazino txarrekoa zana eta, horrezaz ganera, arazo horren inguruko ezelako sentsibilidaderik ez eukana, gero eta herritar gehiagok pairatzen dabela kontuan hartuta. Orain, barriz, azkenean, hementxe dago eztabaida politikoan, eta preminaz zein erabagitasunez jokatu beharra dago, instituzino guztiak inplikau behar dira eta arlo horretako politikak indartu behar dira esparru publikotik.

Hara, Osasunaren Mundu Erakundeak azaltzen dauanez, erabateko ondoizate fisiko, mental eta sozialeko egoerea da osasun mentala, eta ez bakarrik gaxik edo gaixotasunik ez eukitea. Hau da, osasun mentala personen osasunaren eta ondoizatearen osagai integrala da. Arabere gehiago esango neuke nik. Osasun mental barik, ez dago osasunik, beste barik. OMEk berak aspaldi adierazo euskun, gauzak zelan doazan ikusita, 2030. urterako nahasmendu mentalak desgaitasunaren lehenengo errazoa izango dirala munduan. Horregaitik, akabo berberdiak, eta sozialistok holantxe adierazo dogu gobernetan dogun leku guztietan, baita oposizinoan bertan be. Gure eretxiz, personen ondoizate emozionala, psikologikoa eta soziala sustatzea herrialde-lehentasuna da. Lehentasuna dala benetan uste badogu, hasteko, geure

osasun mentaleko sarea egokitu behar dogu laguntza-eredu bateratu eta integralaren alde eta eredu hori koordinatuta egon behar da programen zein zuzkiduren artean, batetik, eta osasun mentaleko sareen zein gizarte eta osasun arloko sistemen artean, bestetik.

Horrexetan gabiltz lanean, bai Espainia osoan, bai hemen, Euskadin. Zuk, De Madariaga andrea, badakizu hori edo jakin egin beharko zeunke, Osasun Mentalerako Estrategia Nazionala onartu barri dalako Espainian eta, Euskadin, joan dan apirilaren 4an, sailburuak iragarri ebalako Osasun Mentalerako Euskal Estrategia eguneratuko zala azaldu barri dodazan kakoetan eta zeharkako ikuspegi integraletik. Izan be, osasun mentala, ondo baino hobeto egiaztau danez, hainbat faktore sozial, psikologiko eta biologikoren baldintzapean dago. Badago nabaritasunik honako honeetxek, besteak beste, osasun mentaleko arazoan gorakadeagaz lotuta dagozan errazoiak eta arriskuak dirala adierazoten dauanik: langabezia; laneko ezegonkortasuna; estresa eta ziurbakotasuna; genero-desbardintasunak; familia, bizitza personala eta lana bateragarri egiteko zailtasunak; aisialdi faltea. Halanda ze, beharrezkoa zan eta da geure jarduketetan genero-ikuspegia zein dibersidadearen artea kontuan hartzea, osasun mentaleko arazoak daukiezanen autonomia bermatzea, sentsibilizaziorako zein prebentziorako politikak nahiz jarduketak koordinatzea. Politika horreek, ganera, eta jakin be egin beharko zeunke, De Madariaga andrea, Eusko Jaurlaritzeari jagokoz gure erkidegoan, bere eskumenekoak dira-eta.

Egia da herrialde-erronkea dirana, eta egia da horregaitik instituzinoen arteko alkarlana funtsezkoa dana, baina bakotxa bere eskumenen esparrutik, batzeko eta txarto ez bideratzeko. Berbarako, era bateko eta besteko osasun-planen zehaztapena eta lidergoa Eusko Jaurlaritzearen esku dagoz, hau da, osasun-politikearen lehenetsunak zehazten dauz, eta gizarte zein osasun arloko koordinazioa be zuzendu behar dau funtsezkoa dalako arlo honetan, lehen esan dodanez. Aldundiek, barriz, Zorroari buruzko Dekretuan arautzen dan lez, prebentzinoa eta giza talde zaurgarrienen nahiz euren ingurune hurbilenaren bizi-kalidadearen hobekuntzea daukie ardurapean, atsedenerako programen, eguneko arretarako zentroen eta, Zorroari buruzko Dekretuan azaltzen diranez, zuk ezagutzen dozuzan beste prestazino batzuen bidez. Hau da, ahaleginak, jarduketak eta politikak batzen doguz helburu bererako, baina modu antolatuan. Hortik aurrera, esan egin behar deusut, nahi-ta zuok lez, eta ezin da beste era batera izan, agirian jarteko eta ez estigmatizetako, modu integralean prebeniduteko eta jokatzeko premineagaz ados gagozan, politikak zeharkako ikuspegitik zehaztu eta abian jarri behar dirala kontuan hartuta, ezin garala zuon proposamenagaz ados egon, Osasun Mentalerako Foru Plana egiteko eskatzen deuskuzuelako eta horretarako eskumen-dimentsinorik ez daukagulako. Halanda be, horrek ez dau esan gura ezer egiten ez dogunik, egin egiten dogulako, hain zuzen be. Lehen egin egiten dogula aitatu deusudanaz gain, beste jarduketa batzuk be egiten doguz instituzino honen eta autonomikoaren artean osasun mentalerako sinatutako hitzarmenak lako tresna ahaltsuen bidez eta gure gizarte-zerbitzuen eta Gobernuko osasun-zerbitzuen artean koordinetako protokoloen sinadurearen bidez. Arlo horretan, Adin Txikikoak Programan, Osakidetzarako sarbide zuzena daukan programan, osasun mentaleko arazoak daukiezan tutoretzapeko edadebakoei emondako artea da adibide adierazgarria.

Halanda ze, sozialistok uste dogu arazo honi tratamendu egokia emon behar jakola eskumen-esparru bakotxean, 2021-2024ko Gizarte eta Osasun Estrategiaren hedapenaren arabera. Bertan, hain zuzen be, aitatu egiten da foru-eskumeneko zentroetan eta zerbitzuetan artea jasoten dabenen osasun mentalaren zainketea inplikautako ganerako instituzinoen koordinaziopean bermatzea osasun mentala jagotea dala.

Amaitzeko, beste hausnarketa bat, eta bat dator OMEk dinoskunagaz. Osasun mentalaren baldintzatzaile sozialen inguruan lan egiteko orduan, txirotasunaren aurka burukatu behar gara, lan-ezegonkortasunaren aurka eta giro-ingurune atseginaren alde, eta horixe bera da sozialistok egunero-egunero egiten doguna gure partaidetzea daukien edo gobernetan doguzan instituzinoetan, baita Foru Gobernu honetan be. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Gil Llanos. Señora Urkaregi Etxepare, portavoz del grupo Euskal Herria Bildu, tiene la palabra.

La Sra. **URKAREGI ETXEPARE** andreak: Muchas gracias, señora Presidenta. Buenos días, de nuevo.

La pandemia del Covid-19 ha puesto patas arriba nuestras vidas. Hemos comentado en muchas ocasiones que la pandemia del Covid-19 evidenció la necesidad de situar los cuidados en el centro.

Cuando hablamos de cuidados, muchas veces pensamos en los cuidados de los/as otros/as, pero también debemos enmarcar ahí el autocuidado. El autocuidado, la necesidad de cuidar la salud de uno/a mismo/a.

La pandemia del Covid-19 nos obligó a afrontar retos estresantes y terribles. Los/as adultos/as y los/as niños/as tuvimos que hacer frente a fuertes emociones, al estrés, al aislamiento y a la soledad.

Es sabido que puede causar estrés, pánico, enfado, tristeza, sentimientos de frustración, que puede reducir la concentración y la capacidad de dormir. Que puede agravar los problemas de salud crónicos y las condiciones de salud mental o que puede provocar un consumo excesivo de tabaco, alcohol y otro tipo de sustancias.

Durante la pandemia del Covid-19, todos/as hemos sentido cierto estrés, ansiedad, pesar o preocupación. Los/as niños/as y los/as jóvenes especialmente han corrido y corren el riesgo de padecer síntomas de ansiedad.

Según una investigación en la que han participado 1.143 padres/madres de niños/as de entre 3 y 18 años de Italia y España, durante la cuarentena han notado un notable cambio emocional y de comportamiento en los/as niños/as. Los síntomas han sido los siguientes, especialmente:

- Falta de concentración, $\frac{3}{4}$.
- Aburrimiento, más de la mitad.
- Irritabilidad, también un 40%.
- Inquietud.
- Nerviosismo, %40
- Soledad o preocupaciones, en torno a un 30%.

Sin lugar a dudas, la pandemia ha evidenciado que la atención de la salud mental debe ser prioritaria. Reflejo de ello, por ejemplo, son los intentos de suicidio que se están llevando a cabo, así como las muertes que causa. Según los datos del año pasado, en la CAE ha habido 187 suicidios, lo que supone un 27% más que hace dos años. Asimismo, las solicitudes de consulta relativas a la salud mental han aumentado un 13%.

Muchos de los servicios están saturados debido a trastornos vinculados a la salud mental. También se han duplicado los trastornos alimentarios, o también se han duplicado los casos de depresión y ansiedad.

Ya sabemos que la responsabilidad principal para abordar esa cuestión recae en Osakidetza, sí. Sin embargo, eso no significa que distintas instituciones, entre ellas, la Diputación Foral de Bizkaia, no puedan hacer nada.

Aitatu danez, joan dan apirilaren 4an, Osasuneko sailburua dan Gotzone Sagarduik Osasun Mentalerako Estrategia barria iragarri eban pandemiaren osteko arorako. Oraindokarren estrategia hori ez da ezaguna, diseinatu barik dago, baina Osasuneko sailburuak adierazo egin eban neska-mutilentzako eta nerabeentzako arretari emongo deusala lehentasuna. Izan be, jakin badakie depresinoko, antsiedadeko edo elikadura-nahasmenduko arazoak larriagotu egin dirala Covid-19aren pandemiaren ondorioz, eta eragin berezia daukie giza talde gazteenean.

Osakidetzaren erantzunbeharra da estrategia hori egitea, bai, baina, ezelako zalantza barik, era bateko eta besteko instituzino guztiak inplikau behar dira; aldundiak, besteak beste. Bizkaiko Aldundiak edadebakoen arretarako sarea dauka. Zelako eragina euki dau pandemiak edadebako horreen artean? Zer neurri hartuko dauz Bizkaiko Aldundiak osasun mentaleko arazoak artatzeko, kasu batzuetan egon baegozala eta larriagotu egin dirala edo pandemiaren ondorioz barriak sortu dirala eta aurre egin behar jakela kontuan hartuta? Badago programarik, bai, baina programa hori nahikoa da, aldatu egin behar da, eraldatu egin behar da, gehiago inbertidu behar da?

Tira, gure ustetan, holako neurriak, esaterako, Osakidetzagaz batera diseinatu beharko diranak, Arauz Besteko Proposamenean proponiduten dan Osasun Mentalerako Foru Plan horren parte izan daitezke.

Hoy en día, la Diputación Foral de Bizkaia sí dispone de servicios destinados a las personas con problemas vinculados a la salud mental. También se ha comentado que en el apartado 46.2. de la Ley de Servicios Sociales se contempla, entre los colectivos que especialmente pueden ser tratados en el ámbito de la atención sociosanitaria, a personas con problemas de salud mental, a personas con una enfermedad mental grave crónica y a personas con problemas de drogodependencia, especialmente. Dichos servicios son prestados por parte de la Diputación Foral de Bizkaia, que son de su competencia y para los que se firmó un convenio con el Gobierno Vasco. Por cierto, dicho convenio finaliza este año. Por tanto, es una buena opción para tomar en consideración todas estas modificaciones realizadas.

Conforme al convenio, se debían establecer 435 plazas en centros de día o 348 plazas en viviendas o residencias para atender a esos colectivos. Aunque no se establecieron todas, se equipararon bastante, pero ¿ahora son suficientes en la situación actual? Eso es lo que se debe analizar.

Aún hay más, porque en el ámbito de la inclusión sí existen programas y servicios específicos destinados a personas con problemas vinculados a la salud mental. Por tanto, la Diputación Foral de Bizkaia sí tiene algo que decir sobre los servicios vinculados a la salud mental, pero no solo, como se ha mencionado, para establecer el servicio, sino también las medidas de prevención, etc.

La Proposición No de Norma plantea el diseño y la puesta en marcha del Plan Foral de Salud Mental “en el ámbito de sus competencias y en coordinación con el resto de instituciones implicadas”, es decir, se admite que no es una competencia exclusiva, que requiere colaboración y que se deben respetar las competencias.

¿Que el nombre “Plan Foral” no es apropiado? Quizá sí pueda modificarse, existía la posibilidad de plantear enmiendas, pero, a nuestro parecer, lo que resulta necesario y lo que todos/as los/as que hemos intervenido hasta el momento estamos planteando es que

debemos adoptar medidas concretas para afrontar los problemas vinculados a la salud mental que han surgido y se han agravado debido a la pandemia del Covid-19. Por ese motivo, nosotros/as vamos a apoyar esta Proposición No de Norma. Creo que no debemos entrar, no sé cómo expresarlo, en una cuestión de nombre. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Urkaregi Etxepare. Por último, señora Inoriza Bustamante, portavoz del grupo Nacionalistas Vascos, tiene la palabra.

La Sra. **INORIZA BUSTAMANTE** andreak: Sí, muchas gracias, señora Presidenta. Buenos días a todos/as.

Osasun Mentalerako Foru Plana diseinetako eta abian jarteko prozesuari buruz eztabaidatzeko asmotan Elkarrekin Bizkaia taldeak aurkeztutako Arauz Besteko Proposamenari jagokonez, Nacionalistas Vascos taldekook proposamenari buruz eztabaidatzeko orduan garrantzitsutzat jotzen doguzan faktore batzuk azpimarratu gura doguz.

Talde sozialistako ordezkariak adierazo dauan lez, batetik, Osasunaren Mundu Erakundeak azaldu egiten dau erabateko ondoizate fisiko, mental eta sozialeko egoera dala osasun mentala, eta ez bakarrik gatzik edo gaixotasunik ez eukitea. Edozelan be, zenbat bider esan daikegu erabateko ondoizate fisiko, mental eta soziala daukagula? Definizio hori musturreraino eroan ezker, ondorio moduan bakarrik atera daikegu ia-ia danok eta ia-ia beti gaixorik gagozala edo osasun onik ez daukagula, eta alde horretatik bakarrik azaltzen da azken aspaldion arazo emozionalak gaixotasun mentalagaz parekatzeko joera daukien ideak igortea. Zentzun horretan, nahasmendu mentalakaz ezelako zerikusirik ez daukien fenomenoak psikiatrizatuko arriskua sortzen da, baieztapen horreek eguneroko bizitzako ondoeza igoten dabelako gaixotasun mentalaren mailara.

Hain zuzen be, ondoez emozionala eta gaixotasun mentala parekatzen dauan ikuspegi hori da zuon Arauz Besteko Proposamenaren justifikazioari argia emoten deusana, baldintzatzaile sozialen inguruan lan egingo dauan plana proponiduten danean; esate baterako, fiskalitatea, txirotasunaren aurkako mekanismoak, ingurune erkidean arreta espezializaua jasoteko zerbitzuak, lan-ingurune arriskuen prebentzioa, bateragarritasunerako politikak, etxebizitza eta abar luze bat.

Zuon proposamenaren justifikazioaren hasieran, ganera, adierazo egiten dozue, Euskal Autonomia Erkidegoan egindako azterlan batzuen arabera, pandemia-egoerearen iraupena luzatu egin danez, osasun mentalagaz zerikusia daukien nahasmenduen intzidentziak gora egin dauala apurka-apurka; esate baterako, antsiedadea, depresioa edo trauma osteko estresaren sintomatologia. Hori Covidaren Liburu Zuria izeneko agiriaren 33. orrialdean agertzen da, talde pribadu baten laguntzaz Unibersidade Konplutentsean egindako azterlanagaz dauka zerikusia eta bertan ez da Euskadiri buruzko daturik agertzen. Horrezaz ganera, ondorio horreek oso eztabaidagarriak dira, ez diralako biztanle klinikoei buruzkoak, biztanle orokorrei buruzkoak baino.

Hori esanda, uste dot beharrezkoa dala eztabaidea funtsezkoan, hau da, gaixotasun mentalean oinarriatzea, baina, batez be, arlo sanitarioko eta arlo sozialeko baliabide gehien behar dabezan nahasmendu larrienen. Hain zuzen be, Bizkaiko Foru Aldundiak hortxe dauka zeresan nabari-nabaria, eta herritarren arretarako zerbitzu zuzen eta adostasunetan zehazten da. Alde horretatik, Euskadiko Osasun Antolamenduari buruzko bagilaren 26ko 8/1997 Legeak bere sasoian eratu eban funtsezko tresnea, babeserako eta osasunaren zainketarako eskubideari jagokonez euskal podere publikoek herritarrakaz hartzen daben konpromisoa egituratzeko.

Lege horretan, osasun-arazoei emondako osasun-erantzunaren kontzeptzino integrala proponiduten da, era bateko eta besteko gatxen edo patologien arteko bereizketan sartu barik eta Osasun Sistema Nazionalaren oinarritzko antolamenduaren arabera banakako osasun-prestazinoak bermatuta. Alde horretatik, Euskadiko alkarren segidako osasun-planak, baita osasun mentalerako estrategia edo suizidioaren prebentziorako estrategia be, izan dira gaixotasun mentalaren politiken aldean osasun-politikearen lehentasunak zehaztu dabezan tresnak.

Ganera, zuzenean lotzen gaituan osasun-arlotik harago, Gizarte Zerbitzuei buruzko abenduaren 5eko 12/2008 Legeko Gizarte Zerbitzuen Euskal Sistemako prestazinoen eta zerbitzuen katalogoan, honako honeetxek sartzen dira gizarte eta osasun arretaren esparruan berariaz artatuak izan daitekezan giza taldeen artean: osasun mentaleko arazoak daukiezanak eta, batez be, kronifikautako gaixotasun mental larria daukienak eta droga-menpetasuneko arazoak daukiezanak.

Izan be, Eusko Jaurlaritzeak, hiru foru-aldundiek eta Eudelek gizarte eta osasun arloan abian jarritako lerro estrategikoetan lehentasunezko jomuga diran giza taldeetako bat dira gaixotasun mentala daukienak. Adostasun horreen esparruan, berbarako, Bizkaiko Foru Aldundiak gaixo mentalen arretarako 38 plaza barri edegi dauz azken urte biotan. Bestetik, Osasun Sailaren ekimenez, orain dala hilebete batzuetatik osasun mentaleko lau baliabide sortu barri dagoz Bizkaian edadebakoentzat eta gazteentzat, Bilbon eta Galdakaon, hain zuzen be. Halanda ze, Euskadiko eta Bizkaiko herritarren osasun mentalaren arretea bermatuta dago eskubideei nahiz baliabideei begira.

Hori dala eta, ez dogu egokitzen jotzen ABP hau onartzea, eta, bigarren txandan, garrantzitsuagoak diran alderdi batzuk zehaztuko dodaz. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Inoriza Bustamante. A continuación, el turno de réplica. Para ello, señora De Madariaga Martín, portavoz del grupo Elkarrekin Bizkaia, tiene la palabra.

La Sra. **DE MADARIAGA MARTÍN** andreak: Muchas gracias, señora Presidenta.

Tira, gaur niretzat gauza bi dira pozgarriak eztabaida honen ostean: diagnostikoagaz, behintzat, ados gagozala, jazoten dan egoerea dala eta larria dala eta neurriak hartzeko premineagaz, behintzat, bat gatozala. Nahi-ta talde batzuok garrantzi handiagoa emoten deutsegun hartu diran, garatzen dagozan neurriei eta beste batzuok oraindokarren zer egin ugari dagoala uste dogun.

Halanda be, ez dakit, Gil andrea, niretzat ez da onargarria esatea zuk honako hauxe azpimarratzen dozula: “egin egin behar dogu, instituzino guztiok inplikau behar gara”. Oso garrantzizkoa da egitea, egoerea larria dalako. Ez daukagu eskumenik, baina egiten gabilz. Nik neuk ez deutsut oraindokarren ondo ulertzen: edo badaukagu eskumenik edo ez daukagu, eta, eskumenik ez badaukagu, ez dakit zertan gabilzan egiten. Halanda ze, horixe bera da ulertu ez deutsudana.

Gero, baldintzatzaile sozialei jagokenez, egia dalako zerbitzuen atalean araututa dagoana. Gizarte Zerbitzuen Mapan eta Gizarte Zerbitzuen Zorroan, zein diran azaltzen da, nor dan eskumenduna, zertan. Uste dot ondo baino hobeto egituratuta dagoala. Nik hor ez dot besterik esan beharrik, baina, tira, gure jarreratik, gure taldearen jarreratik, zera dinogu: badago hobetzerik? Badago zerbitzu gehiago egoterik? Ondo da, baina baldintzatzaile sozialen zatian dago, nire eretziz, hortxe dago honen inguruko mania. Zuk esan egin dozu, oso ondo

esanda, ganera, zera dinozu: “baldintzatzaile sozialen aurka burrukatzea txirotasunaren aurka burrukatzea da”, eta egia da. Benetan uste dozu Foru Aldundi honek, bere eskumenen esparruan, ahal dauan guztia egiten dauala bere eskumenen esparruan desbardintasun sozialak eta txirotasuna desagerrarazoteko? Bere arauak egin eta idazten dauzanean, benetan uste dau kontuan hartzen dauala zelako eragina daukan honek txirotasunaren desbardintasunetan? Ni neu ez nago ados, hau da, ez nator bat baieztapen horregaz. Ez da holan. Beste interes batzuk, beste premina batzuk hartzen doguz kontuan. Zelako eragina dauka herritarrakan gaiotan? Berez, politika zehatz batek desbardintasun sozialak areagotzen dauz ala ez? Ez. Era berean, genero-ikuspegia be ez dogu kontuan hartzen foru-arau guztiak egiten doguzan bakotxean, eta hori araututa dagoala kontuan hartuta. Askoz gitxiago hau. Ostantzean, zelako eragina daukan umeen artean, eta araututa be badago, baina edadebakoen interes nagusirako be ez da egiten. Hori dala eta, hau askoz be gitxiago.

Izan be, zera dinozu: “hori badago, iragarri egin da, Sagardui andreak Osasun Mentalerako Euskal Estrategia iragarri dau”, eta ni neu pozarren nago, azkenean Eusko Jaurlaritzea, eta benetan dinot, lanean hasi dalako eta hau arazo larria dala konturatu dalako eta jardun egin behar dogulako. Ondoetorria Osasun Mentalerako Euskal Estrategiari. Horregaz bat egin beharko geunkeala uste dot, ganera. Izan be, izan be, izan be, Gizarte Zerbitzuei buruzko Legean bertan, zehaztu be egiten da Aldundiak berak eta, bide batez, ganerako aldundiek zer lekutatik parte hartu daikien holako gauzak alkarregaz egiteko orduan. Hau da, badago plana egiterik, eta, horrezaz ganera, badago aldundien ekarpenak kontuan hartzerik.

Halanda be, beste gauza bat esango deusut, Gil andrea, hau da, ni neu oso eszeptikoa naz Eusko Jaurlaritzeak egiten dauzan estrategien betearazpenagaz, eta horixe be esan behar deusut. Bertotik be hori lantzeko aukerea eukitea proponiduteko daukaguzan errazoietakoa bat horixe bera da, hain zuzen be, eta zergaitik esango deusut. Zelan garatu da suizidioaren aurka burrukatzeko estrategia? Tira, ba, apur bat hemen, apur bat han, instituzinoaren arabera. Etxebakotasunaren aurka burrukatzeko, bazterketaren aurka burrukatzeko estrategia? Tira, ba, ni neu, egia esan, holako estrategietan, behintzat, gura dauana atxikitzea eta gura ez dauana ez atxikitzea albo batera ixten danean, tira, ba, ez naz hain eszeptikoa izango, seguruenik.

Inoriza andrea, hara, helburua ez da ezer psikiatrizetea, ez. Kontua da prebentzinorako jarduketarik egiten ez badogu, egoerea zaildu egiten dala eta berez psikiatrizetan dala. Horixe da arazoa, ez dogula karga hori guztia ospitaleetara eroan gura, horixe bera daukagu berbabide. Ez dogu psikiatrizau gura, guztiz kontrakoa, guztiz kontrakoa. Dana dala, egia esan, datuak, eta Bizkaiko datuak emongo deusudaz, emoten daualako zer esan jakin barik itxi zaituana izan dala, bertoko datuak emongo deusudaz. Hara, Bizkaiko nerabeen sarrera psikiatrikoak %50 igon dira pandemian. Bizkaian, nerabeek anorexia nerbiosoagaitik euki dabezan sarrera psikiatrikoak %153,33 igon dira. Pandemiaren ondorioz, beste 20.000 gaixo dagoz Bizkaiko Osasun Mentaleko Sarean. Ez dakit, gitxi dala uste dozu? Nire ustetan, datu horreen bitartez baino ez, tira, ba, baietz uste dot nik, Aldundia ahalegindu egin behar dala Osasun Mentalerako Foru Plana egiten.

Urkaregi andreak esan dauanez, izena gustuko ez badaukazue, beste bat jarri, arazoa horixe bada. Guk zeozer egitea da kontua. Besterik ez.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora De Madariaga Martín. La portavoz del Grupo Mixto-Partido Popular Bizkaia no va a tomar parte. Señora Gil Llanos, portavoz del grupo Socialistas Vascos, tiene la palabra.

La Sra. **GIL LLANOS** andreak: Muchas gracias, señora Presidenta, barriro be.

Hasteko, esan egingo dot, berretsi egingo dot neure lehenengo agerraldiaren hasieran egin dodan baieztapena. Esan egingo dot sozialistontzat osasun mentala lehentasuna dala. Gure eretxiz, hori herrialde-politikea izan behar da, eta danok horregaz bat gatozala uste dot, tribuna honetan berba egin dogun taldeok, herrialde-politikea izan behar dala esaten danean.

Agirikoa danez, hementxe dagoz aldeak: zelan jorratzen dogun eskumen-mailea, bakotzak zer egin behar dogun geure instituzinoetan. Hara, De Madariaga andrea, zintzotasuna, zintzotasunaren aurrean. Hara, zure ekimena irakurri nebanean, txundituta egon nintzan egun batzuetan, ez nebalako ekimenaren eukia bete-betea ulertzen, ez zuk osasun mentalari buruz berba egitea eta osasun mentalean eragina euki eikien baldintzatzaileei buruz ikuspegi hori emotea, zure eztabaidearen amaiera baino, hain zuzen be, hau da, zuk guri plana egiteko eskatzea, horretarako eskumenik ez daukagunean. Ganera, eskudunak zergaitik ez garan dinot, zuk nire lehenengo agerraldia arretaz entzun bazendu, herrialde-arazoa dala esan deusudalako, eta, herrialde-arazoa danez, instituzino guztiok lan egin behar dogu, bakotzak jagokun arloan, eta guri, Zorroari buruzko Dekretuan holantxe adierazoten dalako, oso zedarrituta dagozan eginkizunak jagokuz. Planen lidergoa, planak egitea Eusko Jaurlaritzearen lana da, ez gurea. Guk ezer egiten ez dogula adierazo gura dau horrek? Ez, esan deusut zer egiten gagozan. Badagoala hobetzerik? Jakina, bada. Pandemiaren osteko aroko ondorioak ebaluetan doguzanean, seguruenik baliabide gehiago abian jarri behar doguzala? Baita be.

Hausnarketa horretatik be, unibersidadeek egin eta guk eskuragarri daukaguzan azterlanetan, badinoskue edade-tarte batean lan egin behar dogula lehentasunez, eta tarte hori Urkaregi andreak aitaturakoa da: edadebakoak eta nerabeak. Hain zuzen be, Osasun Mentalerako Euskal Estrategiaren puntu nabarienetako bat, eta, hasiera batean, nik neuk horretan sinisten dot, ez dot amaitu baino lehen alde aurretik epaituko. Izan be, besteak beste, uste dot adituek osotutako Osasun Mentalerako Euskal Kontsejuan bertan egingo dala, eta horrek bermatu egiten deust orientazino zientifikoa egon daitekeana estrategia horretan. Esan gura nebanaren harira bueltauta, eta bertan daukat konfiantzea, umeen eta gazteen jarduketea nabarmentzen dabe, hain zuzen be. Ganera, orain dala urte bitatik, ez dakit jakingo dozun, umeentzako zein gazteentzako aurrekontua eta plaza-kopurua bitu dira, hain zuzen be, azterlan horreen ondorioz jakina zalako biztanle horreen inguruko arriskua egoana, pandemiak askoz be eragin handiagoa euki ebana eurakan edo pandemiak askoz be gogorrago jipoitu ebazana.

Halanda be, ez nago ados zugaz danok danetarik egin behar dogula dinozunean. Hemen, eskumenak banatuta dagoz seguruenik konplexua dan herrialde honetan. Hara, hain korapilatsua danez, Alderdi Sozialistek behin baino gehiagotan aldatu gura izan dau. Badakit babes handirik ez daukaguna, eta, agian herritarrek gehiengoaren babesa emoten deuskuenean, LHLren eraldaketea sustatuko dogu seguruenik, gauzak beste era batera egokitu daitekezala uste dogulako eta, jakina, gauzak ulertzeko ikuspegi desbardinak dagozala. Dana dala, daukagun arkitektura instituzionala daukagun bitartean, daukagun arkitektura instituzionala errespetau behar dogu. Horrezaz ganera, daukaguzan baliabide ekonomikoak erabili behar doguz egin behar dogunerako, gure eskumenak diranerako, ostantzean mesede eskasa egingo geunskielako herritarrei.

Amaitzear nago. Uneotan Ganbera honetan adostasuna lortzen ez badogu be, zorionez, zorionez, Bizkaiko herritarrek indartutako osasun mentalerako politikak eukiko dabez. Lehenengo eta behin, lehen esan dodanagaitik, hau da, 100 milioi euroko zuzkidurea daukan Osasun Mentalerako Estrategia Nazionala dagoalako, Euskadin Osasun Mentalerako Estrategia barria kaleratuko dogulako eta, estrategia egiten daneko epealdi horreen artean, ez garalako geldi egon. Izan be, lanean segidu dogu, bizkaitarrei ondoizate fisiko eta emozionalean lagundu ahal deutseen politikak indartzeko, eta horregaz geratu gura dot.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señora Gil Llanos. Señora Urkaregi Etxepare, portavoz del grupo Euskal Herria Bildu, tiene la palabra.

La Sra. **URKAREGI ETXEPARE** andreak: Sí, muchas gracias, señora Presidenta. Buenos días, de nuevo.

No sé, pero he de decir que este debate me parece bastante kafkiano, porque todos/as coincidimos en que se deben reforzar las políticas vinculadas a la salud mental. Todos/as compartimos que Osakidetza se encuentra en el primer nivel, pero que deben participar todas las instituciones. Todos/as compartimos que la Diputación, la Diputación Foral de Bizkaia, sí dispone de servicios, sí cuenta con varios programas de prevención, etc. Por lo tanto, ¿cuál es el problema? Lo he dicho antes. ¿Es el nombre el problema? Sinceramente, no me lo puedo creer, porque a mí me da igual cómo se denomine, pero aquí podemos adquirir un compromiso, para la realización de un diagnóstico, para analizar la situación de los/as menores que se encuentran en centros para menores y adoptar medidas específicas. ¿Quizá lo estemos haciendo? No lo sabemos. Izan be, jakina, aquí el Gobierno sí es concededor de una cuestión, y quienes estamos aquí en la oposición conocemos otra, pero no creo que se trate de ese diagnóstico.

Se debe renovar el convenio existente con Osakidetza, para lo que se deberá examinar cómo están esos centros. Horrezaz ganera, existe una comisión permanente de esos centros. Eso querrá significar algo, pero creo que, respecto a lo que se realiza en el ámbito de la inclusión, Teresa Laespada nos plantea constantemente qué importancia se otorga a las personas con problemas de salud mental en cuestiones económicas. Por tanto, ¿cuál es el problema? Hau da, recopilemos todo eso, no sé, en un plan de no sé qué, y hagamos eso. En mi opinión, es frustrante salir de aquí sin ningún acuerdo, cuando todos/as pensamos que se debe priorizar la salud mental.

Además, foru-planei buruz berba egingo dot, eutsiko ez deusadalako. Nik neuk badakit Alderdi Sozialistek ez dauana bikoxtasunik gura eta legea aldatu gura dauana. Ondo da. Enplegua Eusko Jaurlaritzearen eskumena da, ostera, eta, hemen, Enplegurako Foru Plana daukagu, baina, jakina, Alderdi Sozialistek daroanez, horretan ez dago bikoxtasunik. Etxebizitzarako Foru Plana daukagu, Aldundiak etxebizitzako ezelako eskumenik ez daukanean. Halanda ze, zein da arazoa Osasun Mentalerako Foru Plana egon ez daiten? Tamalez, esan egin behar dot hain lehentasunezkoa ez ei dala eta enpleguak zein etxebizitzek ospe handiagoa edo ez dakit zer emoten ei dabela, baina esan barik doa lehentasunik ez daukana, ostantzean proposamen hau onartuko litzatekealako. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Urkaregi Etxepare. Para concluir el debate, señora Inoriza Bustamante, portavoz del grupo Nacionalistas Vascos, tiene la palabra.

La Sra. **INORIZA BUSTAMANTE** andreak: Muchas gracias, de nuevo.

Ganerako taldeek proponidutako gai batzuei erantzuna emoten ahaleginduko naz, ezin izan dodalako neure lehenengo agerraldian sakondu. Tira, batetik, nahi-ta pandemiaren ondorioz giza talde zaurgarrienetako personen osasun fisikoa jagoteko beste jarduketa batzuei lehentasuna emon jaken, ganerako taldeek adierazo dozuenez eta joan dan apirilaren 4an Osasuneko sailburuak iragarri ebanez, Euskadi osasun mentala jorratzeko estrategia barria hasiko da diseinetan, pandemiaren osteko aroko preminak kontuan hartuta, eta Euskadiko Osasun Mentalerako Aholku Batzordeak jorratuko dau. Horixe da bidea, hau da,

adituen organu bat, Osasun Mentalerako Aholku Batzordea, berbarako, izatea jakintza zientifikoaren eta erespide profesionalaren arabera estrategia jorratzen dauana.

Bestetik, Gizarte Zerbitzuen Euskal Sistemako Prestazinoen eta Zerbitzuen Katalogoko zerbitzu eta prestazino ekonomikoen antolakuntzea arautzen dauan Zorroari buruzko Dekretuaren 33.2. artikuluan azaltzen dira Bizkaiko Foru Aldundiak eskumenen esparruan daukazan tresnak, prebeniduteko eta giza talde zaugarrienen nahiz euren ingurune hurbilenaren bizi-kalidadearen hobekuntzea bultzatzeko. Honako honeetxek dira zuzenean: atsedenaldea, eguneko arretarako zentroak eta Gizarte Zerbitzuen Zorroan agertzen diran era bateko eta besteko zerbitzuak eta prestazinoak.

Bestetik, nabarmendu egin behar da osasun mentala sustatzeko neurriak zeharkakoak dirala, ez asistentzialak eta honako hauxe kontuan hartzen dabela: hazkuntza ona, atxikitasun goiztarraren garapena edo estresaren murrizketea. Alde horretatik, ekimenak garatzen dagoz osasun-zentroetan, gurasotasun onaren edo estresaren murrizketearen inguruko prestakuntzearen zein ezarpenaren bidez; eta, ikastetxeetan be bai, nerabeen artean estresa kontrolatuko eta erresilientzia handitzeko trebetasunak erabiltea helburu daukien programen bidez.

Azkenik, neure lehenengo agerraldian esan dodanez, Gizarte eta Osasun Arretarako Euskal Kontsejuaren eskumena da Euskadiko Gizarte eta Osasun Estrategiaren koordinazioa, definizioa eta betearazpena zuzentzea. Alde horretatik, foru-aldundiok, jagokuzan eskumenen bidez, osasun mentaleko arazoak daukiezan edo eukiteko arriskuan dagozan personentzako jarduketak garatzen gabiliz eta segidu egingo dogu, geure eskumeneko gizarte-zerbitzuen bitartez.

Amaitzeko, De Madariaga andrea, zeozer egin daigula dinoskuzuenean, egin egiten gabiliz, bada. Por eso, tal y como ya lo he anunciado, mi grupo va a votar en contra de esta Proposición No de Norma para la puesta en marcha de un Plan Foral de Salud Mental. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Inoriza Bustamante. Una vez concluido el debate, vamos a someter a votación la Proposición No de Norma.

¿Votos a favor? ¿Votos en contra? No hay abstenciones. Por tanto, el resultado es el siguiente: se han emitido 47 votos en total. Ha habido 15 votos a favor, 32 votos en contra y ninguna abstención. Por tanto, no se ha aprobado la Proposición No de Norma.

Una vez agotado el Orden del Día, se levanta esta Sesión Plenaria. Que tengan un buen día.

Batzarra 14:10ean amaitu da.

Se levanta la sesión a las 14:10 horas.